

Advokaten

| ADVOKATBLADET | NR. 4 2017 | 97. ÅRGANG |

Managing partner Torstein Bae:

– Bransjen må gi rom for
PAPPAPERM

Nyheter fra Universitetsforlaget

Arne Fanebust

Oppsigelse i arbeidsforhold

5. utgave

Boken handler om det lovfestede vernet mot oppsigelse, med spesiell vekt på kravet om saklig grunn for oppsigelse. I tillegg behandles reglene om forhandlinger, søksmål og sanksjonssystemet. Boken er basert på en populær doktoravhandling med samme tittel. Denne 5. utgaven er oppdatert med de endringer i lovgivning og ny praksis som har kommet til siden forrige utgave (2001).

Kr 799,-

Jens Edwin A. Skoghøy

Twisteløsning

3. utgave

I denne boken blir alle viktige allmennprosessuelle spørsmål grundig behandlet med henvisninger til lovforarbeider og rettspraksis. Målgruppen for boken er først og fremst dommere og advokater, men også studenter vil ha stor nytte av den. Tredje utgave er ajourført med ny lovgivning og rettspraksis frem til utgangen av oktober 2016.

Kr 1 799,-

Benedikte Moltumyr Høgberg

Statsrett

Kort forklart, 2. utgave

Hvordan vedtas lover? Kan Høyesterett overprøve Stortinget? Kan myndighetene sensurere avisreportasjer og fjernsynsprogrammer? Boken gir en oversikt over sentrale emner i norsk statsrett. Forfatteren gir en innføring i de tre statsmaktenes kompetanse og presenterer hovedlinjene i Grunnlovens rettighetsvern. Boken vil være til nytte for studenter, politikere og andre som er nysgjerrige på reglene som styrer kompetansen til våre tre statsmakter.

Kr 329,-

Stein Schjølberg

Cyberkriminalitet

Cyberangrep og annen alvorlig cyberkriminalitet forekommer helt uavhengig av landegrenser. Cyberspace er i dag en arena der globale straffbare handlinger kan gjennomføres med lav risiko. I denne boken gir Schjølberg en oversikt over den historiske utviklingen av bekjempelsen av cyberkriminalitet, bestemmelser i straffeloven som omhandler cyberkriminalitet, og de tiltak politi og påtalemyndighet kan gjennomføre.

Kr 499,-

Thor Falkanger, Hans Jacob Bull og Lasse Brautaset

Scandinavian Maritime Law

The Norwegian Perspective, 4th ed.

Boken gir en oppdatert og grundig behandling av nordisk sjørett. Alle relevante rettsavgjørelser fra de nordiske land er medtatt, og det er også viet plass til rettslitteratur og tidsskriftartikler av betydning.

Kr 949,-

Einar Harboe og Marianne Brockmann Bugge

Skatteforvaltningsloven

Kommentarutgave

Denne lovkommentaren inneholder skatteforvaltningsloven med forskrifter. Regelverket er kommentert av skattejurister med omfattende praksis fra det private næringsliv og skatteforvaltningen. Boken er skrevet med tanke på Skatteetaten, revisorer, regnskapsførere og advokater. Den er det sentrale hjelpemiddel ved behandlingen av spørsmål i tilknytning til skatteforvaltningsloven.

Kr 1 499,-

Innhold

Nyheter

- 4 Beregn god tid – nå blir det flyplass-kontroll i Oslo tingshus
- 6 7 av 10 advokater er menn
- 8 Klar for et halvt års pappaperm
- 10 Egen partner-skole skal få kvinnene til å bli
- 12 Foreslår egen varsler-lov
- 14 – Et angrep på fornærmede
- 16 Politi-topper og bistandsadvokater drøftet arbeidsmetoder
- 18 – Du vil ikke være den nest beste advokaten i rommet og så blir klienten din dømt til døden
- 20 Mye bra, men ikke alt er på stell i den norske rettsstaten
- 24 Hestenes ut, Sulland inn
- 29 Avdekket MR-brudd
- 30 – Feil filosofi at eldre må slutte

Profilen

- 26 – Store tanker finnes også i små byer

Tema

- 22 – Vi bør heie frem primadonnaene på arbeidsplassen!

Fast stoff

- 40 Bøker og lesestoff
- 41 JUS
- 42 Rett fra Haugesund
- 45 Generalsekretærens kommentar
- 46 Debatt
- 52 Jussbuss
- 53 Advokatansvar
- 54 Månedens advokat
- 56 Folk & Forum
- 64 Advokater i nyhetene
- 66 Sosiale medier

Gule sider:

Midt i bladet (riv ut) eller les som eblad med aktive lenker til dommene på www.advokatbladet.no
Forsidefoto: GEIR EGIL SKOG
Redaksjonen avsluttet 19.april
www.advokatbladet.no

- www.facebook.com/Advokatbladet
 @Advokatbladet
 @Advokatbladet

18

26

10

Hvorfor slutter kvinnene?

FORTSATT ER BARE TRE av ti advokater kvinner, viser tall fra Tilsynsrådet, som fører oversikt over antall advokater her i landet.

ADVOKATYRKET har alltid vært mannsdominert, selv om tallene beveger seg sakte, sakte i retning av en bedre kjønnsbalanse: Antallet kvinnelige advokater i Norge har økt fra 1173 i 2006 til 2561 i 2016, en økning i prosentandel fra 21,8 til 33,1, viser en oversikt Advokatbladet har laget, med tall fra Tilsynsrådets årsmeldinger i perioden.

VED DE JURIDISKE FAKULTETENE har kvinner vært i flertall i en årrekke, med en kvinneandel på over sytti prosent. Og selv om kvinner i det siste tiåret nærmest har strømmet til advokatyrket, så ser de ikke ut til å bli værende.

I 2008 VAR DET for første gang flere kvinnelige fullmektiger enn mannlige. Andelen kvinnelige fullmektiger har ligget på godt over femti prosent de siste syv årene.

MEN TALLENE VISER også en annen tendens: Et stort antall kvinner forsvinner ut av yrket.

FOR MENS DET I PERIODEN fra 2006 til 2016 ble registrert 3833 kvinnelige advokatfullmektiger, var antallet kvinnelige advokater med bevilling i fjor bare 2561. Dersom vi antar at de som har fått autorisasjon de tre siste årene ikke har fått

bevilling ennå, og trekker fra naturlig avgang, står vi fortsatt igjen med et gap mellom antallet kvinner som begynner i advokatyrket, og antallet som faktisk praktiserer det.

FOR MENN VISER TALLENE ikke samme tydelige tendens.

HVORFOR SLUTTER KVINNENE? Gir de seg før de får bevilling, eller etter et visst antall år i yrket? Hva kjenner tegner de firmaene som klarer å beholde flinke kvinner, og hva kjenner tegner dem som får kvinnene til å slutte?

ADVOKATFORENINGENS KVINNE-UTVALG gjorde en undersøkelse om flukten fra yrket i 2008. Siden den gang har for eksempel digitalisering gjort hjemmearbeid mulig, en faktor som kan ha stor betydning for utøvelsen av yrket.

FOR Å KOMME VIDERE, trengs konkrete svar, og ferskere tallmateriale.

NINA SCHMIDT
REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Antall advokater i Norge

	Menn	Kvinner
2016	5177	2561
2015	5114	2391
2014	5102	2231
2013	5030	2110
2012	4994	1975
2011	4856	1802
2010	4734	1638
2009	4547	1475
2008	4436	1373
2007	4270	1262
2006	4197	1173

Kilde: Tilsynsrådet

11 saker gjenåpnet

Kommisjonen for gjenåpning av straffesaker gjenåpnet disse elleve sakene i 2016, av 162 innskutte saker:

NY LEDER:
Siv Hallgren

Bilbrukstyveri: Den dømte mannen viste til at et nytt vitne kunne bekrefte at han hadde fått låne bilen han var dømt for å ha stjålet.

Kristin-saken: Siktetes DNA-profil var funnet under barnets fingernegler, og ble analysert på nytt i 2015.

Trusler: En mann var dømt til fengsel i 141 dager etter trusler mot offentlig ansatt i to saker. Gjenåpnet etter at rettspsykiatrisk sakkyndig konkluderte at mannen var psykotisk på gjerningstidspunktet.

Narkotika: Mann var i 2015 dømt for grov narkotikaforbrytelse, men hevdet at han ikke var delaktig. Kommisjonen foretok vitneavhør som støttet domfeltes forklaring.

Voldtekt: Et lagrettemedlem kjente fornærmede og beskrev henne som «stille og rolig», men Høyesterett forkastet domfeltes habilitetsinnsigelse. EMD konkluderte at retten til rettfærdig rettergang var krenket. Det ble lagt vekt på at fornærmedes forklaring var det avgjørende bevis.

Falsk personalia: En mann ble i 2005 dømt til å betale bot på to tusen kroner for ikke å ha oppgitt personalia. Domfelte var psykotisk på handlingstiden.

Seksuell omgang med mindre-årig: En mann fikk 21 mnd. fengsel for å ha hatt sex med jente på 14 år og 8 mnd. Selv om lagretten fant at det var jevnbyrdighet mellom fornærmede og gjerningsmann i alder og utvikling, ble mannen ikke fritatt for straff. En evnetest viste at han var lettere psykisk utviklingshemmet.

Plagsom opptreden: En mann ble dømt til 12.000 kr i bot i 2009 på grunn av plagsom opptreden. Sakkyndigerklæring viste at han var psykotisk på gjerningstidspunktet.

Dyrevelferdsloven: En kvinne ble i 2015 dømt til fengsel i 5 mnd, etter at seks storfe og ni sauer døde som følge av vanskjøtsel. Uttalelse viste at hun ikke var strafferettslig tilregnelig.

Vegtrafikkloven: Mann ble i 2014 dømt for forbud mot etterfølgende alkoholnyttelse. Påtalemyndigheten begjære gjenåpning p.g.a. en personlig tilknytning mellom dommerfullmektigen og aktor.

Advokatfest med et av Norges beste liveband på takterrassen på Steen & Strøm

Glad vestkystrock skal prege årets advokatfest torsdag 1. juni med musikerne i Fagernes Yacht Club, en gruppe kjent for å skape magiske øyeblikk.

«Fagernes Yacht Klubbs konserter under Øyanatt har i en årrekke vært gjenstand for vill kamp om bil-

lettene og vill dansing til den beste musikken skrevet i perioden 1972 – 1989», het det i fjorårets programomtale til Øya-festivalen i Oslo.

FYC handler om å ha det gøy, skape stemning, og få folk med seg, ifølge musikerne selv.

«På en Fagernes Yacht Club-konsert skal en drikke tropiske drinker og sprade solbrun rundt med nedknappa skjorte så håret på brystkassa stritter ut», sa en av musikerne til NRK Lydverket.

Yacht rock er, ifølge Lydverket, navnet på softrock-sjangeren som særlig appell-

erte til California-jappene på siste halvdel av syttitallet og første halvdel av åttitallet.

Men før FYC går på scenen, møter du Kajander, lofotværingen som slo gjennom i fjor vår med singelen «E du den du vil vær?», og Julie Bergan, kjent blant annet for norsk MGP-

deltakelse med «Give A Little Back» og for låten «Arigato». Bergan blir i år blant annet å høre på ByLarm.

Dørene åpner klokka 17.30, med programstart klokka 19. Påmelding kreves, og ifølge Advokatforeningen er det færre billetter tilgjengelig i år enn før.

Beregn god tid – nå blir det flyplass-kontroll i Oslo tinghus

Torsdag 4.mai åpner den nye sikkerhetskontrollen i Oslo tinghus. Advokater må beregne å bruke minst et kvarter ekstra på å komme inn i tinghuset på morgenen.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Jeg vet at det er mange av kollegene mine som ikke gleder seg til dette, og til å måtte møte opp litt tidligere enn to minutter på ni. Det blir nok litt «armer og bein» innledningsvis, til rutinene har satt seg. Men nå er det viktig at vi advokater for en gangs skyld er litt positive til noe nytt, sier Marte Svarstad Brodtkorb, leder av Oslo krets.

Hun anslår at sikkerhetskontrollen kan ta et kvarter når rutineene er på plass, men kanskje litt mer til å begynne med.

Oslo krets har hatt en god dialog med Oslo tingrett om innføringen av sikkerhetskontrollen, og selv ser hun frem til å få bedre sikkerhet i retten, forteller hun.

KAN HA VÅPEN I LOMMA

– For ti år siden var jeg negativ, og mente at det viktigste var å ha et åpent tinghus. Men utviklingen har innhentet oss. Jeg har stått i saker hvor jeg har følt et stort ubehag fordi jeg ikke har visst hva som er i lommene til de som sitter på tilhørerbenken, sier Brodtkorb.

Oslo tinghus har valgt et relativt høyt sikkerhetsnivå, forteller sorenskriver Geir Engebretsen.

– Alle må gå gjennom kontrollen, både politiaktører, vitner, publikum, psykologer, sakkyndige, vitnestøtter, meddommere og advokater. Alle blir behandlet

på lik linje, med unntak av folk som arbeider i tinghuset, sier Engebretsen.

Huset skal fortsatt være åpent for alle, og man trenger ikke å vise ID-kort, forsikrer han.

STERKE FØLELSER I SVING

Sikkerhetssjef i Oslo tinghus, Frode Wold, opplever dagens sikkerhetssituasjon som utfordrende.

– Vi vet ikke hva folk har med seg inn i tinghuset. Det vi vet, er at det er miljøer her som har omgang med våpen, og en viss evne og vilje til å bruke dem på utsiden. I tillegg kommer det mange personer hit som vi ikke kjenner til. Alle som arbeider i domstolene vet at det er sikkerhetsrisiko knyttet også til andre sakstyper enn strafferetten. Det kan være et sterkt følelsesmessig engasjement hos parter og vitner som deltar i den sivile rettspleien, sier Wold.

Målet med sikkerhetskontrollen er at alle som kommer til Oslo tinghus, skal ha en trygghet for at det ikke er

Oslo tingrett skal ha bemanning i køene for å bistå om det oppstår problemer, og skal evaluere sikkerhetskontroll-ordningen etter kort tid for å vurdere om sikkerhetsnivået skal justeres, forteller sorenskriver Geir Engebretsen (til venstre). Her med Marte Svarstad Brodtkorb og sikkerhetssjef Frode Wold.

bragt våpen eller farlige gjenstander inn i bygningen, sier sorenskriver Engebretsen.

SLØSING

– I dag har vi for dårlig kontroll på dette. Vi har fragmentert kontroll i enkeltsaker. Akkurat nå har vi to store straffesaker – Eirik Jensen-saken og Follo-saken – hvor vi har egne sikkerhetskontroller.

De to sakene legger beslag på mellom 17 og 20 polititje-

nestemenn hver eneste dag, hele arbeidsdagen. Dette er polititjenestemenn som tas ut av annen operativ tjeneste. Vi tenker at samfunnets ressurser bør brukes på en bedre måte. Sikkerhetsnivået øker når vi får en generell kontroll ikke bare ved inngangen til to rettssaler, men av alle som kommer inn her, sier Engebretsen.

Det er vaktelskapet Securitas som er leid inn for å stå for

kontrollen. Det vil bli to såkalte «flyplassløp» ved inngangen med metalldetektorer og gjennomlysning av bagasje.

– Vi skal gjøre vårt beste for å forhindre urimelig lange køer og forsinkelser. Systemet har kapasitet til å få gjennom fire hundre personer i timen. Mellom åtte og ni kommer det vanligvis mellom 250 og 400 personer inn til Tinghusets 58 rettssaler, så beregnet god tid, sier Engebretsen.

– Uforståelig domstol-kutt

Førstelagmann Ola Dahl i Borgarting lagmannsrett mener det både er uforståelig og skuffende at budsjettene til domstolen er blitt kuttet. Kuttene er et resultat av den såkalte «avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen».

UENIG:
Anders Werp

effektivitetsreformen».

«Jeg tror det er alminnelig enighet, også hos de bevilgende myndigheter, om at det er vanskelig å finne gjøremål i domstolen som er byråkratiske», skriver Dahl i domstolens årsmelding for 2016.

Borgarting lagmannsrett hadde uvanlig mange lange og tunge saker i 2016, og både beholdningen av saker og saksbehandlingstiden har økt.

«Berammingshorisonten for uprioriterte saker har økt fra cirka syv måneder til over ett år», skriver Dahl.

Lang ventetid i domstolene var tema i NRK Dagsnytt første dag etter påske. Leder i Dommerforeningen, Ingjerd Thune, sa at ventetiden paradoksalt nok blir et gode for gjerningsmannen, og stilte spørsmål ved om det er riktig at det er Stortinget og regjeringen som fastsetter domstolenes budsjett.

– Hvis Stortinget og regjeringen struper domstolene slik at de må nedbemanne og får lang saksbehandlingstid, fører det til at domstolene ikke får ført så god kontroll med Stortinget og regjeringen som kunne være ønskelig. Når det er et maktfordelingsprinsipp og det er tre statsmakter, så bør det ikke være slik at de andre statsmaktene da nedprioriterer domstolene som skal føre kontroll med dem, sa Thune.

Anders B. Werp (H), nestleder i Justiskomiteen, avviste kritikken.

– Vi skal styrke domstolene, og har lagt til rette for å digitalisere saksbehandlingen i domstolene i større grad, som vil gi mer effektiv saksbehandling. Vi åpner for lydopptak som vil gjøre ankebehandlingen mer effektiv, vi avvikler juryordningen, det har domstolen selv sagt vil spare 20 millioner kroner i året. I tillegg har vi nedsatt en domstolkommisjon som vil se dette i et større og mer langsiktig perspektiv, sa Werp til NRK.

7 av 10 advokater er menn

Nærmere syv av ti advokater i Norge er menn, viser tall fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Rådets årsrapport viser at 19 advokater mistet bevillingen i fjor.

TEKST: NINA SCHMIDT

Ved utgangen av 2016 var det registrert totalt 7738 advokater i Norge, derav 5177 menn (66,9 prosent) og 2561 (33,1 prosent) kvinner.

Men flere kvinner enn menn begynner i yrket: I 2016 ble det utstedt 315 advokatbevillinger til kvinner (58,2 prosent) og 226 til menn (41,8 prosent). 678 personer ble autorisert som advokatfullmektiger, hvorav 393 kvinner (58 prosent) og 285 menn (42 prosent).

Tilsynsrådet for advokatvirksomhet utstedte 57 erklæringer til advokater som skulle avlegge prøve for Høyesterett i fjor. Av disse var 44 menn (77,2 prosent) og 13 kvinner (22,8 prosent). 23 advokater ble i løpet av året gitt tillatelse til å være advokater i Høyesterett.

TREGE BETALERE

489 advokater måtte i fjor betale dobbelt bidrag fordi de enten ikke leverte inn egenerklæring med revisoruttalelse, eller ikke betalte bidraget i tide. Dette er en sterk økning fra 2015, da antallet som måtte punge ut dobbelt bidrag var 352.

Som følge av disse såkalte formalovertredelsene ble 76 advokater ilagt en advarsel, mens 49 ble ilagt en irettesettelse.

VILLE HA TILBAKE BEVILLINGEN

Tolv advokater som alle hadde mistet bevillingen sin, søkte om ny bevilling i fjor. Av disse tolv fikk fire bevillingen tilbake, mens åtte fikk avslag.

25 INNBERETTET

Tilsynsrådet innberettet 25 advokater til Advokatbevillingsnemnden med anbefaling om tilbakekalling av bevillingen. Dette skyldtes blant annet følgende forhold: Ikke skikket

til å drive advokatvirksomhet, samt manglende tillit. Mislighold av plikten til å stille sikkerhet og betale bidrag. Brudd på reglene om regnskapsføring og behandling av betroddede midler. Ikke kunnet gi tilfredsstillende forklaring når bedt om dette.

19 MISTET BEVILLINGEN

Advokatbevillingsnemndens årsrapport viser at av totalt 26 innberettede advokater, mistet 19 advokater bevillingen, mot 20 året før. Bare en av de nitten som mistet bevillingen, var innberettet direkte fra Disiplinærnemnden.

Seks av advokatene mistet bevillingen som følge av bokettersyn som avdekket blant annet rot med regnskapsføring, klientmidler og manglende egenerklæringer.

Tre advokater mistet bevillingen som følge av siktelse, tiltale eller dom i straffesaker: Den ene hadde i om lag ti år holdt store inntekter utenfor regnskapet, og ikke betalt skatt og avgifter. En andre ble varetektsfengslet og siktet for besittelse og bruk av narkotika og dopingmidler, mens den tredje, Amir Mirmotahari, er advokaten som VG avslørte hadde «bestilt» bortføring eller kidnapping av en fornærmet i en voldtektssak.

10 advokater fikk sin bevilling tilbakekalt som følge av langvarige fristoversittelser for betaling av lovbestemt bidrag til Tilsynsrådet og Disiplinærnemnden.

20,5 MILLIONER

Advokater og rettsjelpere betalte totalt 20,5 millioner kroner i bidrag til Tilsynsrådet i fjor. Årsregnskapet viser et resultat på 238.025 kroner. Rådet har en egenkapital på 15,4 millioner kroner, som er plassert i bank og fond.

(Kilder: Årsberetning for Advokatbevillingsnemnden 2016 og Tilsynsrådets årsberetning 2016)

10 FELT I MARS

Disiplinærutvalgene og disiplinærnemnden behandlet totalt 51 saker i mars. Av disse ble fire saker avvist, og 35 advokater ble frifunnet. Ti advokater ble felt for brudd på god advokatskikk. En fikk advarsel, og en fikk reaksjonen «irettesettelse». I tillegg var det to saker der advokaten ikke har brutt god advokatskikk, men likevel må tilbakebetale salær.

PRØVETILGANG
www.reettsdata.no

Rettsdata Total

– ditt komplette juridiske arbeidsverktøy

Norsk Lovkommentar

Kommentarer til alle Norges lover, med utdypende forklaring til lovparagrafene.

Maler og verktøy

Dokumentmaler med dialogbokser for rask utfylling, samt veiledninger.

Rettskilder

Relevante rettskilder, med fordypning innenfor flere rettsområder.

Faglitteratur

Omfattende samling med over 125 kommentarutgaver og juridiske fagbøker.

Leveres som tillegg.

NOEN AV VÅRE SAMARBEIDSPARTNERE OG BIDRAGSYTERE

BAHR

SCHJØDT

Deloitte

Universitetet i Stavanger

Forsberg

RADER

ADVOKATFIRMA ELDEN

BURKELAND, LANG & CO ADVOKATFIRMA

Haavind

BI

GRETTE

SELMER

DLA PIPER

UiO Universitetet i Oslo

HJORT

Wierholm

Klar for et halvt års pappaperm

BALANSERT HVERDAG: – Det er klart det blir en utfordring å bli borte over lang tid, men dette er løsbare problemstillinger – og gikk bra sist. Jeg satser på å få litt avlastning fra de andre på kontoret samtidig som jeg selv planlegger å arbeide cirka en dag i uken, forklarer Torstein Bae. Her med sønnen Anton (2).

Managing partner og sjakk-ekspert Torstein Bae oppfordrer advokatfirmaene til å legge bedre til rette for at mannlige advokater kan ta ut pappaperm. – Trist hvis andre ikke har samme mulighet som meg, sier han.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD
FOTO: GEIR EGIL SKOG

– Jeg er kjent med at folk sier at det er et voldsomt arbeidspress i noen av de store firmaene, og en forventning om

at man skal være tilgjengelig døgnet rundt – og kunne jobbe hele natta hvis en av partnerne ringer. Det er ingen tvil om at det er vanskelig å kombinere dette med et alminnelig familieliv eller andre fritidssysler, sier Torstein Bae i Advokatfirmaet Legalis i Oslo.

De siste månedene har debatten nok en gang gått om arbeidspresset i de store advokatfirmaene. I et innlegg i Dagens Næringsliv nylig avslørte Bae at han snart vil gå ut i et halvt års pappapermisjon.

– Jeg følte jeg at det var på sin plass å si at bildet ikke er så ensidig. Det er fullt mulig å være advokat eller advokatfullmektig, og fortsatt ha et familie-

liv. Mitt firma er et eksempel på det, sier Bae.

Bae forteller at Legalis har advokater i forskjellige livsfaser, og at selskapet både aksepterer, og er glade for, at deres advokater ikke kun vil ha arbeid i livet sitt.

– For vårt firma er det en selvfølge å tilrettelegge for dem som får barn og ønsker å ta permisjon. Jeg synes det er synd, og veldig uheldig, hvis mange unge opplever at det ikke er mulig å gjøre det. Da må virkelig disse firmaene gå i seg selv. Dessuten er det åpenbart at fornøyde ansatte er en forutsetning for en god utvikling i selskapet, sier Bae.

LAV TURNOVER

I DN-innlegget påpekte Bae at han ikke nødvendigvis ønsker å rekruttere de flinkeste sett ut fra et rent faglig ståsted, men heller de kandidatene som er best egnet som advokater.

– Jeg tror ikke det er slik at man må jobbe dag og natt for å være en god advokat. Vi er veldig fornøyde hvis våre ansatte har liv som består av mer enn jobben, sier Bae, og medgir at selskapet nok har lavere inntjeningskrav enn de største firmaene.

Bae mener lav turnover er en nøkkel-faktor for å lykkes.

– Når folk slutter, koster det skjorta. Hvis man har et miljø med lav turnover, slik vi har fått til her, har det en stor økonomisk verdi i seg selv. Det er også en del av grunnen til at vi har doblet omsetningen på tre år, påpeker Bae.

Han erkjenner at mange av de store advokatfirmaene gjør det sterkt med nåværende modell.

– Men ved siden det økonomiske perspektivet, er det jo også et slags verdimelessig standpunkt her. Hvor er det man har lyst til å jobbe selv? Jeg hadde ikke vært komfortabel med å være leder i en bedrift der det var et rent økonomisk perspektiv, og alt handlet om det. Derfor synes jeg det er gledelig å se at det kan gå bra selv om man ikke bare tenker penger.

FREMDELES UVANLIG

Med en gravid kone og en toårig sønn, kan Bae se frem til en enda travlere timeplan når familien om et par måneder får et nytt familiemedlem. Planen er at han skal ut i pappapermisjon fra nyttår og i praksis være borte helt frem til barnehagestart i august 2018.

– Ikke alle hos oss heller ønsker å være borte såpass lenge, men man har i alle fall mulighet til det om man vil!

Han innrømmer at det ligger en del utfordringer i det å skulle ha permisjon så lenge.

– Men det er jo ikke spesielt for advokatbransjen å ha ansvar og å måtte følge opp kunder. Alle forventer at

kvinner går ut i permisjon når de får barn, men det er fremdeles litt uvanlig at vi menn gjør det samme, særlig i advokatbransjen. Som i samfunnet for øvrig tror jeg dette er noe arbeidstaker kommer til å forvente i fremtiden. På sikt tror jeg egentlig ikke arbeidsgiver har noe annet valg enn å tilpasse seg disse kravene. Den som er i forkant av utviklingen, vil ha et konkurransefortrinn.

SKJEVT MAKTFORHOLD

– I dag er det beinhard kamp om jobbene, og kanskje ikke så lett for de arbeidssøkende å være kravstore?

– Ja, når et firma som vårt får over hundre søknader på en fullmektigstilling, er det klart at det ligger et maktforhold der som gjør det vanskelig for nyansatte å stille mange krav. Derfor påhviler det et ekstra ansvar på advokatselskapene selv å se verdien av at de ansatte har fullverdige liv.

– Har firmaene vært gode nok på det hittil?

– Det virker ikke sann, utfra det som blir skrevet i media. Jeg har ikke jobbet i et av de større firmaene selv, men veldig mange melder at det gjerne ligger en forventning til en hverdag som ikke er kompatibel med noe annet enn jobben.

– Pappaperm i mange måneder – det høres vitterlig ikke ut som en økonomisk gullgruve?

– Nå raker ikke jeg inn mange millioner i året, men selvfølgelig er jo det en side ved det. Når andre tar sine valg har jeg respekt for at økonomi er et aspekt. Derfor bør man være utrolig forsiktig med å vurdere hvilke valg andre tar, siden det er så mange aspekter som spiller inn. Folk må få bestemme selv, men hvis de ønsker det må det være rom for å ta permisjon.

ANNONSE

Finansavisen
JUS

19. mai
15. september
10. november

3 utgaver igjen i 2017

Magasinet har en redaksjonell profil med artikler innen jus, finans, skatt og annet interessant, skrevet for næringslivsfolk og advokater. Magasinet gir også en unik mulighet for annonsering og profilering av juridiske tjenester. 71,4% av Finansavisens lesere har beslutningsmyndighet ved juridisk bistand eller valg av advokattjenester. Advokatfirmaer og andre med tilknytning til advokattjenester som annonserer i Finansavisen skyter blink. JUS-magasinet har meget høy nytteverdi for leserne og har lang levetid.

Magasinet distribueres med Finansavisen.

Opplag: 40 000

For annonseinformasjon kontakt: Caroline Reed Smith-Meyer
Tlf. 900 15 283 – E-post: caroline@hegnar.no

21 kategorier: Tre nye vinnere og jevnere enn på lenge.

Finansavisen

Egen partner-skole

skal få kvinnene til å bli

– Erfaringsmessig skrelles veldig mange utrolig flinke kvinnelige advokater av nivået før partner fordi de tør ikke å ta det siste spranget. Vi ønsker å gjøre noe med det, sier Stine Snertingdalen (t.v.), her sammen med partnerkollegene Marie Vaale-Hallberg og Anne Marie Sejersted.

Advokatfirmaet Kvale erkjenner at dyktige partner-kandidater har forsvunnet ut, og vil ikke gjøre samme feil igjen. Nå håper selskapet at tettere bånd mellom de kvinnelige senioradvokatene og partnerne skal sikre at kvinnene blir værende – og tar det siste opprykket.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

– Da jeg begynte her for sju år siden var det den lave kvinneandelen i partnerskapet vårt som ble lagt merke til. Jeg var vel faktisk den eneste kvinnen i partnerskapet. I dag har vi nesten tyve prosent kvinner blant partnerne, samtidig som vi er et forretningsadvokatfirma med likedelingsmodell der andelen kvinner generelt er lav, sier Kvale-partner Stine Snertingdalen.

Hun er stolt over at Kvale gjør det sterkt på kåringer som Finansavisens advokatundersøkelse, samtidig som kvinneandelen er økende. Nylig ble hun selv rangert på topp i «Up and coming»-kategorien i Finansavisen, og fire av Kvales seks kvinnelige partnere er ranket i Chambers og Legal500. Blant de uteksaminerte fra Universitet i Oslo er sytti prosent kvinner, i sterk kontrast til den lave

partnerandelen i de store advokatfirmaene.

– For en god del år siden mistet vi mange utrolig dyktige jenter som hadde jobbet her i mange år som jeg mener ville blitt verdifulle partnere i Kvale. I dag jobber de i gode stillinger i store selskaper, men de ble altså ikke partnere her. Vi skulle gjerne beholdt dem. Vi har gjort og gjør nå en aktiv innsats for å beholde de dyktigste kvinnene, og etter hvert få flere av dem videre inn som partnere, poengterer Snertingdalen.

MANGE SPØRSMÅL

For om lag tre år siden etablerte Kvale derfor et forum der alle de kvinnelige partnerne og senioradvokatene møtes hjemme hos hverandre på omgang noen ganger i året.

– Kvinnelige og mannlige advokater er like godt egnet for advokatyret. Da sier det seg selv at kvinneandelen må opp for å få tak i de dyktigste kandidatene. Målet med forumet er å bygge en bro og knytte tettere bånd mellom partnerne og advokatene som er på nivået under partnerskap, slik at de kan forberede seg på å ta det siste steget, sier Snertingdalen.

Spørsmålene fra senioradvokatene går særlig på emner om den kommersielle delen av jobben, hvordan man bør markedsføre seg, og salgsdelen av jobben.

– Det er en stor endring å gå fra å være ansatt til å være medeier. Gutta er generelt mye flinkere til å ta den ballen og løpe. Jenter er ofte mer forsiktige. Derfor tror jeg absolutt et slikt forum er nyttig, påpeker Snertingdalen.

Marie Vaale-Hallberg startet som partner i Kvale i fjor etter flere år som senioradvokat, senere assosiert partner, i et annet firma.

– Å være advokat er selvfølgelig et krevende yrke, man skal levere mye, være tilgjengelig og leve opp til kundens forventninger. Samtidig er det også sunne verdier her i Kvale som gjør at vi kan ha et liv ved siden av. Vi kompromiserer ikke på kvalitet, men fleksibiliteten gjør at hverdagen går rundt, siden vi er flere som bidrar til at kunden skal bli fornøyd. Også er vi opptatt av at vi skal ha det gøy på jobben samtidig, fastslår hun.

TRENGER ULIKE TYPER

Vaale-Hallberg er opptatt av å ufarliggjøre karrierestigen mellom advokat og partner, og å gjøre rammen trygg.

– Ved at vi møtes uformelt kan senioradvokaten se at vi som er partnere her er forskjellige typer på lik linje med alle andre. Det er ikke bare en personlighet som fungerer i denne rollen. I tillegg er det mye man kan lære seg til for å lykkes som partner, selv om det selvfølgelig krever en innsats, og vi må dele egne erfaringer, bekrefter partneren.

– Vi må ha den utadvendte selgertypen, men samtidig synliggjøre at det er plass til flere typer. Mange har inntrykk av at det å være partner er en prototype, påpeker Stine Snertingdalen.

Partner-kollega Anne Marie Sejersted kom til Kvale i fjor etter å ha vært partner i mange år i samme firma som Vaale-Hallberg kommer fra. Hun mener mange kvinner kan bli enda flinkere til å trekke hverandre opp og frem.

– Vi er et lag som vil de andre opp og frem, og det gjelder både mannlige og kvinnelige kollegaer. Der synes jeg Kvale er gode. Vi satser ikke på særordninger for kvinner, men på dialog og godt samarbeid. Selv om det er arbeidskrevende å være advokat, er vi ikke supermennesker uten normale liv, og det er fullt mulig å få det til å fungere.

Stine Snertingdalen tror flere kvinner i selskapet kan skape en synergieffekt.

– For oss er det også et uttalt mål at du skal kunne ha et liv ved siden av, og ikke bare levere på ekstreme time-mål. Det tror jeg appellerer til mange, både kvinner og menn. Også tror jeg det blir en god sirkel at jo flere kvinner vi er fra før, jo lettere blir det også å tiltrekke enda flere, sier partneren.

1. Har dere satt i gang tiltak eller fått et økt fokus på å øke kvinneandelen blant partnerne?

2. Er det mange som tar pappapermisjon hos dere?

Ambisjon om høyere kvinneandel

GISELA MARCHAND, ADM.DIR., HAAVIND

- Vi tar utgangspunkt i at vi ønsker å utvikle og beholde de beste talentene. Vi har en klar ambisjon om en høyere kvinneandel og har gjort en jobb for å identifisere og integrere kvinneperspektivet i våre utviklingsprogrammer og organisatoriske prosesser. Jeg tror at å lykkes på dette området dreier seg om høy bevissthet og metodisk arbeid over tid, ikke ad hoc tiltak.
- Mannlige advokater tar selvfølgelig pappapermisjon, de tider burde være over hvor det stilles spørsmål til dette.

Kurser medarbeidere

ANNE THERESE BOGEN, HR-SJEF

- Vi har lenge hatt fokus på og målsetting om å øke kvinneandelen blant partnerne. Vi sender alle våre medarbeidere på kurs i prosjektleidelse og vi legger til rette for teamarbeid for å bidra til større forutsigbarhet, fleksibilitet og arbeidsfordeling. Hos oss var alle opprykkene til fast advokat og senioradvokat ved års-

skiftet kvinner, vi fikk også en ny kvinnelig partner.

- Vi tilrettelegger for permisjon for alle våre ansatte. Hvordan hver enkelt familie velger å fordele permisjonsperioden varierer, og vi tilrettelegger for de løsningene den enkelte familie kommer frem til.

Foreldreperm helt OK

DAG SIGVART KAADA, MANAGING PARTNER, SCHJØDT

- Vi har et vedtatt mål og strategi om å legge til rette for at flere av våre kvinnelige advokater får lengre karrierer i Schjødt. I dette ligger også et ønske om bedre kjønnsbalanse i partnerskapet.
- For oss som firma er ikke foreldrepermisjoner noe problem. Vi støtter og legger til rette for de som vil ta permisjon, uansett kjønn. Samtidig ser vi at mange av advokatene for egen del bruker mye tid på å få opp nettverket og komme ordentlig

i gang igjen etter lange permisjoner. Generelt tror vi mange mannlige advokater kunne tatt lengre permisjoner, samtidig som de kvinnelige advokatene nok ville vært tjent med å dele mer av permisjonene med barnets far der det ligger til rette for det. Livet er langt og en fornuftig balanse mellom familieliv og arbeidsliv er viktig for å lykkes, men veldig lange opphold utenfor virksomheten gjør at det tar lengre tid før man er helt på topp – uansett kjønn.

Foreslår egen varsler-lov

– Parallell etterforskning hos Økokrim og intern granskning er uheldig, sa tidligere Yara-sjef Torleif Enger. Advokat Jan Fougner mente at det er umulig for et selskap ikke å gjøre seg kjent med hva som foregår. I midten DN-journalist Gøran Skaalmo.

Fenomenet varsling må gis en egen lov, og en form for godtgjørelse til varsleren bør også vurderes, mener advokat Jan Fougner.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Wiersholm-advokat og BI-professor i arbeidsrett Jan Fougner var en av innleiderne da Dagens Næringsliv (DN) arrangerte en konferanse om økonomisk kriminalitet i Oslo i slutten av mars.

Til konferansen kom også amerikanske Bradley Birkenfeld (52), kjent som en varslernes «superstjerne» og «mannen som åpnet Sveits», for å sitere DN.

Birkenfeld jobbet i Sveits' største bank UBS i Geneve da han i 2007 varslet amerikanske myndigheter om at banken hjalp tusenvis av amerikanere å holde unna store, private formuer fra amerikansk beskatning.

FET BONUS

Varslingen bidro til en slutt på hemmelige konti i Sveits, og til at banken ble ilagt en bot på hele 780 millioner dollar av USAs skattemyndigheter.

Mens få av kontoeierne er straffeforfulgt, ble Birkenfeld i 2009 dømt til førti måneders fengsel for medvirkning til skatteunndragelser.

Etter løslatelsen i 2012 kunne Birkenfeld innkassere en varsler-godtgjørelse på hele 104 millioner dollar. Dette som følge av en lov vedtatt i 2006 som gir varslere inntil tretti prosent av skattemyndighetenes utbytte som følge av varslingen.

– SKADELIG INTERN-GRANSKNING

Tidligere Yara-sjef Torleif Enger var kritisk til at Yara bestilte en intern granskning fra Wiersholm parallelt med etterforskningen mot ham og de andre siktede.

– Det var skadelig at Yara innrømmet straffeskyld før rettssaken startet, sa Enger.

Han rettet skarp kritikk mot Økokrim.

– Økokrim ønsket å statuere et eksempel, det har jeg forståelse for. Men dette må ikke gå på bekostning av rettssikkerheten. I sin iver etter domfellelse, mistet de objektivitet. De var ute etter konsernsjefen. Økokrim lakk helt bevisst gjennom hele etterforskningen for å styrke sin sak, det er også høyst kritikkverdigg.

Bradley Birkenfeld fikk 104 millioner dollar i varsler-utbytte.

Arbeids- og sosialdepartementet har opprettet et ekspertutvalg om varsling som innen 1. mars neste år skal legge frem en utredning.

IKKE BARE PÅ JOBBEN

Norge må få en generell lov om varsling, mener Fougner, fordi varsling gjelder på alle samfunnsområder, ikke bare i arbeidslivet.

Også Advokatforeningen mener en egen lov bør vurderes.

Møt våre foredragsholdere

Juristenes Utdanningssenter tilbyr bredde og kvalitet til deg som ønsker bygge kompetanse. Dette er noen av våre foredragsholdere og kurs.

ERLEND HAASKJOLD

Advokat, Arntzen de Besche

SENTRALE EMNER
I KONTRAKTSRETT

ROBERT JENSEN

Advokat, Steenstrup Stordrange

DET ÅRLIGE KONKURS-
RETTSKURSET

ANNE KRISTINE BERGEM

Leder, Norsk psykiatrisk forening

BARN I STRAFFESAKER

Aktuelle kurs

ARBEIDSRETT

Årlig kurs i arbeidsrett (Advokatenes fagdager) **1.–2. JUN.**

BOLIG OG EIENDOM

Årlig kurs i fast eiendom (Advokatenes fagdager) **1.–2. JUN.**

COMPLIANCE

Complianceutdanningen **30. MAI.–12. SEP.**

FAMILIE-, ARVE- OG SKIFTERETT

Årlig kurs på advokatenes fagdager **1.–2. JUN.**

FORHANDLINGER

Forhandlingskurs på Harvard – workshop **26.–28. JUN.**

Forhandlingskurs på Harvard – advanced **29.–30. JUN.**

FORVALTNINGSRETT OG STATSRETT

Sentrale temaer i kommunalretten **11. MAI**

KONTRAKTSRETT

Sentrale temaer i kontraktsrett **10.–11. MAI**

KONKURS

Omstøtelse i konkurs, Bergen **4. MAI**

Det årlige konkurssrettskurset i Kristiansand **8.–9. JUN.**

KONTRAKTSRETT

Sentrale emner i kontraktsrett **10.–11. MAI**

MEKLING

Meklingsakademiet **1.–7. NOV.**

PERSONVERN

Personvern i praksis **10. MAI**

REGELTEKNIKK

Regelteknikk – gjennomføring av EU/EØS-forordninger og direktiver **9. JUN.**

REGNSKAP OG ØKONOMI

Fordypningskurs i økonomi **4.–5. MAI**

TVANGSFULLBYRDELSE

Det årlige kurset i tvangsfullbyrdelse **3. MAI**

SELSKAPSRETT

Årlig kurs i selskapsrett (Advokatenes fagdager) **1.–2. JUN.**

SIVILPROSESS

Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett **8. MAI**

STRAFF OG STRAFFEPROSESS

Barn i straffesaker **15. MAI**

Advokatenes fagdager: Forsvarerkurset **1.–2. JUN.**

Troverdighetsvurderinger **14. MAI**

– Det er bra at utvalget foreslår å regelsette de helt grunnleggende straffeprosessuelle prinsipper, som uskyldspresumsjonen, sa Marius Dietrichson. Fra venstre Anne Robberstad, Thomas Horn, Frode Sulland og Runar Torgersen.

– Et angrep på fornærmede

Forslaget til ny straffeprosesslov ble regelrett slaktet av jusprofessor Anne Robberstad i en debatt i Kriminalistforeningen. Fornærmede taper, mente hun. Mens leder i Forsvarergruppen hadde helt motsatt syn: – Min oneliner er bravo! Veldig bra!

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Forslaget til ny straffeprosesslov fikk både ros og ris i en debatt mellom jusprofessor Anne Robberstad ved UiO og advokatene Thomas Horn, Frode Sulland og Marius Dietrichson på Frokostkjelleren i Oslo. Forslaget er nå ute til høring, med høringsfrist 6. juni.

Anne Robberstad innledet med å si at forslaget er et klart tilbakeskritt for fornærmedes stilling.

– Utvalget har med et pennestøk fjernet en hel katalog av fornærmedes

rettigheter, uten at det gis fullgod erstatning, sa Robberstad.

ANGREP ENSRETTING

Straffeprosesslovutvalget vil rendyrke påtalemakten som en enda mektigere aktør enn i dag, blant annet ved å gi påtalemyndigheten vetorett mot rettens endring av presumpsjonen; det vil si rettens mulighet til å endre tiltaleposten, fremholdt hun.

– Et praktisk eksempel er Hemsedal-saken. Mennene ble dømt i tingretten for å ha voldtatt en ung kvinne, og frikjent i lagmannsretten. Det er kommet kritikk fra juridisk hold mot at retten ikke vurderte grov uaktsom voldtekt, retten kunne ha dømt for dette av eget tiltak. Men etter lovforslaget, kan aktor hindre slik pådømmelse, altså kan aktor hindre at saken blir riktig pådømt ut fra loven, sa Robberstad.

Hun gikk også til angrep på ensrettingsforslaget; at en tiltalt ikke skal kunne bli frifunnet, men likevel dømt til å betale erstatning i samme sak.

– Utvalget svekker fornærmedes stilling: Hvem orker å gjennomgå en

rettssak nummer to etter en frifinnende straffesak, spurte hun.

VÆRHANE-KLIMA

Advokat Frode Sulland, tidligere mangeårig leder av Forsvarergruppen, understreket at Advokatforeningens tilnærming foreløpig er fragmentarisk.

– I dagens politiske klima må det være overordnet for alle i vårt fagmiljø å forsøke å slutte opp om mest mulig av dette lovforslaget. Det betyr at man ikke ser etter hvilke kjepphester man kan fortsette å ri, men heller prøver å se viktigheten av å stå opp mot det politiske værhane-klimaet som bare blir verre og verre på det kriminalpolitiske området, og som vi har hørt tendenser til fra Robberstad, sa Sulland.

At selv Sivilombudsmannens innsigelser mot soning i Nederland blir møtt med et skuldertrekk, og at det av mange oppfattes som helt greit å foreslå maksstraff på førti år, illustrerer det rådende kriminalpolitiske klimaet, mente han.

– Så vær så snill å se på forslaget med milde øyne, ba Sulland.

HINDRER KONTRADIKSJON

At det foreslås at retten skal gis full tilgang til alle sakens opplysninger før hovedforhandlingen tar til, er et forslag samtlige advokater i utvalget gikk imot, påpekte Sulland.

– Forslaget vil skape en stor risiko for at standpunkt i bevissspørsmål blir tatt for tidlig, når domstolen får innsyn uten kontradiktorisk behandling parallelt, sa Sulland.

– Det som kanskje er aller mest problematisk, er at det oppfordres til felles saksfremstilling av omtvistede spørsmål. Dette er en form for skriftlighet inn i en muntlig, kontradiktorisk prosess som for meg oppleves fremmed, og som jeg tror man skal være varsom med å akseptere, sa Sulland.

MYE BRA

Marius Dietrichson, leder i Forsvarergruppen, mente at utredningen er prinsipiell og har overblikk, og setter klare grenser for staten og politiets maktutøvelse.

– Min «onliner» er bravo! Men det er dårlig at utvalget ikke klarer å ta steget fullt ut, og klart tar stilling til problemstillingen som reiser seg når borgeren velger å bruke sin rett til å forholde seg taus. Vi burde gjort som

EU, som i fjor vedtok at om retten utøves, så skal det ikke vektlegges mot en. Så jeg hadde forventet at utvalget i alle fall hadde drøftet denne problemstillingen, sa Dietrichson.

Av gode ting, er det mye å velge blant i forslaget, mente han.

– Det anerkjennes at det fengsles for mye, det er strålende. Og jeg er fornøyd med at dommere skal kunne tvinges til å bli mer tilbakeleante. Det

– Retten til tilstedeværelse i retten reduseres, og fornærmedes rett til å kommentere bevisførselen underveis, fjernes, sa Anne Robberstad.

finnes dommere som jager spørsmål til siktedes ugunst fra start til slutt, det blir det slutt på. Jeg synes også at forslaget om at ulovlige innhentede bevis kan tas ut av saken på etterforskningsstadiet, er veldig godt, sa Dietrichson.

FORNÆRMET KAN IKKE ANKE

Statsadvokat Runar Torgersen, som ledet Straffeprosesslovutvalget, var invitert for å kommentere innleggene. Han var helt uenig med Robberstad i at lovforslaget er et tilbakeskritt for fornærmedes rettigheter.

– Det kan jeg ikke skjønne. Og når det gjelder fornærmedes partsstatus, så er dette et bevisst valg. Vi ønsker ikke at den fornærmede skal være part i straffesaken, det ville jo implisere at den fornærmede skal kunne anke. Da vil det oppstå problemer. Dommen kan ikke godtas av en part, og ankes av en annen, sa Torgersen.

ANNONSE

AVSLUTTE BOET?

avskrive fordringene eller gjøre de om til kontanter, nå.

Din trygghet – Vi har kjøpt pengekrav (også uavklarte) i 16 år fra konkursbo. Alle beløp. Blir vi enige betaler vi straks. All informasjon behandles konfidensielt.

NYTT: vi kan også vurdere å kjøpe utestående **salærkrav**, fortrinnsvis da krav som er sikret gjennom pant, gjeldsbrev el.

Se gjerne; www.7-fjell.no

NOU 2016:24 NY STRAFFEPROSESSLOV

- Frifinnelse for straffekrav kan ikke gi adgang til erstatningskrav i samme sak.
- Skadelidtes erstatningskrav kan dekkes av statlig garantiordning.
- Partene må avklare hvilke sider av saken som er omstridte før domstolsbehandling.
- Mer aktiv dommerstyring, også under saksforberedelsene.
- Større åpning for avskjæring av bevis.
- Alle anker kan nektes fremmet, om det er klart at anken ikke fører frem, foreslår flertallet. Mindretallet ønsker automatisk ankerett i alvorlige saker.
- Uskyldspresumsjonen, vern mot tvungen selvinkriminering og retten til kontradiksjon fremheves.
- Begrensninger i bruk av varetekt.
- Ordet siktet erstattes av mistenkt, rett til forsvarer i første avhør.
- Styrket anklageprinsipp; Rammen for saken trekkes av påtalemyndigheten.
- Private straffesaker oppheves.
- Lyd- og bildeoverføring i rettsmøter, så parter ikke fysisk må være til stede.
- Opptak kan benyttes som gjenbruk i ankebehandling.

Politi-topper og bistandsadvokater drøftet arbeidsmetoder

SKAL MØTES JEVNLI: Fra venstre Aurora Geelmuyden fra Advokatforeningen, Marte Bastiansen, Sjak R. Håheim og Hege Salomon fra Bistandsadvokatutvalget, politiadvokat Rita Parnas, politiførstebetjent Christel Tombre og seksjonsleder Kari-Janne Lid.

– Vi opplever stadig oftere at bistandsadvokater blander seg inn i avhør, sa politiførstebetjent Christel Tombre på dialogmøtet mellom Bistandsadvokatutvalget og Oslo-politiets seksjon for seksualforbrytelser.

TEKST OG FOTO: HANNE EIDE ANDERSEN

– I det siste har det vært et gjentakende problem at bistandsadvokaten bryter inn i avhøret og minner fornærmede om ting som er blitt fortalt til advokaten, og som han eller hun skal si underveis i avhøret, sa Christel Tombre da det var politiets tur til å lufte det de opplever som utfordringer.

Møtet mellom representanter fra Advokatforeningens bistandsadvokatutvalg og politiets seksualforbryterseksjon kom i stand som følge av at begge parter opplevde å ha et behov for dialog.

– Vi har i flere år ønsket et slikt møte, men det måtte skje innenfor de riktige rammene. Hvis ett firma inviterer seksjonen til et møte, så kan det lett bli

misforstått. Bistandsadvokatutvalget er en arena som sikrer ordnede former, sier leder i utvalget, Hege Salomon.

MØTER DE SAMME MENNESKENE

– Kunnskap skaper forståelse. Vi har mye med hverandre å gjøre profesjonelt, og møter de samme personene som vi må ivareta best mulig. Dette er et fagfelt som krever mye dialog, sa Kari-Janne Lid.

Hun er leder for Oslo politidistrikts seksjon for volds- og seksuallovbrudd, og leder for avsnitt for seksuallovbrudd.

– Det er en styrke at man har bistandsadvokat i de fleste av sakene seksjonen etterforsker. Men vi mener at politiet kan utnytte ordningen bed-

re, og at det er behov for en bevisstgjøring rundt hvordan rollen utføres. Det er veldig store ulikheter i hvordan bistandsadvokater opptrer, sa Lid.

UTILGJENGELIGE

Tilbakemeldinger fra etterforskerne er at de fleste bistandsadvokater følger med og stiller gode spørsmål i mottak av anmeldelse og avhør.

– Men det er også noen som følger mer med på mobilen eller klokka, fordi de har avtaler som kolliderer med avhøret, sier politiadvokat Rita Parnas.

Politiets representanter uttrykte også frustrasjon over bistandsadvokater som insisterer på å være tilstede under gjen-

nomlesning av avhør, for så ikke å kunne stille før flere uker etter at avhøret er tatt. Noen setter også av for liten tid når avhøret skal gjennomføres.

– Noen ganger kan dette forsinke etterforskningen og ferdigstilling av en sak i flere uker, sa Christel Tombre.

Politiet anmodet også bistandsadvokatene om å være bevisste på å realitetsorientere sine klienter, for å bidra til færre anmeldelser av forhold som åpenbart ikke er straffbare.

– I dag mottar vi en del slike anmeldelser, sier Kari-Janne Lid.

KOMMUNIKASJON OG INNSYN

Advokatene, på sin side, tok opp saksbehandlingsrutiner hos politiet. De fortalte om enkelttilfeller av svikt i kommunikasjonsrutiner, og fremmet ønske om mer innsyn og bedre informasjonsflyt på ulike stadier av etterforskningen.

Det var bred enighet om at politiet kan ta direkte kontakt med klienten om mindre, praktiske sider ved etterforskningen. Ved større anliggender, som varsling om at det er foretatt avhør av mistenkte, bør klienten få anledning til å komme med ønske om kontakten skal gå direkte eller via bistandsadvokat.

– Det er særdeles viktig at en klient i en ekstremt sårbar situasjon får korrekt informasjon formidlet på en riktig og god måte, understreket Hege Salomon.

– Samtidig er det en fordel å være minst mulig mellomledd, så vi skal jobbe for at klienten blir selvstendig og i stand til å takle hverdagen selv, påpekte advokat Sjak R. Haaheim.

Bistandsadvokatens rolle når fornærmede blir anmeldt for falsk forklaring, og rutiner rundt dette ble også diskutert.

– GLIPPER SKJER

– Det skjer åpenbart glipper også hos oss. Ofte skyldes det at ikke alle rutine-ene sitter godt nok hos enkelte unge, uerfarne etterforskere, selv om de ellers gjør et meget godt etterforskningsarbeid. Vi har, og tar, et stort ansvar i å sikre god opplæring av våre ansatte. Vis litt raushet, bad Kari-Janne Lid.

– Det er veldig høy kvalitet på det arbeidet dere gjør i Oslo, selv om dere kan være litt trege noen ganger. Og det forstår vi ut fra ressursituasjonen, understreket Hege Salomon.

Begge parter var godt fornøyde etter møtet og ønsker å fortsette med faste møter, i første omgang en gang per halvår.

PUNKTER FOR DRØFTELSE

- Hvordan kan bistandsadvokaten forberede og realitetsorientere fornærmede ved anmeldelse av voldtektssaker.
- Saksbehandlingsrutiner hos politiet.
- Retten til advokat der fornærmede blir anmeldt for falsk forklaring, samt rutiner rundt dette.
- Bistandsadvokatens kontakt med påtaleansvarlig i forbindelse med anke.
- Klausulerte dokumenter.
- Innsyn i tidligere sak med samme mistenkt.
- Bistandsadvokatens rolle i avhør.
- Realitetsorientering om saksbehandlingstid – informasjon til klientene.
- Å varsle fornærmede om avhør av siktede.
- Bistandsadvokatens rolle ved gjennomlesning av avhør.
- Direkte kontakt med fornærmede ved avtale om gjennomlesning
- Hvordan kan vi bedre håndtere saker som er foreldet.

ANNONSE

Vi leverer stabile og gode driftsløsninger til mange advokatfirmaer:

- Vi gir deg en enklere IT-hverdag

Våre driftsløsninger er spesielt tilpasset advokaters behov for sikkerhet og fleksibilitet. Fra vårt effektive datasenter, som er lokalisert her i Norge, får du tilgang til alle de programmene du trenger.

- Vi er svært godt fornøyd med Daldata's skytjenester, der leveranse- dyktighet, stabilitet og det at vi alltid har en oppgradert løsning er viktige elementer.

Daglig leder Tom Øystein Martinsen,
Advokatfirmaet Campbell & Co AS, Hamar.

DALDATA
SMARTE LØSNINGER ER GULL VERDT

www.daldata.no/advokater - daldata@daldata.no - tlf. 02331
ELVERUM - FOLLDAL - OSLO - OTTA - STJØRDAL - TYNSET

VÅRE SKYTJENESTER ER BASERT PÅ MICROSOFTS PROGRAMVARE

– Du vil ikke være den nest beste advokaten i rommet og så blir klienten din dømt til døden

Også Norge har sorte flekker på rullebladet når det gjelder tvilsomme avhørsmetoder, sa Jerome Buting.

«Making A Murderer»-forsvarer Jerome Buting forteller om et enormt press mot amerikanske straffeadvokater. Selv mener han at han antageligvis ble klinisk deprimert av Steven Avery-saken.

TEKST OG FOTO: HANNE EIDE ANDERSEN

Det fortalte han til en fullsatt sal da han nylig holdt foredrag i Oslo i regi av Yngre Advokater.

Dokumentarserien «Making A Murderer» gjorde straffeadvokatene Jerome Buting og Dean Strang, begge fra

Wisconsin, USA, til internasjonale superkjendiser over natten.

Serien viser blant annet hvordan de to utviklet og bygde forsvaret for Steven Avery da han stod tiltalt for drapet på fotografen Teresa Halbach.

Et hovedspor var å påvise at Steven Averys nevø, Brendan Dassey, ble utsatt for uetiske avhørsmetoder som resulterte i en falsk tilståelse. Avhørsmetodene var preget av manipulasjon, løgn og brudd på grunnleggende menneskerettigheter.

ILLUSJONER OM RETTFERDIGHET

Foredraget i Oslo var en del av en travel lanseringsturné for Butings nylig utgitte bok *Illusions of Justice*. Fra Oslo gikk turen

til Bergen og et tilsvarende arrangement der i regi av Yngre Advokater.

I boken gir Buting sin egen, personlige oppsummering av begivenhetene som skildres i «Making A Murderer». Foredraget var en slags kortversjon av hele saken, ispedd Butings egne, personlige betraktninger og kritikk av det amerikanske rettssystemet.

Også Norge har sine utfordringer med håndheving av loven, sa Buting, og viste til avhørsmetodene som ble benyttet i Birgitte Tengs-saken og i Fritz Moen-saken.

BRUKES FORTSATT I USA

– Metodene er forbudt i en rekke land, deriblant Norge. I Fritz Moens tilfelle

utnyttet man en person som var enda mer sårbar enn Brendan Dassey, sa han.

Buting refererte også til forfatter Bjørn Olav Jahrs bok om Birgitte Tengs-saken, og politiets behandling av Birgitte Tengs fetter, som ble dømt og senere frikjent for drapet.

– Det var veldig interessant å se hvordan de holdt på for å få en tilståelse ut av denne mannen. Dette er teknikker som nå er forbudt i Norge, men som fortsatt er akseptable og veldig utbredt i USA, påpekte han.

Buting er kritisk til flere sider av det amerikanske rettssystemet, og la frem fengselsstatistikk fra Norge og Wisconsin som viste at Norge har 3800 innsatte, inkludert alle som sitter i varetekt. (Tall fra SSB viser at pr. 1. januar 2016 sonet totalt 4103 personer i Norge. Av disse satt 1015 i varetekt. Red. anmerk.)

– I Wisconsin har vi 23.000 innsatte som soner en dom. I tillegg kommer tusenvis i varetekt. Hvorfor er det sånn? USA har rundt fem prosent av verdens befolkning, likevel har vi tyve prosent av alle innsatte.

Lange dommer, politiske føringar i de forskjellige delstatene og ordningen med at dommere blir tilsatt gjennom valg, er forklarende årsaker, mente Buting.

– Det er et stort problem. Dommere vil ikke ta avgjørelser som er politisk upopulære, sa han.

ENORMT PRESS

Roller som Steven Averys forsvarer har ikke alltid vært like glamorøs. Før «Making A Murderer» førte til internasjonal kjendisstatus og et ras av støtte og sympatierklæringer, var de negative og ofte trakasserende tilbakemeldingene i klart flertall for advokat Buting.

Buting, som tidligere var president for Wisconsin Association of Criminal Defense Lawyers, jobber utelukkende med alvorlige straffesaker.

På spørsmål fra salen om hvordan han taklet de tøffe takene personlig, var Buting klar på at det alltid er krevende å gå i retten som forsvarer i et system som opererer med livstidsdommer og dødsstraff.

– Det er et enormt press. Du vil ikke være den nestbeste advokaten i rommet, og så blir klienten din dømt til døden. Steven Averys sak var spesielt tøff. Jeg hadde store vansker med å legge den fra meg, og la være å tenke på hva jeg burde ha gjort annerledes.

Når jeg ser tilbake var jeg antagelig klinisk deprimert etterpå, sier han, og gav følgende råd til unge advokater som står i stormen:

– Lær deg å kjenne klienten din som menneske så godt som mulig, og ta med deg kunnskapen inn i rettssalen.

Det var høy selfiefaktor på foredraget med Jerome Buting, forsvareren som ble superkjendis etter dokumentaren Making A Murderer. Her med Wiersholm-advokat Linn Kvade Rannekleiv.

ANNONSE

TEMA / SELSKAPSRETT:
PRINSIPPER FOR
Beregning av aksjers
Virkelige verdi

FORELESER /
FØRSTEAMANUENSIS MARGRETHE BUSKERUD CHRISTOFFERSEN
UNIVERSITETET I OSLO, INSTITUTT FOR PRIVATRETT

Oslo
Kongressenter
Folkets Hus
1.-2. juni

ADVOKATENES
FAGDAGER.NO
2017

Ikke alt er på stell i den norske rettsstaten

Sivilombudsmannen er bekymret for rettsvernet til utsatte og sårbare grupper.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Norsk forvaltning holder et høyt nivå, det er viktig å få med, hvis ikke blir bildet helt fortegnet. Men det er også vår erfaring at det er betydelig rom for forbedringer, og et sterkt behov for å rette oppmerksomheten mot rettsvernet til utsatte og sårbare grupper, sa sivilombudsmann Aage Thor Falkanger da han la frem Sivilombudsmannens årsmelding for 2016 på et arrangement i Oslo.

Sivilombudsmannen kritiserte forvaltningen i 143 saker i fjor, og avga henstillinger i 199 saker. Staten NAV

fikk hyppigst kritikk, etterfulgt av Utlendingsdirektoratet, Skatteetaten og Utlendingsnemnda.

Totalt mottok Sivilombudsmannen 3111 klager i fjor. Elleve prosent av klagegene endte med kritikk eller henstilling.

Vi kritiserte Nasjonalt klageorgan for helseskader for å ha en behandlingstid på tyve måneder. Vi har også kritisert den manglende klageadgangen på myndighetens aldersfastsettelse av asylsøkere, og vi har kritisert Midtre Gauldal kommune for å ha innført eiendomsskatt for sent på året, etter fastsatt frist, sa Falkanger.

– Vi har også mange saker der forvaltningsorganet ikke har fulgt plikten til å se flere sider av saken, særlig hensynet til barnets beste, sa Falkanger.

10 ETATER PÅ KLAGETOPPEN

- 1 NAV, 435 klager
- 2 Skatteetaten, 116 klager
- 3 Politi- og påtalemyndighet, 125 klager
- 4 Kriminalomsorgen, 102 klager
- 5 Utlendingsdirektoratet, 76 klager
- 6 Utlendingsnemnda, 62 klager
- 7 Universiteter og høyskoler, 45 klager
- 8 Sykehus- og helseinstitusjoner, 44 klager
- 9 Trygderetten, 39 klager
- 10 Domstolene og DA, 35 klager

Sivilombudsmannen besøkte også Norgerhaven fengsel i Nederland, der innsatte på norske dommer soner.

–Vi har kritisert systemiske forhold; at man har norske innsatte sonende på fremmed grunn, og pekt på en del betenkeligheter med dette. Hvis det skulle skje krenkelser av de innsatte, så har ikke norske myndigheter mulighet til å etterforske, ta ut tiltale eller pådømme de krenkelsene. Dette står i et anstrengt forhold til FNs torturkommissjon, som vi jo er bundet av, sa Falkanger.

ANNONSE

Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalforeningen for folkehelsen har som mål å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens.

Testamentarisk gave til hjerteforskningen!

Nasjonalforeningen for folkehelsen er den største humanitære bidragsyteren til norsk hjerteforskning. Vårt arbeid finansieres med innsamlede midler.

Hjerte- og karsykdommer er årsak til flest dødsfall i Norge. Hver dag dør 47 mennesker på grunn av hjerte- og karsykdommer.

Dagens behandling er resultatet av tidligere forskning. En testamentarisk gave går direkte til hjerteforskningen og er en investering for framtidige generasjoner. Gaven er fritatt for arveavgift og kommer derfor i sin helhet forskningen til gode.

Postboks 7139 Majorstuen, 0307 Oslo Tlf: 23 12 00 00 Faks: 23 12 00 01 www.nasjonalforeningen.no

Kontorlokaler hos Øgreid Eiendom Sentrum

BUSINESS I BYEN?

Velkommen til Stavanger CBD og Ankerkvartalet

Ankerkvartalet befinner seg midt i Stavanger Central Business District (CBD), og markerer seg som et unikt sted for næringsvirksomhet med ledige kontorlokaler for 1-100 ansatte. Kvartalet ligger midt i sentrum – tett på buss, flybuss, tog, båt og flere av byens parkeringshus.

Se vår oversikt ledige kontorlokaler på – ankerkvartalet.no

DNB NÆRINGSMEGLING

Tonje Østrem Rosenvold / Megler

E-post: tonje.rosenvold@dnb.no • Tlf: 950 57 288

ANKERKVARTALET.no

ØGREID
EIENDOM
SENTRUM

– Vi bør heie frem primadonnaene på arbeidsplassen!

Partnermodellene i advokatbransjen legger opp til at man ikke trenger takle primadonnaene, hevder Per Henrik Stenstrøm. Men han tror likevel det vil være en fordel å utnytte kompetansen deres bedre – og utfordre dem oftere.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Per Henrik Stenstrøm er tidligere programdirektør i P4 og har hatt en rekke fremtredende lederstillinger i media. Etter at han sa opp jobben for halvannet år siden har han gjort karriere av å forelese om primadonnaer og vanskelige kolleger for næringslivet.

– Foredraget er basert på tretti år i mediebransjen – med alle de vanskelige folka som finnes der, påpeker Stenstrøm med et smil.

Nærmere hundre foredrag for en rekke store virksomheter er det blitt, deriblant advokatfirmaer. Stenstrøm mener advokatbransjen er full av primadonnaer, ansatte som alltid har følt et kall mot å bli advokat, og som oppfattes som vanskelige av omgivelsene.

– Mange advokater går inn med en helt annen tilnærming til jobben enn vanlige arbeidstakere. De tenker at jobben er livet – og er villige til å ofre alt for å bli en god advokat. Og partnerstrukturene gir arbeidsplasser som gjør at primadonnaer finner seg til rette. Hvis du er god er det ingen som stiller spørsmål ved deg eller innsatsen din – da får du være i fred.

Stenstrøm påpeker at mange mener partnermodellen står i veien for god ledelse, men at de beste advokatene – deriblant primadonnaene, ofte trives godt med modellen.

– Advokatbransjen er basert på at det meste av tiden man arbeider skal gå

PER HENRIK STENSTRØM (51)

Har tretti års erfaring fra media. De fleste av dem som redaksjonell leder, men også som radio – og TV-programleder for programmer som «Dagsrevyen», P4s aktualitetsmagasin «Sytten Tretti» og kriminalmagasinet «Etterlyst» på TV3. Har siden august 2015 drevet kommunikasjonsbyrået Stenstrøm og Motstrøm Kommunikasjon, og fra april 2016 vært assosiert partner i First House.

med til fakturerbar tid – og da kan faktisk ledelse stå i veien for dette, sier Stenstrøm.

STILLER STORE KRAV

En primadonna kjennetegnes ifølge Stenstrøm som en som er hardtarbeidende, sjelden blir ordentlig fornøyd – og gjerne skjeller ut kolleger om han eller hun mener det er grunn til det.

– Primadonnaene stiller så store krav til seg selv og sine omgivelser at de oppfattes som vanskelige og sure. Men i stedet for å irritere seg bør man heller tenke «så heldig jeg er som er som arbeider med en som legger lista litt høyere enn oss andre. Ja, det er ubehagelig og vondt å høre, men her er det en som tør sette skapet på plass».

Foredragsholderen mener primadonnaene på arbeidsplassen er en stor ressurs – som bør utnyttes i enda større grad.

– Om man har med en primadonna å gjøre, bør man først og fremst erkjenne at man selv ikke er sånn. Jobben betyr ikke *alt* for meg – og at det er helt greit. Primadonnaen er ikke slik. Han skjønner ikke at andre må hente i barnehagen eller synes det er hyggelig å steke vaffer på jobb på fredager. Han vil kun arbeide med det faglige. Det er selvfølgelig vanskelig å bli glad i sånt. Men en god arbeidsplass er helt avhengig av slike også. Jeg tror man må prøve å bli glad i dem – og å heie på dem!

– Skal man bare la dem holde på med sitt – gi dem ros, og hylle dem da?

– Nei, faktisk er de ikke så opptatt av ros og tilbakemeldinger, slik man kanskje skulle tro. Du kan nesten gjøre vondt verre av å skryte av en primadonna om han selv synes prestasjonen bare sto til terningkast tre. Men det går absolutt an å utfordre primadonnaen.

Forklar ham det om du opplever han sint, aggressiv og ute etter deg. For det kjenner de seg gjerne ikke igjen i!

– ØNSKER DISKUSJON

Stenstrøm påpeker at mange primadonnaer ikke selv ser at de oppfattes som nettopp det.

– Selv om de har kastet vannglass rundt seg og skjelt ut en kollega, opplever de det selv bare som en vanlig dag på jobben. Man kan selvfølgelig ikke forsvare at folk er fæle med kollegene sine, men å dyrke dem som er annerledes, og å være glad i forskjellene, kan faktisk være en styrke for arbeidsplassen.

Primadonnaene er veldig interesserte i å bli snakket med og diskutert med om det faglige, hevder Stenstrøm.

– Mange lar være å nærme seg dem fordi de er redde og føler det ubehagelig. Derfor blir nok ikke primadonnaene utfordret så ofte. Fordi de er så utrolig engasjerte har de jo gjerne en form som virker brutal. Men om du

først tar sjansen på å utfordre dem, blir de gjerne glade, åpne, og interesserte – så lenge det går på det faglige.

De fleste sjefene tenker nok at den viktigste jobben de har er å holde seg unna primadonnaene – for på den måten å holde dem motivert til det faglige de er så gode på.

– Bør de tenke sånn?

– Jeg tror nok å utvikle mer lederskap i advokatfirmaene er lurt. Man bør tenke på hvordan man kan dra veksler på alle de sterke fagpersonene, sette pris på de brysomme forskjellene på jobb – og skape en god kultur med takhøyde, og større aksept for et visst konfliktnivå, fastslår Stenstrøm.

PRIMADONNA

Primadonna er gjerne betegnelsen på en forfengelig, motbydelig og temperamentsfull person – som man tross alt ikke kan være foruten.

Kilde: Wikipedia

STENSTRØMS TIPS:

Start med deg selv: Er problemet egentlig at du ønsker at alle skal være lik deg?

Ta ansvar: Hvis du ser et behov hos en kollega må du dekke det behovet – selv om det er totalt forskjellig fra dine behov.

Selvinnsikt: Finn ut hvordan du virker på kollegene dine. Motiverer eller dreper du motivasjonen?

Sett pris på ulikhetene: Kunne du virkelig unnvært de vanskelige kollegene? Er det ikke de som får virksomheten fremover, som tør å utfordre, med de beste idéene?

Mentalisering: Tren på å se saken fra en annen side. Den som evner å endre perspektiv, er en klok medarbeider.

Det er de andre: Hvis du skal behandle kollegene dine likt må du behandle dem ulikt. Ingen har like behov. Og husk at på seg selv kjenner man andre.

Konflikt: Er du en konflikt-analfabet? En arbeidsplass skal ikke nødvendigvis være en koseklubb? Det skal utrettes et stykke arbeid også. Konflikt er ikke bare negativt. Kanskje positivt?

Innstilling: Den eneste du kan endre er deg selv. Din innstilling til andre kan alltid justeres.

Egenskaper: Hva er dine ferdigheter? Utnytt det du er god på!

Hestenes ut, Sulland inn

– Vi vil nå vende blikket utover og se hvem det er mulig å samarbeide med, og er åpne for mange ulike alternativer, sier Frøde Sulland.

Legendariske Olav Hestenes, kjendisadvokaten som var spesialist i drap og som gjerne tok i bruk poesi og litteratur i sine prosedyrer, forsvinner fra landets advokatscene når firmaet han grunnla nå endrer navn til Advokatfirmaet Sulland.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Dette skulle dere ha gjort for lenge siden! Navnet til Hestenes gir oss absolutt ingen nye klienter lenger, og har ikke gjort det på mange år, kommenterte Berit Holm (77) til sin sjef Frøde Sulland da Advokatbladet var på besøk.

Holm var Olav Hestenes' sekretær og tidligere kontorsjef, og har vært ansatt i advokatfirmaet som inntil nylig het Hestenes og Dramer & Co siden det ble grunnlagt i 1972.

De siste par tiårene er det Frøde Sulland (60), mangeårig leder av Forsvarergruppen og kjent fra en rekke profilerte saker, som har vært firmaets frontfigur.

– Olav Hestenes døde i 1996, og Truls Dramer sluttet som partner i firmaet for to år siden. Da er det litt unaturlig å drive videre under et navn der ingen av dem som har navn i firmanavnet, er med i selskapet, sier Frøde Sulland.

FRA ANS TIL AS

Samtidig som firmaet endrer navn, endres også firmastrukturen fra ansvarlig selskap til aksjeselskap.

– Tanken er at advokatene som aksjonærer skal drive egne selskaper, men ha et felles driftsselskap for kontoransatte, lokaler og eiendeler. Dette vil gjøre oss mer tilgjengelige for samarbeid med andre, enten i kontorfellesskap eller i andre former. Men det er viktig for meg å understreke at endringene er en udramatisk videreføring av et tradisjonsrikt firma, samtidig som omstruktureringen er tenkt som et avspark for fremtidig satsning, sier Sulland.

Advokatfirmaet, som holder hus rett over gaten for Oslo tinghus, består av femten advokater og fem kontoransatte, og jobber hovedsakelig med strafferett, velferdsrett, barnevernrett og utlendingsrett.

– STRAFF MÅ DRIVES BREDT

Større miljøer gir både teknologiske og driftsmessige fordeler, påpeker Sulland.

– Samtidig ser vi to andre utviklingstrekk i vår del av bransjen. Det ene er at den offentlige salærsatsen gir veldig små marginer, særlig sentralt i Oslo. Dette gjør det nødvendig med flere bein å stå på for å kunne drive forsvarlig økonomisk. For det andre krever det økende antallet store saker faglig bredde og mange folk, særlig innenfor de økonomiske straffesakene, som jeg har mange av. Når man tar opp mye ressurser i et lite firma på én sak, blir det huller som må tettes igjen, sier Sulland.

– Det er lettere å samarbeide eller å slå seg sammen når man har en mer avklart og renere struktur, slik vi nå legger opp til. Jeg tror ikke at vi blir et firma med 150 advokater, som forretningsadvokatene, vår ekspansjon vil

skje innenfor edrue rammer. Men det vi registrerer, er at enkelte av de store advokatfirmaene også forsøker å bygge seg opp med straffesaker, særlig økonomiske straffesaker. Men vi tror at strafferett er et fag som må drives bredt og kontinuerlig, og ikke et fag man kan hive seg inn og ut av. Derfor er det viktig å dekke hele strafferettsfeltet, sier Sulland.

DIGITALISERING

Dokumenthåndtering og rettskildeanalyse er områder der han forventer effektivisering, og der omleggingen allerede skjer løpende.

– I store økokrimssaker er det helt avgjørende at man kan håndtere dokumentbunkene gjennom datatekniske

analyser. For eksempel i Funcom-saken, som jeg jobbet med i høst og vinter, var epostutvekslingen mellom et stort antall personer over en stor tidsperiode ett av de sentrale bevisene i saken. Det å kunne foreta en relativ sikker gjennomgang og analyse av en slik mengde epostdata, er en utfordring, og vi har mye å hente på å bli bedre på dette området.

– Men man har gjerne ikke råd til å ha nødvendig IT-kompetanse når man jobber på offentlig salærsats og har et kontor med bare ti-femten advokater, sier Sulland.

GRAVØL

Firmaet arrangerte nylig gravøl for firmanavnet for ansatte og tidligere an-

satte, der de blant annet viste gamle TV-klipp med Olav Hestenes.

– Han dro det så langt at han fikk lov til å lese tyve minutter fra Victorias brev til Johannes fra Hamsuns Victoria, uten at han ble stoppet av lagmannen. Det ville vært helt utenkelig i dag. For var rettssalen som en scene der forsvareren kunne opptre. Som forsvarer har man i dag ikke et like stort spillerom, men får langt raskere en streng kommentar fra lagmannen dersom man beveger seg utover analysen, faktum og den strenge juss. Olav mente at menneskeskjebnene kunne forstås langt bedre gjennom litteratur og poesi, mens det i dag er tekniske analyser og strukturell sakkyndighet som har mulighet til å nå frem. Det er jo litt synd, absolutt!

Blir eneste firma med full nordisk dekning

Når danske LETT snart blir en del av DLA Piper blir firmaet det første advokatkontoret med virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Finland.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

–Vi kaller det «full nordisk dekning» når vi nå snart får kontorer i Stockholm, København, Helsinki, Aarhus og Oslo. Pr. dags dato er det ingen andre som har dette, sier DLA Pipers managing partner Hans Christian Brodtkorb.

Han mener en fulldekning vil være en stor fordel for klientene, ettersom utenlandske aktører gjerne ser på Norden som ett marked.

– I utlandet er de ikke så opptatt av de ulike landene. Vi har tidligere opplevd situasjoner der vi ikke har hatt mulighet til å tilby tjenester når klienter har spurt om bistand i eksempelvis Danmark – nå har vi det. I tillegg opplever vi at stadig flere norske selskaper trenger bi-

stand i andre nordiske land, sier Brodtkorb.

DLA Piper er ett av verdens største advokatfirmaer, og det eneste utenlandske med virksomhet i Norge.

– Vi kommer etterhvert til å integrere alle avdelingene inn i de samme IT-systemene, forsikringene, og hjemmesidene, forklarer Brodtkorb, som har samarbeidet nordisk siden DLA Piper Norge i 2012 etablerte en nordisk strategi.

UTFORDRENDE OPPSTART

Han erkjenner at det tross mange likheter, også er noen nyanseforskjeller mellom bedriftskulturen i de ulike landene, og innrømmer at samarbeidet med de nordiske kollegene ikke bare har vært enkelt.

– Arbeidet har hatt sine oppstartsproblemer, men vi har etterhvert lært å ha respekt for hverandres særegenheter.

– Hva er de tydeligste forskjellene mellom landene?

– Vi merker det tydeligst når vi samarbeider. Danskene kan virke litt uforutsigbare, og svenskene er gjerne

veldig grundige og konsensusorienterte. For svenskene kan nok nordmenn gjerne oppfattes som *vel* risikovillige. Jeg tenker at vi alle kan lære av hverandre. Nordmenn kan lære å bruke nok tid og å gjøre forarbeidet skikkelig, mens svenskene kanskje mangler litt fart og energi til å komme skikkelig i gang i prosjektene.

Han har likevel stor tro på at miksen i selskapet alt i alt vil bli en stor fordel for klientene.

– Vi ser at Norden er et attraktivt sted i et turbulent verdensmarked, sier Brodtkorb.

Managing partner i nåværende LETT Henrik Puggaard (t.v.) og managing partner Hans Christian Brodtkorb i DLA Piper Norge vil samarbeide tett fremover. I løpet av mai 2017 bytter LETT navn til DLA Piper Danmark.

Silje Christine Hellesten var Arbeiderpartiets varaordførerkandidat i Haugesund før kommunevalget i 2015. Hun trakk seg av habilitetshensyn da hennes samboer ble redaksjonsleder i lokalavisen. I et intervju med Haugesunds Avis sa hun at avgjørelsen ikke betydde et endelig farvel til politikken, og at hun kom til å bidra til et rikere lokalsamfunn gjennom de ulike organisasjonene hun er med i.

– Store tanker finnes også i små byer

For å markere at advokater ikke lenger bare er menn i femti-årene, rykket Advokatfirmaet Eurojuris i Haugesund inn en helsides avisannonse på kvinnedagen 8.mars.

Navn: Silje Christine Hellesten.
Alder: 36
Bosted: Haugesund
Opprinnelsessted: Haugesund.
Sivilstatus: Samboer.
Antall barn: Ingen, men to katter.
Hvilke aviser eller nettaviser leser du daglig? Haugesunds Avis, Aftenposten og New York Times.

Favorittnettsted: En god venninne driver Norges fineste livstilsbutikk og nettstedet crushconcept.no – er inne jevnt og trutt for å se hva hun legger ut.

Favorittidsskrift: Morgenbladet.
Hvilken bok leste du sist? Holder ofte på med flere på en gang. Den siste var Om sommeren av Karl Ove Knausgård, og nå To søstre av Åsne Seierstad og Velkommen til Amerika av Linda Boström Knausgård.

Hvilken app bruker du mest? Spotify, Messenger og New York Times.

Lager du matpakke? Nei, det er veldig god lunsj på kontoret.

TEKST: GEORG MATHISEN
FOTO: GUNVOR SALTVIK

«Advokatbransjen er fremdeles mannsdominert. Heldigvis er fremtiden mer fargerik», lød annonseteksten.

På det øverste bildet i annonsen ser man bare menn, mens kjønnsbalansen er mer tidsriktig på det nederste bildet.

– De fleste jusstudentene er kvinner, og kvinnene får best karakterer på studiet. Advokatbransjen går fremover, men fortsatt er det ubalanse. Med annonsen ønsket vi å vise at yrket har rom for mangfold, og at advokatyrket er et yrke som både kvinner og menn trives i, konstaterer Silje Christine Hellesten (36).

Hellesten ble i fjor valgt til leder i Haugesund krets av Advokatforeningen, hun er engasjert i arbeid for å fremme menneskerettighetene, hun var nylig med å dra i gang Gatejuristen som et nytt tilbud i byen, og markerte seg altså på Kvinnedagen. I fjor holdt hun appellen «feminist fatale», og sitter i hjembyens 8.mars-komité.

– VI MÅ PÅVIRKE

– Jeg er glad for at Advokatforeningen har fått en rettspolitisk plattform. Vi som advokater har en rolle i å påpeke

– Vi vil vise at vi tar kvinner på alvor, og hvert tredje medlem i Haugesund krets er kvinne, sier Silje Christine Hellesen om annonsen Eurojuris rykket inn i Haugesunds Avis.

urett, og i å bruke kunnskapen vår til å påvirke samfunnet, sier Hellesen.

Til daglig er hun altså å finne i Advokatfirmaet Eurojuris Haugesund. Men engasjementet hennes går langt ut over de daglige arbeidsoppgavene.

– Jeg er spesielt opptatt av menneskerettigheter og enkeltindividets rettssikkerhet. Vi lever i en tid hvor disse verdiene er satt på prøve. Vi advokater har et daglig ansvar for å stå opp mot urett, sier hun.

Hun viser til utviklingen med høyrepopulisme og flyktningkrise, og til en økende tendens til å omtale andre med ukvemsord.

RABINOWITZ

Silje Christine Hellesen sitter i arbeidsgruppen som arrangerer Rabinowitz-seminaret i Haugesund, et seminar som siden 2014 har vært arrangert annethvert år til minne om Moritz Rabinowitz. Han var en vellykket handelsmann med klesforretninger fra Haugesund til Kristiansand, og omtales som både lokalpatriot og verdensborger. Han advarte tidlig mot utviklingen i Tyskland, gikk i dekning etter invasjonen i 1940, men ble tatt til fange, deportert og døde i fangenskap i Sachsenhausen i 1942.

– Store tanker finnes også i små byer, sier hun om Rabinowitz og

seminaret om menneskerettigheter og minoriteter. Drømmen er å få etablert et senter i menneskerettighetenes ånd i Haugesund.

Da Rabinowitz-seminaret ble arrangert sist, var barn et fokustema, og det var innledninger om situasjonen til syriske flyktningbarn, om barns rettssikkerhet, og om temaet «generasjon prestasjon»; om prestasjonsjaget som preger mange unge i Norge i dag.

HÅPER PÅ GATEJURISTEN

Nå engasjerer Hellesen og kollegene seg for Gatejuristen i Haugesund.

– Haugesund og Karmøy har registrert 550 personer med rusproblemer og psykiske lidelser. Behovet for juridisk veiledning og retts hjelp for denne gruppen er stort. Men mye av det de trenger hjelp til, dekkes ikke av fri rettshjelp, sier Hellesen.

Gatejuristen er i gang med et ettårig prøveprosjekt i Haugesund, som en satellittordning under Stavanger. I første omgang er det advokater hos

Eurojuris og studenter fra Stavanger som stiller opp.

– Nå har vi bidratt til å sette det i gang. Blir det en permanent ordning, kommer vi til å få en annen modell, sier hun.

SAMHOLD

Midt i alt engasjementet får Hellesen tid til å være kretsleder i Advokatforeningen.

– Veldig spennende, sier hun.

I det vervet er hun opptatt av å ha en god kultur og jobbe for samhold blant kolleger.

– Advokatyrket kan til tider være ensomt, der du sitter med tunge saker og vanskelige skjebner. Da er det

viktig å ha kollegene rundt seg, og de sosiale samlingspunktene er viktige, sier hun.

I fjor hadde hun femti-seksti deltakere på sommerfest på svigerforeldrenes hytte i Skjoldastraumen; for jul var det julebord.

– Vi møtes i retten, men det er viktig å kunne møtes også uformelt. Selv om en gjerne representerer ulike parter i en tvist, er det viktig å behandle alle med respekt.

«Haugesund og Karmøy har registrert 550 personer med rusproblemer og psykiske lidelser.»

Silje Christine Hellesen

Avdekket MR-brudd

– Menneskerettighetene står generelt sterkt i Norge. Men vår overvåking har avdekket flere områder der norsk lovgivning eller praksis enten bryter menneskerettighetene, eller at det er rom for forbedringer.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Det sa direktør Petter Wille da Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter la frem sin årsmelding for 2016 på et arrangement i Oslo i mars.

Institusjonen, som bruker forkortelsen NHRI (Norwegian National Human Rights Institution), ble opprettet av Stortinget i mai 2015.

– Menneskerettighetene virker inn på nær sagt alle livsområder, sa direktør Petter Wille.

KAN KOMME I STRID

Direktør Petter Wille trakk frem noen konkrete anbefalinger fra årsmeldingen:

– Beskyttelse av privatlivet og det særlige vernet mot inngrep i private hjem, det såkalte husransakelsesforbudet, er en gammel rettighet som ble vedtatt i 1814. Den innebærer at offentlige myndigheter ikke kan foreta undersøkelser i private hjem på en måte som er egnet til å krenke. Bestemmelsen er blitt sentral for grenseoppgangen mellom å bekjempe kriminalitet og sikkerhet på den ene siden, og borgernes rett til privatliv på den andre.

– I juni 2016 utvidet Stortinget adgangen til husransaker, og etter vårt syn utfordrer disse lovendringene et allerede anstrengt forhold til Grunnloven. Vår vurdering er at slik tvangsmiddelbruk kan komme i strid med husransakelsesforbudet.

NHRI er også særlig opptatt av urfolks rettigheter, i fjor spesifikt av sjosamers rett til kystfiske, og anbefaler at sjosamenes rett til fiske lovfestes.

ISOLERER ULOVLIG

Isolasjon var hovedtema for NHRI i fjor, da årsmeldingen for 2015 ble lagt frem.

– Vi mente at bruken av isolasjon i politiarrestene ikke var i tråd med våre menneskerettslige forpliktelser. I 2016 gjennomførte vi en kartlegging av hvordan våre anbefalinger ble fulgt

opp. Antallet personer som sitter lenger enn 48 timer i isolasjon har gått betydelig ned. Vi har gått gjennom tilsynsrapporter for politiarrestene, i praksis foretas det ikke en konkret vurdering av hvorvidt det er behov for å isolere den innsatte. Dette er ikke i tråd med våre menneskerettslige forpliktelser. Vi kommer til å følge temaet tett fremover, sa Wille.

PLIKT TIL UTREDNING

NHRI anbefaler også å endre utredningsinstruksen som gjelder for utarbeiding av beslutningsgrunnlag for statlige tiltak som utføres i, eller på oppdrag for, statlige forvaltningsorganer.

– Vi ønsker å endre utredningsinstruksen slik at plikten til å utrede menneskerettslige spørsmål nevnes spesifikt. Vi har flere ganger registrert at viktige saker, særlig på menneskerettsområdet, sendes på høring med svært korte frister, særlig på utlendingsfeltet, sa styreleder Åsne Julsrud i sitt innlegg.

– Vi mener at det er et demokratisk problem at viktige aktører ikke får fremmet sitt synspunkt i lovgivningsprosesser, sa Julsrud.

NHRI har tre strategiske målsetninger: Å være en sterk faglig aktør, å være en samlende aktør, og å være en tydelig vaktbikkje, fortalte Julsrud.

Anbefalinger

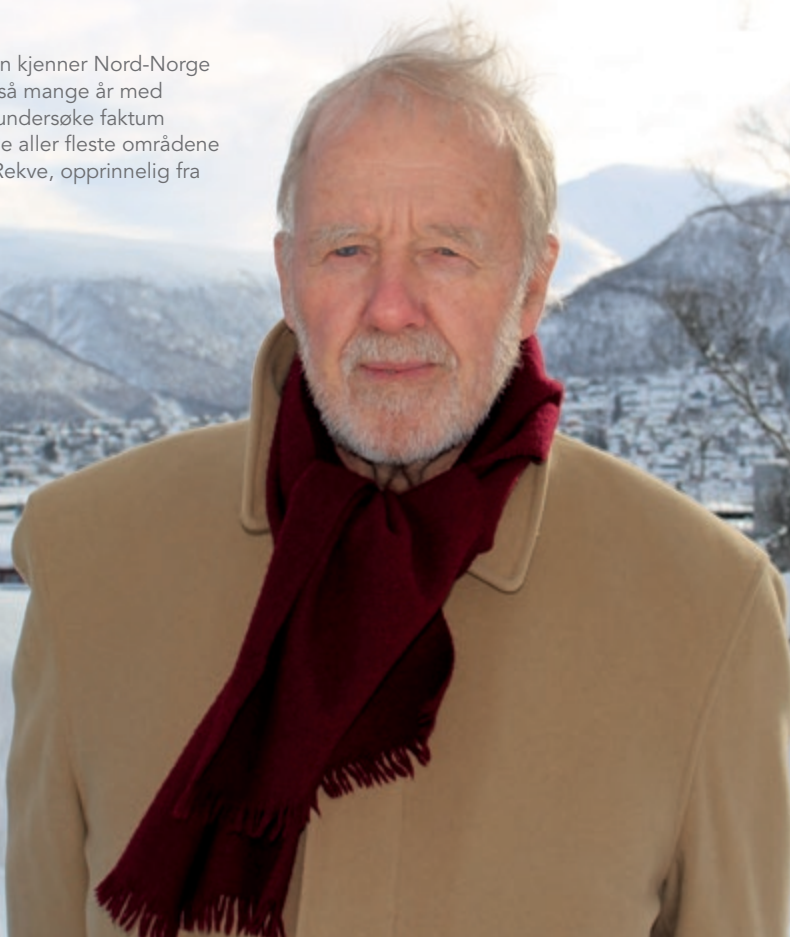
Et utvalg av anbefalingene fra NHRI:

- Lovgivningsarbeid som reiser menneskerettslige spørsmål må bygge på grundige og velbegrunnede avveininger av de relevante menneskerettslige kriterier.
- Norge bør slutte seg til individklageordningen til barnekonvensjonen, FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og FNs konvensjon om rettigheter til personer med nedsatt funksjonsevne.
- Lovgiver bør sørge for utredning av de menneskerettslige skranker knyttet til lyd- og bildeopptak i forbindelse med rettsaker, herunder forholdet til ytringsfriheten og personvernet.
- Lovforslag på utlendingsfeltet må gis alminnelig høringsfrist på tre måneder.
- Norske myndigheter må gi enslige mindreårige asylsøkere over 15 år et omsorgstilbud som både kvalitativt og rettighetsmessig er likeverdig det tilbudet som gis til enslige mindreårige asylsøkere under 15 år og øvrige barnevernsbarn.
- Det må sørges for grundige utredninger av lovforslag på asyl- og utlendingsfeltet.
- Om fri rettshjelp: Ved oppfølging av Stortingets vedtak bør regjeringen utrede rekkevidden av statens plikt til å avhjelpe økonomiske hindre for gjennomføring av retting til domstolsprøving etter Grunnloven § 96 og EMK art. 6, herunder hvordan en rettshjelpsordning best kan organiseres for å sikre oppfyllelse av disse kravene.

(Kilde: NHRI's årsmelding 2016).

– Feil filosofi at eldre må slutte

LOMMEKJENT: – Ingen kjenner Nord-Norge bedre enn meg. Etter så mange år med vandring i fjellet for å undersøke faktum i sakene, kjenner jeg de aller fleste områdene godt, sier Tor Norløff Rekve, opprinnelig fra Stavanger.

I 1967 ble advokat Tor Norløff Rekve (79) landets yngste høyesterettsadvokat i en alder av bare 29 år. Etter 50 år i bransjen, gir han seg nå som advokat.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

TROMSØ: Etter mer enn femti år som advokat, er Tor Norløff Rekves advokatkarriere snart ved veis ende. Men høyesterettsadvokaten, som til høsten fyller åtti år, hevder han ikke har rukket å reflektere alt for mye over hvordan hans pensjonisttilværelse vil bli.

– Alle rundt meg minner meg på at jeg har sagt at jeg skal slutte i fem år,

men denne gangen har jeg faktisk gjort en avtale med partnerne mine også. Jeg har et godt samarbeid med kollegene mine, og de sier at jeg kan beholde kontoret mitt hvis jeg vil, men det vil jeg i grunnen ikke, sier Rekve og smiler.

I snart tretti år har han holdt stand ved Rekve Pleym-kontoret i Tromsø sentrum. Firmaet startet han opp sammen med kona Inger Lise og kollega Harald Pleym, etter å ha tilbragt starten av karrieren ved Rekve, Bull og Tvedt i hjembyen Stavanger.

Rekve Pleym har utviklet seg til å bli Nord-Norges største advokatfirma, og har i dag fjorten ansatte, hvorav elleve advokater. Han synes ikke det er vemodig å skulle gi seg som advokat.

– Nei, jeg har i grunnen ikke fått tid til å tenke over det. Jeg får prøve å finne noe å engasjere meg i så jeg holder hjernen i gang. Kona mi blir også pensjonist nå, så vi får prøve å pleie barn og barnebarn litt mer. I tillegg har vi en hytte her i nærheten, og en på Sørlandet vi skal være mer på. Og så skal jeg lese enda mer historie, det er jeg veldig interessert i!

DIGITALISERING BEKYMRER

Rekve fikk advokatbevilling i 1964. Tre år senere, bare 29 år gammel, ble han autorisert som høyesterettsadvokat. Senere spesialiserte han seg på såkalt grønn jus (juridiske saker som gjelder fast eiendom) og ekspropriasjonsrett – i saker der advokatens egen

hukommelse var helt avgjørende, og digitale hjelpemidler fraværende.

Rekve mener den økte digitaliseringen i dag ikke bare har positive sider.

– Med tanke på digitaliseringen som er på gang, er jeg faktisk glad for at jeg slutter nå. Jeg er ikke helt hjelpeløs, men sammenlignet med de unge er jeg jo en novise. Digitaliseringen kommer mer og mer, og det bekymrer meg litt. Den juridiske kunnskapen blir ikke nødvendigvis annerledes, men det blir annerledes å finne *frem* til den. Du blir ikke like avhengig av å ha en brukbar hukommelse når du bare kan bruke et digitalt verktøy for å finne det du leter etter, sier Rekve.

– Jeg har vært velsignet med en god hukommelse, det var jeg helt avhengig

av når det aller meste i faget mitt var så basert på rettspraksis, påpeker Rekve.

Økende digitalisering skal være hovedårsaken til at halvparten av selskapene på Fortune Magazines liste over de største amerikanske selskapene siden 2000 er blitt borte. Rekve tror digitaliseringsprosessen kan bli tøff også for advokatfirmaene.

– At så mange selskaper verden over forsvinner er et signal til advokatstanden også, sier Rekve.

ERFARING FORSVINNER

79-åringen synes det har vært fint å jobbe frem til nå, langt inn i normal pensjonsalder, og mener det er et tankekors at firmaer av en viss størrelse

ofte har retningslinjer for hvor lenge du skal kunne være partner, gjerne bare til man er i midten av sekstiårene.

– Men da er jo advokaten gjerne en stor ressurs rent faglig. Jeg har mange kjempedyktige advokatvenner i Oslo som er i, eller nærmer seg, den posisjonen, og kan ikke skjønne at det er en riktig filosofi å la dem gå, sier Rekve.

Han understreker at forskjellen mellom hans firma, og de største firmaene i Oslo er stor, og at utspillet ikke må sees på som en kritikk av osloselskapene.

INGEN HOKUS-POKUS

– *Hva er ditt beste råd til dagens unge advokater?*

– Under en studietur til København da jeg var ung sa Annæus Schjødt til meg at for å være advokat trenger man bare bittelitt talent, så lenge du evner å jobbe hardt! Det har blitt mitt mantra også: Ikke bare nøye seg med faktum, men gå dypt inn i jussen. Det krever masse arbeid, understreker Rekve.

I jobben reiste han mye, inkludert en lang rekke turer for å innsipere fjellområder og tomtegrenser for ulike saker.

– Selvsagt var det gøy, men det er klart at det har gått på bekostning av en del ting. Jeg tok lærdom av hvor mye jeg jobbet da mine eldste barn vokste opp, og er glad min nye kone og jeg fikk en sønn sammen som vi kunne bruke litt mer tid på. Min største vel-signelse er at alle ungene likevel har klart seg så bra.

BEVISET: Advokat Rekve har tatt godt vare på dokumentet han mottok i 1967. – Det var et stolt øyeblikk, minnes 79-åringen.

FAKSIMILE: Stavanger Aftenblad lagde sak da Tor Norløff Rekve i 1967, bare 29 år gammel, ble utnevnt til Høyesterettsadvokat. Hans aller første sak i Høyesterett gjaldt eiendomsretten til et naust i Hillevåg.

Unike og inspirerende interiører bidrar til ekstra innsats og trivsel på arbeidsplassen. Våre dyktige rådgivere står klare til å hjelpe deg og din bedrift med å finne X-faktoren, enten direkte eller i samarbeid med din arkitekt eller interiørarkitekt.

KONTORPROSJEKT I OSLO
FOTO: JONAS ADOLFSEN

JU\$NYTT nr. 4/2017

Advokatens fagsider er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, Per Racin Fosmark. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og er redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no
Telefon: 21 55 85 56

► Bokettersyn og advokat-korrespondanse

Høyesterett kom i enstemmig kjennelse i avdeling 1. mars 2017 – **HR-2017-467-A** – til at det er adgang for skattemyndighetene til å foreta gjennomgang av den skattepliktiges elektroniske arkiv som han hevder inneholder advokat-korrespondanse, og som han ikke har plikt til å utlevere. Det sentrale spørsmål i saken var hvordan hensynet til å beskytte advokatkorrespondanse skal avveies mot skattemyndighetenes behov for kontroll av grunnlaget for skattefastsettingen. Saken i Høyesterett dreide seg om et bokettersyn i 2014. Saken gjaldt **ligningsloven § 6–1 nr. 1** – kontroll-opplysninger fra skattyter – som er videreført i skatteforvaltningsloven uten materielle endringer.

Høyesteretts generelle premisser fremgår av **avsnitt 29 – 61**. Førstvoterendes (Kaasen) oppsummering **avsnitt 62 – 64**:

«Oppsummeringsvis er jeg kommet til at ligningsmyndighetene som utgangspunkt har adgang til å foreta gjennomsyn av skattyters elektroniske arkiv så langt dette hevdes å være relevant for ligningen. Ligningsmyndighetene skal under dette gjennomsynet unnta – uten nærmere gjennomgang – de dokumenter som må antas å være advokatkorrespondanse. Ligningsmyndighetene kan kreve de øvrige dokumentene utlevert av skattyter til bruk ved kontroll av ligningen, med mindre også disse dokumentene viser seg å være taushetsbelagte. I forbindelse med krav om utlevering vil det gjennom klagebehandling og eventuell domstols-

behandling kunne avgjøres om dokumentet kan kreves unntatt fra opplysningsplikten.

Selve gjennomsynet av arkivet er et inn-grep som krever «effective safeguards against abuse» for å tilfredsstille vilkårene i EMK artikkel 8, se eksempelvis EMDs dom Bernh Larsen Holding AS m.fl. mot Norge [EMD-2008–24 117], avsnitt 163. De krav som i denne forbindelse stilles i EMDs praksis i tilknytning til beslag for bruk i en straffesak er ikke uten videre anvendelige ved gjennomsyn for ligningsformål, se samme dom avsnitt 173.

I forbindelse med ligningsmyndighetenes gjennomgang av skattyters arkiver antok Høyesterett i Rt-2011–487 at hensynet til personvern var «ivaretatt så langt det lar seg gjøre» under henvisning til at ligningsfunksjonærene hadde taushetsplikt, og at skattyter hadde rett til å bli varslet og være til stede under gjennomsynet. Det ble da vist til «det åpenbare behov ligningsmyndighetene har for å kunne gjennomføre gjennomgang av skattyternes arkiver», og at «et slikt inn-grep etter en proporsjonalitetsvurdering må anses nødvendig i et demokratisk samfunn», se avsnitt 40.»

Den konkrete vurderingen fremgår av **avsnitt 65 – 75** med konklusjonen **avsnitt 76**:

«Det avgjørende er [...] at skattyter er sikret varsel om kontrollen, rett til å være tilstede og uttale seg, og at han kan påklage utleveringspålegg – med oppsettende virkning hvis det er rimelig

tvil om lovligheten av pålegget. Videre er ligningsmyndighetene pålagt taushetsplikt, og kopierte data skal sikres. Endelig er det et klart skille mellom den som foretar gjennomsynet – og som derfor kan komme til å se dokumenter som er taushetsbelagte – og den som utarbeider eventuelt vedtak i saken. Mulig vedtak i saken utarbeides av en saksbehandler som ikke har deltatt i gjennomsynet, og som ikke har anledning til å bygge på andre informasjonen enn de som fremkommer i rapporten basert på fremlagte dokumenter. Under disse omstendigheter finner jeg at det er etablert retts-sikkerhetsgarantier som tilfredsstiller kravene under EMK artikkel 8.»

Se også debattinnlegg side 47

Skatte-ABC 2016/17 – skattespråk

Lignings-ABC har byttet navn til Skatte-ABC. Navneendringen skyldes skatteforvaltningsloven, som har fjernet begrepet ligning og kombinasjoner av dette fra skatte-språket. F.eks. heter ligningsår nå skattefastsettingsår, ligningsgrunnlag = skattefastsettingsgrunnlag og forhåndsligning = forhåndsfastsetting. I tillegg er det andre endringer, f.eks. inntektsår = skatteleggingsperiode, selvangivelse = skattemelding for formues- og inntektsskatt, skattyter = skattepliktig og ligningsmyndighet = skattemyndighet.

► Ikrafttredelse nye lover

20. mars 2017
Samferdselsdepartementet:
LOV-2017-03-17-9 om endringer i ekomloven – lov om elektronisk kommunikasjon – gir departementet hjemmel til å innta i forskrift nett-nøytralitetsregler som sikrer at Internett fortsetter å være åpent og ikke-diskriminerende for alle typer kommunikasjon og innholdsdistribusjon. Lovendringen omhandler også blant annet innføring av eCall (nødanrop fra kjøretøy). I tillegg er vegloven § 32 endret.

24. mars 2017
Barne- og likestillingsdepartementet:
LOV-2017-03-24-10 om informasjons-tilgang mv. for Statens helsetilsyn ved gjennomgang av et utvalg barnevernsaker. Gjennomgangen skal både gi kunnskap om svikt og om kjennetegn ved saker som er blitt behandlet på en faglig god måte. Loven skal gi Statens helsetilsyn tilgang til nødvendig taushetsbelagt informasjon, slik at de skal kunne utføre gjennomgangen av barnevernssaker på en god måte.

Samferdselsdepartementet:
LOV-2017-03-24-11 om endringer i yrkestransportlova (**miljøkrav for drosjer**). Myndighetene kan oppstille krav om at den som har eller får drosjebevilging, må bruke lav- eller null-utslippskjøretøy i drosjevirkomheten.

31. mars 2017
Samferdselsdepartementet:
LOV-2010-12-17-91 om endringer i vegtrafikkloven (**endringer relatert til ruspåvirka køyring m.m.**), § 33 nr. 1 andre ledd, *hele endringsloven i kraft*.

1. april 2017
Finansdepartementet:
LOV-2016-06-17-31 om endringer i merverdiavgiftsloven (**utvidet adgang til direkte registrering**), § 2-1, *hele endringsloven i kraft*.

Nærings- og fiskeridepartementet:
LOV-2016-04-15-2 om endringer i konkurranseloven (**Konkurranseklagenemnda, kartellforlik mm.**), *hele endringsloven i kraft*. Fra 1. april 2017

skal alle klager på Konkurransetilsynets vedtak behandles av en uavhengig klagenemnd. Den nye nemnden skal sikre bedriftenes rettssikkerhet og bidra til en mer politisk uavhengig håndheving av konkurranseloven. Nemnden ledes av advokat Karin Fløistad, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS.

Helse- og omsorgsdepartementet:
LOV-2017-02-10-5 om endring i tobakkskadeloven (**gjennomføring av direktiv 2014/40/EU og standardiserte tobakkspakninger**), *delt ikraftsetting: 1.4. og 1.7.2017*.

18. april 2017
Justis- og beredskapsdepartementet:
LOV-2017-03-31-14 om endringer i tinglysningsloven, inkassoloven og tvangsfullbyrdsloven mv. (**teknologinøytralitet**) og **LOV-2014-06-20-45** om endringer i tinglysningsloven mv. (**elektronisk tinglysning**). Det er gitt overgangsbestemmelser og gjort enkelte unntak for anvendelsesområdet.

Juryordningen foreslås opphevet

Regjeringen fremla 31. mars 2017 forslag om oppheving av juryordningen – **Prop. 70 L (2016-2017)** Endringer i straffeprosessloven mv. (**opphøving av juryordningen**). Sakene skal i stedet avgjøres av en meddomsrett med **to fagdommere** og **fem legdommere**. Dette skal gjelde i *alle saker* ved behandlingen av *fullstendig anke*, og ved behandlingen av anke over avgjørelse om straff eller straffrettslig særreaksjon for lovbrudd som etter loven kan medføre fengsel i *mer enn seks år*. For de øvrige straffutmålingsanker foreslås det ingen endring i reglene om rettens sammensetning. Det er også foreslått endring i reglene for bruk av tilkalte og ekstraordinære lagdommere.

► Skifteoppgjør og fri sakførsel

Rettshjelploven § 16 andre ledd jf. § 11 andre ledd nr. 1 og 2 er endret med virkning fra 1. januar 2017. Saker som gjelder felleseieskifte og økonomisk oppgjør etter oppløsning av husstandsfellesskap er ikke lenger prioritert på fri sakførselsstadiet. Det kan imidlertid innvilges fri sakførsel, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd, jf. fjerde ledd. Om dette sies det i **Rundskriv om fri rettshjelp av 20. desember 2016 (SRF-1/2017) punkt 7.5.2:**

«Når det innvilges fri sakførsel i anledning et offentlig skifte av felleseie, vil bevilgingen i utgangspunktet omfatte saken som

sådan.... Dersom hele eller deler av det offentlige skifte henvises til ordinær domstolsbehandling i søksmåls former, vil også bistand knyttet til dette omfattes.»

Det er imidlertid anledning til å begrense en sakførselsbevilging til for eksempel bare å omfatte arbeidet med begjæringen og det forberedende rettsmøte, jf. rettshjelploven § 1 andre ledd.

NB! Det er kun **fylkesmannen** som har kompetanse til å innvilge fri sakførsel etter rettshjelploven § 16 tredje ledd, jf. **rettshjelpforskriften § 4-2**. Søknaden skal derfor ikke sendes retten.

► Beregning av det økonomiske tapet ved erstatning for mangel ved kjøp av leilighet

Høyesterett avsa 9. mars 2017 prinsipiell dom (dissens 3-2) – **HR-2017-515-A** – som gjaldt krav om erstatning for mangel ved fast eiendom etter kontrollansvarsregelen i **avhendingsloven § 4-14 første ledd**.

Fakta: Kjøpesum 3,15 millioner kroner. Det var innredet to hybler på loftet som ikke var godkjent til beboelse. Dette utgjorde mangelen, da det var gitt uriktig informasjon om at loftet kunne benyttes til beboelse, jf. avhendingsloven § 3-8. Det var enighet om at kjøperne hadde krav på erstatning for sitt direkte tap, jf. avhendingsloven § 4-14 første ledd og § 7-1 første ledd. Spørsmålet var hvordan dette tapet skulle beregnes. Kostnadene ved ombygging av loftet til beboelse ville utgjøre 1,6 millioner kroner. Verdireduksjonen ved at loftet ikke kunne benyttes til beboelse, utgjorde 650 000 kroner. Spørsmålet var om det økonomiske tapet utgjorde 1,6 millioner kroner (utbedringskostnadene) eller 650 000 kroner (verdireduksjonen).

Høyesterett: Ikke krav på status som flyktning

Høyesterett avsa 17. mars 2017 enstemmig dom – **HR-2017-569-A** som gjaldt gyldigheten av vedtak om avslag på asyl etter **utlendingsloven § 28 fjerde ledd**. Denne såkalte *misbruksbestemmelsen* retter seg mot asylsøkere som har et beskyttelsesbehov som følge av egne handlinger i Norge, og åpner for at slike søkere ikke anerkjennes som flyktninger dersom det hovedsakelige formålet med handlingene har vært å oppnå oppholdstillatelse. For Høyesterett var spørsmålet om denne unntaksregelen er forenlig med **flyktningkonvensjonen 28. juli 1951 artikkel 1 A (2)**.

Flertallet (Bårdsen, Ringnes og Berglund) kom til at erstatningen skulle tilsvare verdireduksjonen, mens mindretallet (Falch og Tønder) kom til at kjøperne hadde krav på erstatning for utbedringskostnadene.

Førstvoterende (Bårdsen) har en grundig gjennomgang av hvordan tapet skal beregnes i avsnitt 26 – 44 og konkluderte **avsnitt 45:**

«Løsningen er ikke opplagt. Men jeg er blitt stående ved at med utgangspunkt i mangelens karakter tilsier hensynet til hva som er økonomisk forsvarlig, berikelses-synspunkter og sammenhengen i avhendingslovens regler at erstatningen under kontrollansvaret i § 4-14, jf. § 7-1 første ledd ikke beregnes ut fra kostnadene ved å utbedre, når disse klart overstiger mangelens betydning for eiendommens markedsmessige verdi. Selve verdireduksjonen på grunn av mangelen gir i slike tilfeller et mer dekkende uttrykk for kjøperens direkte økonomiske tap.»

Annenvoterende (Falch) som talsmann for mindretallet tok utgangspunkt i at kjøperne har krav på å få erstattet sitt direkte økonomiske tap, jf. avhendingsloven § 7-1 første ledd første punktum (**avsnitt 51**). Det er det individuelle tapet mangelen har påført dem, som skal erstattes. I den aktuelle situasjonen, hvor kjøperne så langt ikke har utbedret mangelen, oppstår det imidlertid et dilemma. Kjøperne vil berikes dersom utbedringskostnadene erstattes uten at de gjennomfører noen utbedring. Men på den andre siden, dersom de utbedrer mangelen uten å få kostnadene erstattet, vil de lide et udekket økonomisk tap.

Mindretallet kom i **avsnitt 53** til at dilemmaet må løses etter en *sannsynlighetsbedømmelse*, jf. Rt-2015-216 avsnitt 26. Kjøperne vil lide et økonomisk tap dersom det er mest sannsynlig at de vil utbedre loftet, og det var ikke gjort gjeldende at de ville unnlate å gjøre det. Det var heller ikke grunnlag for å redusere erstatningen ut fra adekvans- eller tapsbegrensninger.

taler for at misbrukstilfellene ikke var omfattet av artikkel 1 A (2). Høyesterett har tidligere slått fast at subjektiv sur place ikke gir rett til flyktningstatus etter norsk rett. Heller ikke kan lovgiver i Norge eller i EU ha ansett en slik misbruksbegrensning som folkerettsstridig. På denne bakgrunn er det etter mitt syn i utgangspunktet nokså klart at misbruksregelen i § 28 fjerde ledd ikke støter an mot flyktningkonvensjonen.»

En uttalelse fra UNHCR den 14. februar 2017 som gikk i motsetning retning, kunne ikke føre til et annet resultat, se **avsnitt 65-69**.

► Arbeidsgiver kan nekte ansatte å bære hijab

EU-domstolen avsa 14. mars 2017 to fortolkningsdommer om arbeidsgivers adgang til å nekte arbeidstagere å bære synlige politiske, filosofiske eller religiøse symboler. Sakene gjaldt **direktiv2000/78/EF (rammedirektivet om likebehandling i arbeidslivet)**, som uttrykker forbudet mot diskriminering i arbeidslivet på grunn av religion eller tro, funksjonsnedsettelse, alder eller seksuell orientering. Direktivet er ikke inntatt i EØS-avtalen, men vi har bestemmelser som etter formålet skal ligge minst på høyde med EU i diskrimineringsspørsmål – **arbeidsmiljøloven § 13–1** og **§ 13–3**.

Begge sakene gjaldt bruk av hodeplagget hijab. Domstolen kom til at et forbud mot å bære et religiøst hodeplagg som følger av et internt regelverk som forbyr religiøse, politiske eller filosofiske symboler på arbeidsplassen, utgjør ikke direkte forskjellsbehandling på grunn av religion eller tro i strid med rammedirektivet artikkel 2 (2) a. Dette innebærer at bruk av hijab i strid med

arbeidsreglementet *kan* være gyldig oppsigelsesgrunn. Dette var tilfellet i den første saken (G4S), hvor en kvinnelig resepsjonist ble oppsagt som følge av at hun ikke ville slutte å bære hijab på jobb. Bedriften mente at dette var i strid med den nøytralitet som selskapet tilstrebet i sin kontakt med kunder, og som ble formalisert i arbeidsreglementet.

EuroRett nr. 6:2017: «En tilsynelatende nøytral regel kan likevel utgjøre indirekte forskjellsbehandling i strid med artikkel 2 (2) b), dersom den reelt stiller personer med en bestemt tro eller religion ufordelaktig. Dette kan bare rettferdiggjøres ved at regelen er objektivt begrunnet i et legitimt mål, for eksempel arbeidsgivers politikk om å fremstå overfor kunder med politisk, filosofisk og religiøs nøytralitet. Forbudet må i tilfelle utgjøre et hensiktsmessig og nødvendig middel.

Dersom det [...] ikke er klart at det foreligger en intern regel som forbyr

bruk av hodeplagg, er det annerledes: Arbeidsgivers ønske om å imøtekomme én kundes ønske om ikke å motta tjenester fra en ansatt med islamsk hodeplagg, er ikke i seg selv et «regulært og avgjørende ervervsmessig krav» etter direktivet. En arbeidsgiver kan altså ikke nekte en arbeidstaker å bære hodeplagg alene på dette grunnlaget.

Det må dermed vurderes av den nasjonale domstol om oppsigelsen er begrunnet i manglende overholdelse av en intern regel. Dersom dette er tilfellet, må det vurderes om kriteriene oppstilt i G4S-dommen er oppfylt.»

Dommen gjaldt private virksomheters ønsker om nøytralitet overfor sine kunder. Spørsmålet blir hvilken overføringsverdi dommen har for å kunne nekte ansatte ved for eksempel skoler og sykehjem å bære hijab sammenholdt med at vi i Norge skal ha et inkluderende arbeidsliv.

► Trusler mot aktør i rettsvesenet

Høyesterett avsa 17. mars 2017 enstemmig dom – **HR-2017-568-A** – som gjaldt trusler mot aktør i rettsvesenet, jf. **straffeloven (1902) § 132 a**. Bestemmelsen er videreført i **straffeloven (2005) § 157**. Spørsmålet var hva som ligger i at trusselen må være fremsatt «overfor» aktøren. Trusselen ble uttalt til en fengselsbetjent, mens den var rettet mot en politiadvokat. Politadvokaten ble kjent med trusselen i ettertid ved at fengselsbetjenten rapporterte hendelsen videre. Trusselen var følgelig fremsatt gjennom en «budbringer».

Bestemmelsen i § 132 a rammer rettsstridig atferd – i dette tilfellet en trussel

– «overfor en aktør i rettsvesenet». Uttalt at ordlyden gir ingen holdpunkter for at trusselen må settes frem direkte overfor denne aktøren. Sammenhengen mellom de enkelte elementer i bestemmelsen tilsier imidlertid at en trussel fremsatt muntlig gjennom en «budbringer», må nå frem til aktøren for at det skal foreligge en fullbyrdet forbrytelse. Om *skyldkravet* uttalte Høyesterett i **avsnitt 18**:

«Når skyldkravet i et straffebud er forsett, må forsettet som et utgangspunkt omfatte alle de momenter som gjør handlingen til et lovbrudd, se Andenæs,

Alminnelig strafferett, 6. utgave ved Rieber-Mohn og Sæther, 2016 side 228 og Matningsdal, Straffeloven, Alminnelige bestemmelser – kommentarutgave, 2015 side 199. Dette såkalte dekningsprinsippet er nå lovfestet i straffeloven 2005 § 22. Jeg [Bergsjø] har nettopp konstatert at det er et vilkår for domfellelse etter § 132a, at *trusselen når frem til aktøren i rettsvesenet*. Forsettet må derfor omfatte også denne omstendigheten.» (kursivert her)

Da lagmannsretten hadde bygget på feil lovforståelse, ble den delen av dommen opphevet.

► Virksomhetsbegrepet i skatteloven § 6–2 andre ledd

Høyesterett avsa 23. mars 2017 to dommer som bidrar til å avklare begrepet «**virksomhet**» i **skatteloven § 6–2 andre ledd første punktum**, som bestemmer: «*Det gis også fradrag for annet tap i virksomhet, herunder endelig konstatert tap på utestående fordring.*»

Den første saken – **HR-2017-627-A** – gjaldt et selskaps rett til inntektsfradrag ved ligningen for tap på fordring oppstått ved lån til datterselskap. Spørsmålet var om lånet var gitt som ledd i virksomhet. Et selskap i et norsk konsern etablerte to datterselskaper i Storbritannia. Aktiviteten i Storbritannia ble, utover egenkapital, finansiert ved lån fra det norske selskapet. Satsingen i Storbritannia gikk dårlig. Lånebeløpet ble ansett tapt, og selskapet krevde fradrag ved likningen. Høyesterett kom til at selskapet ikke kunne anses å drive virksomhet, og vilkårene for skattefradrag var da ikke oppfylt. Høyesterett bygget på at arbeid fra ansatte i andre konsernselskaper knyttet til utenlands-satsingen ikke kunne anses utført for

det selskapet som hadde gitt lånet. Selskapet var ikke belastet med noen kostnader knyttet til det arbeidet som var utført.

I den andre saken – **HR-2017-628-A** – kom Høyesterett kom til at det forelå rett til fradrag (**dissens 3–2**), og skatteklagenemndas vedtak var dermed ugyldig. En investor som hadde drevet virksomhet som personlig firma, etablerte i 2000 et aksjeselskap. Ved stiftelsen ble alle hans aktiva i form av eiendeler i andre selskaper solgt til det nystiftede aksjeselskapet. Aksjeselskapets vedtektsbestemte formål, som var sammenfallende med investorens personlige virksomhet, var å drive med konsulent-tjenester i inn- og utland, investeringer i andre selskaper, samt kjøp, salg og drift av fast eiendom. *Flertallet* (Normann, Arntzen og Falch) kom til at investorens arbeid for et av porteføljeselskapene, som aksjeselskapet hadde investert i og gitt lån til, måtte regnes som en del av aktiviteten i selskapet. Flertallet kom videre til at den samlede aktiviteten

som ble utøvd i aksjeselskapet, var tilstrekkelig omfattende til å være virksomhet i skattelovens forstand, og at det dreide seg om utviklingsvirksomhet. Etter flertallets oppfatning var det tilstrekkelig tilknytning mellom virksomheten og fordringen det ble krevd fradrag for. *Mindretallet* (Bergh og Utgård) la til grunn at investoren ikke kunne anses å ha utført arbeid for aksjeselskapet som ledd i utviklingsvirksomhet og kom til at vilkårene for fradrag ikke var oppfylt. Dommen gir veiledning for grensen mellom utviklingselskaper og passiv kapitalforvaltning.

Etterlatte kan ikke begjære rettergangsskritt til avkreftelse av mistanken mot en avdød

Høyesterett avsa 14. mars 2017 enstemmig kjennelse i avdeling (*Scandinavian Star*) – **HR-2017-552-A** – hvor retten kom til at de etterlatte ikke har rett til å kreve rettergangsskritt til avkreftelse av mistanken mot en avdød, jf. **straffeprosessloven § 241 første ledd**. Det ble lagt særlig vekt på lovens ordlyd og lovens system. Reelle hensyn som kunne tale for en utvidende tolkning av § 241 eller en analogisk anvendelse av bestemmelsen kunne ikke slå gjennom overfor en klar ordlyd og de sterke mothensyn som gjør seg gjeldende. Rettergangsskrittene kan avdekke forhold som trekker i retning av skyld, uten at den avdøde mistenkte vil kunne imøtegå dette, jf. uskyldpresumsjonen.

Ansvarsrett som selvbygger

Kommunal- og moderniseringsdepartementet avgav 11. januar 2017 en tolkningsuttalelse (**ref. 16/1798–2**) om personlig ansvarsrett som selvbygger, jf. plan- og bygningsloven § 23–8 andre ledd og **byggesaksforskriften (SAK10) §§ 6–8** og 12–1. Spørsmålet var hvilke krav som stilles for personlig ansvarsrett som selvbygger. Etter å ha gått gjennom hovedtrekkene i ansvarsrettsystemet og gjeldende regelverk, oppsummerte departementet slik:

«Departementet legger til grunn at det kan gis godkjenning som selvbygger etter SAK10 § 6–8 dersom man sannsynliggjør at arbeidet godkjenningen gjelder vil bli utført i samsvar med

bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Dersom man får hjelp av fagkyndige medhjelpere eller foretak, vil man selv kunne være ansvarlig for at plan- og bygningsloven med underliggende regelverk følges innen godkjenningsområdet. Det er etter dette ikke nødvendig at selvbyggeren selv har bygningsteknisk utdannelse eller kompetanse. Dette med mindre selvbyggeren ønsker å kun basere seg på egen kompetanse og erfaring.

Departementet vil presisere at det er et vilkår at tiltaket gjelder bolig- eller fritidsbolig til selvbyggers eget bruk, og at alle fagområdene ligger i tiltaks-klasse 1.»

► Endringer i barneloven sanksjonert (likestilt foreldreskap)

LOV-2017-03-31-13 innebærer at foreldrene likestilles som omsorgspersoner. Lovens utgangspunkt skal være felles foreldreansvar for alle, også for foreldre som ikke bor sammen når barnet blir født. Alle foreldre vil som utgangspunkt ha felles foreldreansvar, og det må meldes fra om foreldrene ønsker en annen ordning. Ordlyden i loven endres slik at delt bosted kommer først i lovteksten som eksempel på én av

ordningene foreldrene kan avtale. Det er et mål at foreldre og barn er enige når barnet skal flytte. Dagens ordning for flytting med barnet blir forsterket ved at det innføres meglingsplikt hvis foreldrene er uenige. Varslingsfristen for flytting utvides fra seks uker til tre måneder. Videre presiseres det i loven at ny sak kan reises dersom bostedsforelder flytter med barnet uten at begge foreldrene er enige om flyttingen.

Reglene om tvangsbortklargjøring og forenkles, og innkrevingen effektiviseres ved at ansvaret flyttes fra namsmannen til Statens innkrevingssentral (SI). Lovendringen inneholder også nye regler om oppnevning av megler mv. som er tilpasset de særegne forhold som gjør seg gjeldende i saker om tvangsfullbyrdelse. Ikrafttredelse ikke bestemt. Forarbeider: Prop. 161 L (2015-2016). Innst. 195 L (2016-2017).

► Straff for seksuell omgang ved misbruk av stilling

Høyesterett avsa 17. mars 2017 dom (dissens 4 – 1) – **HR-2017-570-A** – som gjaldt straffutmåling for seksuell omgang ved misbruk av stilling, jf. **straffeloven 1902 § 193 første ledd**. Bestemmelsen er videreført i **straffeloven 2005 § 295 bokstav a**. En 36 år gammel allmennlege ble av flertallet (Arntzen, Matheson, Bergh og Tønder) dømt til fengsel i **2 år** og **6 måneder** for å ha skaffet seg seksuell omgang med to pasienter ved misbruk av

stilling. Begge pasientene hadde oppsøkt legen for å få hjelp med sine psykiske helseplager, og opparbeidet etter hvert et tillitsforhold til ham. Høyesterett la i skjerpende retning blant annet vekt på at den seksuelle omgangen med den ene pasienten varte i halvannet år, og at kvinnens psykiske helse ble gradvis dårligere i løpet av denne perioden. Mindretallet (Webster) mente straffen burde settes til fengsel i **2 år**.

Ungdomsstraff

Høyesterett avsa 16. mars 2017 enstemmig dom – **HR-2017-579-A** – hvor ungdomsstraff ble idømt etter at en gutt på 17 år og 9 måneder ble domfelt for seks-syv tilfeller av samleie med en jente på 13 år og 8 måneder. Lagmannsretten mente at forholdet som opphørte etter omkring én måned, «til en viss grad [hadde] hatt preg av kjæresteforhold». Høyesterett la vekt på aldersforholdene. Ved en noe mindre aldersforskjell ville det vært aktuelt

å vurdere om straff kunne falle bort som følge av jevnbyrdighet i alder og utvikling. Hensynet til straffens formål talte ikke med tyngde for at det ble idømt fengsel. Straffen ble satt til ungdomsstraff med en gjennomføringstid på to år, jf. **straffeloven 1902 § 28 c**. Den subsidiære fengselsstraffen ble satt til ett år og seks måneder. Bestemmelsene om ungdomsstraff, som trådte i kraft 1. juli 2014, er uendret videreført i **straffeloven 2005 kapittel 8 a**.

Oppsigelse i Posten Norge AS kjent ugyldig

Høyesterett kom i dom 15. mars 2017 – **HR-2017-561-A** – under **dissens 4-1** til at en driftsleder i Posten var usaklig oppsagt under omorganisering av distribusjonseenheter. **Enstemmig** kom Høyesterett til at det ved nedbemanning gjennom sammenslåing av distribusjonseenheter innenfor Posten, var saklig å avgrense utvalgskretsen til de sammenslåtte enhetene. Flertallet kom likevel til at oppsigelsen var usaklig etter en interesseavveining. Posten hadde under omstillingsarbeidet tilsatt driftsledere i faste i stedet for midlertidige stillinger. Dette var i strid med de prinsipper som lå til grunn for Postens generelle omstillingsavtale med arbeidstakerorganisasjonene, og med de særskilte drøftingene med de tillitsvalgte i sakens anledning. Dette kunne ikke gå ut over den oppsagte. Avgjørelsen har betydning for hva som er en saklig utvalgskrets i arbeidsretten og for hva som må være arbeidsgivers planleggingshorisont ved en styrt nedbemanning.

STINESOFIES § STIFTELSE
en barndom uten vold

Testamentarisk gave til en barndom uten vold!

Stine Sofies Stiftelse arbeider for at alle barn skal få en oppvekst og en barndom uten vold og overgrep!

Det er estimert at omlag 100.000 barn i Norge lever med vold og overgrep hver dag. Den testamentariske gaven går direkte til vårt arbeid for en barndom uten vold.

Gaven er fritatt arveavgift.

Telefon - 37 29 40 90 ● E-post - post@barnerett.com

jussystemer

Kundekontroll Hvitvasking

Vi tilbyr nå et praktisk IT-verktøy som forenkler prosessen med kundekontroll hvitvasking (KYC)

- ✓ Sikrer oppfyllelse av lovbestemte krav
- ✓ Skreddersydd for advokatbransjen
- ✓ Funksjonell og kostnadseffektiv
- ✓ Tidsbesparende

✓ KYC kan brukes separat eller integreres med ditt sakssystem

Ta kontakt for mer informasjon eller for en demonstrasjon av programmet

Tlf: 07692 (920 60 510)
Epost: post@jussys.no

C. J. Hambros plass 5 0164 Oslo
Org nr. 867 599 002

Bøker og lesestoff

Om erstatningsrett. Med utgangspunkt i tekster av Peter Lødrup

To jusprofessorer ved UiO fikk i oppgave å revidere den 5. utgaven av Peter Lødrups Lærebok i erstatningsrett. I det endelige resultatet er det ikke mye igjen av den opprinnelige læreboken, heter det i bokens innledning. Mens Lødrups bok var en lærebok, er denne boken også rettet mot dommere og advokater som arbeider mer erstatningsrettslige spørsmål.

Fremstillingen behandler etablerte erstatningsrettslige problemstillinger, både i lys av utviklingstrekk (lovregulering, reguleringstetthet og flere typer lovregulering, og skillet mellom private og offentlige kontroll- og tilsynsaktører), og i lys av nyere norske, og til en viss grad europeiske, rettsregler, skriver forlaget i sin egen omtale av boken.

Boken er delt i tre deler; en innledning om erstatningsretten og dens plass i rettssystemet, erstatningsrettens kilder, herunder europeiske kilder og EMK, og erstatningsrettslig relevant skade. Del 2 omhandler Ansvarsgrunn-

laget, med blant annet disse kapitlene: Culpa, det alminnelige skyldansvaret. Arbeidsgiveransvaret. Lovfestet objektivt ansvar. Ulovfestet objektivt ansvar. Del 3 omhandler Årsakssammenhenger. I del 4 drøftes betydningen av skadelidtes eget forhold, mens del 5 drøfter erstatningskravet.

Trine-Lise Wilhelmsen, Birgitte Hagland. Gyldendal juridisk. 397 sider, 590 kroner.

FULLSTENDIG ISOLASJON ved risiko for bevisforspillelse. Rettspolitiske vurdering

Schjødt-advokat Thomas Horn tok i 2015 doktorgrad innen menneskerettigheter, og denne boken er hans doktoravhandling, der formålet er å bidra til at lovgiver kan treffe mer reflekterte valg om reglene om fullstendig isolasjon i varetekt. Bruken av isolasjon i varetekt er omstridt, og Norge har flere ganger blitt kritisert av internasjonale menneskerettsorganisasjoner for bruken av isolasjon.

Avhandlingens siktemål er rettspolitisk og kan sies å rette seg mot lovgiver, skriver Horn innledningsvis. Hans oppgave har vært å bidra til en diskurs sett ut fra et utvalg av relevante perspektiver, ikke alle tenkelige perspektiver, skriver han.

Han starter med å definere begrepet isolasjon, gir oversikt over sentrale punkter i regelverket, og drøfter skadefølger av isolasjon. I bokens andre bolk, kalt Historikk, kritikk og nåtid, drøfter han isolasjonsbrukens historiske plass i fengselsvesenet, kritikken fra Den europeiske torturforebyggingskomiteen, lovendringer som kom i 2001 og 2002, samt dagens situasjon.

I tredje bolk – Menneskerettssystemet som kilde for rettspolitiske argumenter – drøfter han uskyldspresumsjonen og retten til frihet, vernet mot tortur, vernet av det personlige liv, samt rettspolitiske føringer. I bolk 4, Risikovurderingen, skriver han om risiko og rasjonelle idealer og utfordringer for disse, og ser også hen til dansk rett. I siste bolk skisserer Horn noen veier videre, og gir innspill til konkrete regelendringer.

«Ønskes det en kursendring kreves det derfor at lovgiver går foran og gir tydelige signaler om at vi må akseptere en viss risiko for bevisforspillelse, og at fullstendig isolasjon ikke kan anvendes på grunnlag en «optimeringsmaksime», skriver Horn. Med sistnevnte mener han en praksis der målet er å fjerne eller motvirke enhver risiko for at bevis kan bli forspilt.

Thomas Horn, Fagbokforlaget, 585 sider, 899 kroner.

Skattelovsamlingen 2016–17, 27. utgave

Ny utgave er ajourført frem til alle stortingsvedtak, lover og forskrifter kunngjort i Norsk Lovtidend senest 24. januar 2017. Ifølge bokens forord er de

viktigste nyhetene skatteforvaltningsloven av 27. mai 2016 nr. 14, og skatteforvaltningsforskriften 23. november 2016. Disse trådte i kraft pr. 1. januar i år, og gjelder ved behandling av inntektsåret 2016.

«I år er noteapparatet til de enkelte paragrafer søkt modernisert. (...) Videre er det til hver enkelt paragraf lagt inn referanser til høyesterettsdommer», skriver bokens redaktør Ole Gjems-Onstad.

Ifølge forlaget er boken «Norges mest komplette, oppdaterte og oversiktlige verktøy for alle som jobber med eller studerer årsregnskap og skattespørsmål».

I redaksjonsrådet for utgaven satt advokat Sverre E. Koch, kemner Astri Marija Rosenqvist og avdelingsdirektør Knut Erik Omholt.

Ole Gjems-Onstad (red), Gyldendal juridisk, 1808 sider, 940 kroner.

Eigedomshistorie. Hovudlinjer i norsk eigedomshistorie fra 1600-talet fram mot nåtida.

Forfatteren av boken var siden 1966 ansatt ved NMBU (tidligere Norges landbrukshøgskole), og var professor i jordskifte fra 1980. Da han døde i 2015, var manuset

til denne boken nesten klart, og det er blitt ferdigstilt av professorene Sky og Berge. Boken beskriver eiendomshistorien i Norge i et rettslig perspektiv, der temaet er eiendomsretter fra 1600-tallet og frem til nå. Boken har 17 kapitler, her er noen kapitteloverskrifter: Hovudlinjer i eigedomsforholda 1660–2014. Utskifting / jordskifte. Eigedomsregistrering – matrikulering og tinglysing. Eigedomshistoria i byane. Eigedomshistoria i Finnmark. Om odels- og åsetesretten i norsk historie. Allemannsrettar. Om allmenningane i dagens samfunn. Dagsaktuelle problemstillinger. Arkiva og kjeldane.

Hans Sevatdal (Redaktører: Per Kåre Sky og Erling Berge), Universitetsforlaget, 488 sider, 599 kroner.

JUS

Nyheter, ajourføring og trender

Arbeider du med konkurs, kontraktsrett eller vurderer rollen som styremedlem? Her er et utvalg av relevante fagtilbud som kan omsettes i praksis.

OMSTØTELSE I KONKURS

De siste årene har det blitt avsagt en rekke rettsavgjørelser som endrer på forståelsen av sentrale bestemmelser knyttet til omstøtelse. Kurset passer både som en innføring i omstøtelsesreglene, og som fordypningskurs for praktikere som arbeider med omstøtesspørsmål til daglig. Foredragsholder er advokat Kristoffer Aasebø i Bull & co.

4. mai, Bergen, 3750 kroner.

DET ÅRLIGE KONKURSRETTSKURSET

I år vil det bli gjennomgått fersk rettspraksis innen konkurs, slik som Obbhult-dommen og Sønnichensaken. Advokat Leif Petter Madsen fra Wikborg Rein stiller med sitt oppdateringsforedrag om nyheter innen konkurs- og panteretten.

8. – 9. juni, Kristiansand, 5250 kroner.

DET ÅRLIGE KURSET I TVANGSFULLBYRDELSE

På dette dagskurset får du presentert nyheter og aktuelle temaer innen rettsområdet tvangsfullbyrdelse og inkasso. Vi belyser blant annet private beslagsforbud, beslagsrettens omfang

ved lønnstrekk, og utleggspant i uku-rante formuesgoder.

3. mai, Oslo, 3750 kroner.

PRAKTISK STYREARBEID

Hva bør du vite før du går inn i et styre? Dette er et kurs for de som ønsker styreverv, styremedlemmer, daglig leder, juridiske rådgivere, økonomiansvarlige og andre som skal bistå styret. Foredragsholdere er advokat Olav Fredrik Perland fra Wiersholm og siviløkonom Per Thoresen i DHT Corporate.

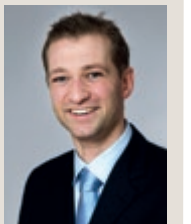
7. september, Oslo, 3750 kroner.

SENTRALE EMNER I KONTRAKTSRETT

Kurset passer for advokater og jurister som ønsker å få et bredere fundament innen kontrakts- og avtalerett. Du får en grundig gjennomgang av generell kontraktsrett. Et must for dem som vil lære mer eller få en liten oppfriskning av kontraktsretten fra to av de beste i klassen.

10. – 11. mai, Oslo, 4900 kroner.

Førsteamanuensis Herman Bruserud (bildet) fra UiO og advokat Erlend Haaskjold fra Arntzen de Besche er foredragsholdere på kontraktsrettskurset. De to får svært gode tilbakemeldinger.

De oppgitte prisene gjelder for medlemmer av Advokatforeningen.

ANNONSE

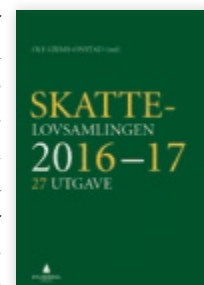
JUS

Oslo
Kongressenter
Folkets Hus
1.-2. juni

**TEMA / LOJALITETSPLIKT
I KONTRAKTSFORHOLD**

FORELESER / ADVOKAT ERLEND HAASKJOLD
ARNTZEN DE BESCHE ADVOKATFIRMA

**ADVOKATENES
FAGDAGER.NO
2017**

ANNONSE

Få tilgang til over 30.000 juridiske litteraturreferanser med Bibjure

Bibjure biblioteksystem gir fullstendig oversikt over hva som finnes av nordisk juridisk litteratur. All litteratur er klassifisert inn i Bibjure indeks, for presise søk etter emneord eller fagområde. Bibjure kan brukes med strekkodeleser og holder orden over ditt eget bibliotek og utlån.

Les mer om Bibjure på www.jussys.no eller kontakt oss på post@jussys.no eller telefon **07692**

jussystemer

– Forestillingen om hvem som er den svakeste parten i rettsstaten må utfordres

– Det er på tide å snakke om ubalansen i maktforholdet mellom parter der den ene får fri rettshjelp, og den andre ikke.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

Det mener advokat Benedicte Storhaug, som forteller at det er store endringer på gang for advokater rundt om i landet, også i Haugesund.

Hun roser gjerne det gode og kollegiale miljøet mellom advokatene i byen, og forteller i dette intervjuet at det er sjelden at noen slutter.

– Hva er den største utfordringen for din advokatvirksomhet akkurat nå?

– Halveringen av reisesalæret. Det har stor påvirkning på oss. Jeg er fast bistandsadvokat og arbeider mye med straffesaker. Det betyr at jeg må reise til Stavanger flere ganger i uken. Det tar to timer hver vei. Halveringen har stor praktisk betydning, og slår veldig urimeleg ut. Jeg må også reise dit for barnevernssaker og tilrettelagte avhør, selv om alle aktørene bor og har kontor i Haugesund, og jeg har reiser i forbindelse med avhør på ulike lensmannskontor.

– Og den største utfordringen for bransjen som helhet?

– Jeg tror mange oppfatter at advokater kompliserer prosessen unødvendig.

Det er ikke alltid rettferdig. Vi må være bevisste på å kommunisere at vi er opptatt av å finne løsninger på en så enkel og grei måte som mulig, og at vi har kostnadsfokus.

– Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

– Den jeg husker best, er en sak som angår gruppevoldtekt og en mindre-årig gutt som ble voldtatt av jevnaldrende klassekamerater. Den havnet i Høyesterett. Tingretten ga ungdomsstraff, lagmannsretten endret det til fengsel, og det ble opprettholdt i Høyesterett. Jeg er fornøyd med det resultatet. Dette var så grovt at ungdomsstraff ikke var aktuelt, og det var godt å få fastslått.

– Er det utviklingstrekk i advokatyrket som du er kritisk til?

– Det må bli noe av det samme: Vi må passe oss for unødvendige prosesser. Du kan få inntrykk av at når advokaten kommer inn i bildet, tar det lenger tid. Det er uheldig for oss hvis det fester seg et slikt inntrykk. Rettssikkerhet

betyr ikke nødvendigvis en mest mulig komplisert prosess. Av og til blir det begrepet misbrukt.

– Og trekk du synes er positive?

– Vi blir stadig flere jenter. Det er kjekt at jentene kommer og at gjennomsnittsalderen går litt ned. Det er lenge siden advokater bare var menn i femti-årene.

– Hva er den viktigste saken for Advokatforeningen å jobbe med i år?

– Jeg håper de ser på reisesalæret.

– Tror du at advokathverdagen din vil forandre seg i løpet av de neste ti årene?

– Ja, det er jeg helt sikker på. Hvis vi skal holde koken her, så må vi være innstilt på å reise enda mye mer. Vi må innstille oss på at prisen for å være i yrket, er at man er villig til å reise. Vi vil nok merke økt konkurranse fra Stavanger, og det gjør vi allerede etter at politidistriktene ble slått sammen. Det er en utvikling som vil fortsette.

Navn: Benedicte Storhaug (41)

Stilling: Innehaver av Advokat Benedicte Storhaug, i kontorfellesskap med Ole Christian Paasche

Spesialitet: Fast bistandsadvokat

Familie: Samboer, en sønn på 6 år

Bosted: Haugesund

Opprinnelig fra: Haugesund

– Å unngå at det tar et år eller to før en sak kommer for retten, ville vært vel anvendte midler, og betydd mye for rettssikkerheten, mener advokat Benedicte Storhaug.

opphold i Berlin. Jeg tok spesialfag i EU-rett.

– Hvem er den svakeste parten i den norske rettsstaten, synes du?

– De som er i jobb og som jobber såpass mye at de kommer over grensen for fri rettshjelp. I en typisk sak er de en veldig svak part når vi ser hvor mye en rettsak koster. Vi ser ofte at det kan slå veldig urettferdig ut i saken hvis den ene parten har fri rettshjelp. Tjener du en halv million, så er advokatutgiften betydelig. De som dekkes av ordningen, trenger ikke ytterligere fokus på den, mens det er på tide å utfordre forestillingen om hvem den svake parten er.

– Jobber du noe pro bono?

– Ja, i praksis. Det er ikke noe jeg reklamerer med, men i realiteten kommer du jo i kontakt med en del tvilstilfeller der du kan enten sette i gang noe ytterligere, eller stoppe.

– Hvis du fikk være justisminister for en dag, hva ville du ha gjort?

– Jeg ville i alle fall lagt trykket i hele straffeprosesskjeden. Det glir ikke godt. Hvis politiet får penger, så blir det ikke fulgt opp av penger i retten, og da er vi like langt. Det trengs et kraftig tak for å få sakene til å gli godt gjennom hele kjeden. Det betyr mye for rettssikkerheten å klare å gjøre det hurtigere.

ADVOKATENES FAGDAGER 2017

Fag, fest og fellesskap
1.-2. juni

Advokatenesfagdager.no

”
Fagdagene er ikke et arrangement.
Det er en institusjon.
Jens Johan Hjort

69
FOREDRAGSHOLDERE

FRA
32
FIRMAER / ORGANISASJONER

FOTO: MONICA KVALE

Justispolitikkens plass i valgkampen

Det er valgår, og vi er midt i landsmøtesesongen der partiene vedtar sine partiprogrammer. Advokatforeningen har jevnlig møter med representanter for de ulike partiene for å snakke om hvilke prioriteringer vi synes de bør gjøre i justispolitikken. Derfor er det spennende å følge med på landsmøtene og se hvilken vei de ulike partiene går.

Advokatforeningen og medlemmene våre har naturlig nok vært opptatt av reisegodtgjørelsen og salærsatsen, samt det generelle rettshjelpstilbudet. Vi arbeider for å få politikere til å se sammenhengen mellom for eksempel reisegodtgjørelsen og lik tilgang til rettshjelp for alle i hele landet. Straff har også nylig blitt et tema nå som regjeringen har foreslått å heve maksimumsstraffen i Norge. Advokatforeningen avgitt en høringsuttalelse om temaet, og vi vil følge opp dette gjennom behandlingen av saken og overfor partiene.

Det var Høyre som sparket i gang landsmøterekken i år. Justispolitikk sto ikke høyt på sakslisten deres, men partiprogrammet viser at de er opptatt av folks rettsfølelse og tilgang til rettsstaten. Dette mener partiet at kan løses med økt satsning på digitalisering, men det sies lite om andre virkemidler. Partiprogrammet gjentar regjeringens forslag om høyere straffer for alvorlige forbrytelser, uten å gå inn på konkrete nivåer.

Det er nok ikke så overraskende at Høyres regjeringsfelle Fremskrittspartiet ønsker høyere straffer,

men FrP skriver også om rettshjelp i sitt partiprogram. FrP ønsker å utvide den offentlige rettshjelpsordningen, spesielt blant vanskeligstilte grupper. Partiet ønsker også å støtte frivillige rettshjelpsordninger for å hjelpe på presset på de offentlige ordningene.

Arbeiderpartiet er, i motsetning til Høyre og Fremskrittspartiet, opptatt av innholdet i soningen og av rehabilitering. De ønsker også å bedre rettshjelpstilbudet, blant annet ved å utrede lokale og regionale rettssentre som kan tilby flere juridiske tjenester under ett tak. Advokatforeningen mener dette kan være en god løsning. Vi har likevel tidligere understreket at den type sentre må være uavhengige av tjenester fra kommune og fylke, da det ofte kan være disse man har konflikt med.

Senterpartiet har seilt opp som årets mulige joker i valgkampen. De har gjort det godt på meningsmålingene så langt, og appellerer til mange med sitt fokus på desentralisering. Distriktspolitikken synes ikke så godt i deres program når det gjelder rettshjelp, men partiet ønsker å utvide rettshjelpsordningen til å dekke flere saksområder. De ser også at domstolene trenger økte bevilgninger for å få unna den ventende saksbunken.

Som forening skal vi på ingen måte mene noe om hva medlemmene våre skal stemme på, men vi oppfordrer alle til å lese hva det partiet man vurderer å stemme på, skriver i partiprogrammet om ulike sider av justispolitikken.

Ta også gjerne kontakt med dine lokale representanter og fortell om hva de ulike forslagene betyr for hverdagen til offer, tiltalte, domfelte, domstoler og ikke minst for de oppgavene du som advokat skal løse. Vårt mål er god justispolitikk som fungerer uavhengig av hvem som sitter ved roret. Da er det viktig at de som bestemmer nå, og de som skal bestemme i fremtiden, får høre om konsekvensene av det de vil vedta.

Historiene våre medlemmer har fortalt om konsekvensen av kutt i reisegodtgjørelsen, er et godt eksempel på en sak der resultatet kanskje ikke ble som politikerne forventet. Ordningen skal evalueres, og vi skal fortsette å holde trykket på denne saken. Når folket har sagt sitt om hvem som skal styre landet videre, må vi også være våkne når den nye regjeringen forhandler, og være raske med å si fra hvis det dukker opp nye forslag som går ut over rettssikkerheten.

– DET ER TING SOM TYDER PÅ AT ANSTRENGELSENE FOR Å BLI KVITT DOMMER CHRISTIANSEN VAR POLITISK MOTIVERT

Av CARL BAUDENBACHER,
PRESIDENT for EFTA-
DOMSTOLEN

I balladen om Mackie Kniven i Tolvskillingsoperaen som Bertolt Brecht skrev i 1931, sammenlignes maktelitens skinnende verden med de fattiges mørke verden med ordene «Noen vandrer om i mørket / Noen vandrer lysets vei / Og man ser kun dem i lyset / Dem i mørket ser man ei». I sagaen om EFTA-dommer Per Christiansen er det motsatt: De ubetydelige og enfoldige står i fokus, mens de mektige, de som er ansvarlige for at den norske regjeringen er satt i forlegenhet, fortsatt holder seg skjult i bakgrunnen.

Den 1. desember 2016 besluttet EFTA-statene – Island, Liechtenstein og Norge – å gjenoppnevne dommer Per Christiansen for en ny, «ikke fornybar» periode på tre år. Den 13. januar 2017 trakk de samme EFTA-statene beslutningen tilbake og gjenoppnevnte dommer Christiansen for en ny periode på seks år. Men det var først etter betydelig press at EFTA-statene kom til denne konklusjonen. Beslutningen av 1. desember 2016 ble klaget inn til EFTAs overvåkningsorgan av syv professorer og eksperter på europarett ved tre norske universiteter.

ESA ga saken prioritet og anmodet regjeringene i EFTA-statene om å opplyse saken. Appelldomstolen i Liechtenstein ba EFTA-domstolen ta stilling til spørsmålet om den fortsatt ville ha en lovlig sammensetning etter 16. januar 2016, den dagen dommer Christiansens første periode ville utløpe. Også den norske Dommerforeningen kritiserte beslutningen i et åpent brev til den norske regjeringen.

Begrensningen til tre år av Per Christiansens andre mandatperiode var sann-

synligvis resultat av et kompromiss mellom de som absolutt ikke ville ha ham gjenoppnevnt, og de som ikke hadde like sterke følelser i saken. Den offisielle begrunnelsen var at dommer Christiansen om tre år vil fylle 70, som er den lovfestede pensjonsalderen for høyesterettsdommere i Norge. Europeisk regelverk har imidlertid ingen slik aldersgrense, og hvilken aldersgrense dommere i norske domstoler har, er irrelevant.

Det har faktisk aldri hendt i EFTA-domstolens 24-årige

historie eller så lenge EU-domstolen har

eksistert, 65 år, at noen regjering har våget å begrense en dommers funksjonstid ved gjenoppnevning.

Bestemmelsen om at dommere i EFTA-domstolen bare kan oppnevnes og gjenoppnevnes for seks år, er

ufravikelig; det er – som Mads Andenæs og Eirik Bjørge har fremholdt i en ny klage til EFTAs overvåkningsorgan – en del av EFTA-søylens domstolsystem.

Ved første øyekast kunne de tre EØS/EFTA-regjeringenes handlemåte tilskrives klønnhet. Statens advokater, diplomater og politikere kan ta feil, akkurat som andre mennesker. Men er det hele sannheten? Det er ting som tyder på at anstrengelsene for å bli kvitt dommer Christiansen var politisk motivert. I mediene var det mye diskusjon om hvorvidt den sittende dommeren – etter visse forvaltningsorganers oppfatning – hadde vært vennlig nok innstilt overfor den norske statens interesser eller ikke. Det ble påstått at man i regjeringkretser hadde tatt det ille opp at Norge hadde tapt flere høyprofilerte saker i EFTA-domstolen.

Med andre ord – og dette er påfallende – ble den sittende dommeren anklaget for ikke å ha favorisert «sin»

regjering! Man kan i denne sammenheng merke seg at også brevet den norske Dommerforeningen sendte til den norske regjeringen, inneholder en antydning om at beslutningen om å forkorte Per Christiansens funksjonstid var politisk begrunnet. Disse påstandene minner oss om hendelser i den senere tid i visse EU-stater og mer generelt om den voksende trusselen mot rettsstaten.

Hvis vi nå vender tilbake til Bertolt Brecht, må de som vandrer om i mørket – i vårt tilfelle de som

trekker i trådene – av hensyn til demokratiet og rettsstaten stå frem, tre inn i lyset og ta ansvar. Disse menneskene visste at begrensningen på tre år ikke ville bli akseptert. De ønsket noe annet, nemlig et par pålitelige hender på EFTA-domstolens ratt, nå.

Det er en iboende svakhet ved internasjonale og overnasjonale domstoler at retten til å utnevne dommerne ligger hos regjeringene i medlemsstatene, som jo vil ha direkte interesse i utfallet i mange saker. Selv om det ikke er første gangen den utøvende makt i Norge har prøvd å legge seg oppi EFTA-dommernes uavhengighet, er forsøket på å fikse en domstol med bare tre dommere spesielt sjokkerende.

For seks år siden anmodet EFTA-domstolen regjeringene i EØS/EFTA-statene om å nedsette et panel av uavhengige eksperter for å vurdere kandidater nominert til dommerembetet av sine regjeringer. Et slikt panel finnes i EU-søylen. EØS/EFTA-regjeringene fulgte ikke EFTA-domstolens henstilling. Denne saken viser at dagens system er uholdbart.

(Dette innlegget er forkortet. Les hele innlegget på www.advokatbladet.no/category/debatt)

«Forsøket på å fikse en domstol med bare tre dommere er spesielt sjokkerende.»

Carl Baudenbacher

BOKETTERSYN I ADVOKATKORRESPONDANSE

Av HANNE SKAARBERG
HOLEN, partner
i Thommessen og leder av
lovutvalget for Skatterett

Skatteetaten har gått hardt til verks for å få innsyn i advokatkorrespondanse, og har fått omfattende gjennomslag. Politisk får de sterk drahjelp fra Tax Justice Network, og i skatteforliket i fjor var det enighet om å oppnevne et ekspertutvalg som skal «vurdere om det skal gjøres ytterligere begrensninger i skatterådgiveres, herunder advokaters, taushetsplikt på skatteområdet».

Også for domstolene har skatteetaten fått sterkt gjennomslag. I Transocean-saken (Rt-2008-158) tillot Høyesterett overlevering av advokatkorrespondanse til skattemyndighetene i en situasjon der advokaten var mistenkt for medvirkning til samme straffbare forhold som sin klient. Høyesterettsdommer Skoghøys dissens fremhevet at «det ville være fullstendig uholdbart – og klart i strid med EMK artikkel 8 – om den taushetsplikt som påhviler advokater, skal kunne oppheves ved at påtalemyndigheten fremsetter en slik mistanke».

I kjennelsen 1. mars 2017 (HR-2017-467-A) i anledning bokettersyn hos Saga Tankers ASA og Ferncliff TIH II AS, gikk man enda et skritt lenger, og tillot at skattemyndighetene gikk gjennom arkiv

som var elektronisk identifisert som inneholdende advokatkorrespondanse, med sikte på å finne dokumenter som de for kontrollformål ønsket utlevert.

Etter ligningsloven § 6-5 nr. 1 har skattemyndighetene anledning til «gjennomsyn av arkiver» for å identifisere «opplysninger som kan ha betydning for vedkommendes bokføring eller ligning og kontrollen av denne», mens § 6-5 nr. 2 gir adgang til speilkopiering til data-lagringsmedium for senere gjennomgang. Høyesterett la til grunn at dette åpner for speilkopiering av informasjon som ikke kan kreves utlevert, idet man forutsetter et faktisk skille mellom «gjennomsyn» og «utlevering».

Kjennelsen forutsetter at dokumenter som klart er advokatkorrespondanse skal sorteres bort umiddelbart uten nærmere gjennomgang. Derimot aksepteres ikke at skattyters eget syn om hvorvidt dokumenter er taushetsbelagt uten videre skal legges til grunn. Idet det ikke foreligger lovhjemmel for å overlate sorteringen til domstolene – slik det skjer i straffesaker – ser Høyesterett ikke noe praktisk alternativ til å stole på ligningsmyndighetenes sortering og dokumenthåndtering, jf. sitatet: «Det er ikke noe reelt alternativ til at ligningsmyndighetene selv – under gjennomsynet – må avgjøre om et dokument skal unntas som advokatkorrespondanse.»

EMK Artikkel 8 stiller krav om «effective safeguards against abuse». Rt 2011-

487 la til grunn at dette kravet var oppfylt ved at ligningsloven § 3-5 nr. 1 ga skattyteren rett til å bli varslet om og å være til stede ved ligningsmyndighetens arkivgjennomgang. Det ble også fremhevet i kjennelsen her at «skattyter er sikret varsel om kontrollen, rett til å være tilstede og uttale seg, og at han kan påklage utleveringspålegg – med oppsettende virkning hvis det er rimelig tvil om lovligheten av pålegget».

Spørsmålet er om skattyterne kan føle seg trygge på at det ikke skjer arkivgjennomgang uten at skattyter varsles og får være tilstede.

Det kan stilles spørsmålsteget ved flere sider av kjennelsen. Fra et rettsikkerhetsperspektiv er det som utgangspunkt problematisk at det skjer speilkopiering av taushetsbelagt advokatkorrespondanse, og at skattyter henvises til å stole på de eventuelle kontroller som etableres internt i skatteetaten. Hvor gode er de? Er de skriftlige, tilgjengelige for andre og kontrollerbare?

Det er også mindre betryggende at kjennelsen vektlegger skillet mellom bokettersynsrevisor og saksbehandler som skal foreta ligningsbehandlingen. Det foreligger ikke taushetsplikt mellom disse, og saksbehandler vil basere sitt arbeid på bokettersynsrapporten.

Ekspertutvalget som skal se på spørsmålene får viktige temaer på agendaen, og vil måtte se på både prinsipielle og praktiske spørsmål.

ANNONSE

TIMEREGISTRERING
Med Advisor blir føring av timer en naturlig del av dagens gjøremål.

advisor®

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

ADVOKATEN OG STYREROLLEN

Av JENS RICHARD ANDERSEN, ADVOKAT (H), KRISTIANSAND

I forslag til ny advokat lov foreslås at en advokat ikke samtidig kan være styremedlem i og advokat for et aksjeselskap. Hovedbegrunnelsen for forslaget synes å være at det kan oppstå en rollekonflikt. Dette innlegget er basert på mine personlige styreerfaringer gjennom 25 år. Jeg kjenner meg ikke igjen i forslagens begrunnelse, og mener det kan få betydelige negative konsekvenser.

I forslaget er «problemen» ved advokatens «dobbeltrulle» tillagt stor betydning. Det er grunn til å spørre om det finnes empiri som underbygger dette? I så fall skulle man tro dette ville kommet frem, eksempelvis i rettspraksis knyttet til advokaters erstatningsansvar. Sett i forhold til advokaters mange styreverv synes problemet å være forsvinnende lite.

En sentral grunn for lovforslaget synes å fremkomme i NOU 2015: 3 (punkt 10.3.2.2.2): «For øvrig er det utvalgets oppfatning at det generelt er et mål at styremedlemmer er uavhengige av selskapet». Skal man ta dette på ordet, må det være et mål at aksjonærer ikke skal sitte i styret i selskaper hvor de selv eier aksjer. Ingen styremedlemmer befinner seg oftere i en dobbeltrulle enn nettopp disse. Typisk er situasjonen der selskapet vil beholde kapital på bok og aksjonæren ønsker utbytte. Advokaten har det ofte enklere. Både som styremedlem og selskaps juridiske rådgiver vil det sentrale være å tjene selskapets interesser.

Dersom forslaget innføres, vil advokater måtte vurdere om de vil gi sel-

skapene råd i styreverv eller fra kontoret. Jeg er ganske sikker på at lovforslaget vil medføre at mange advokater velger rådgivning fremfor styreplass, fordi rådgivning gir vesentlig bedre økonomi. Er dette en ønskelig utvikling? Advokater velges sannsynligvis til styreverv av to hovedårsaker.

En del advokater har betydelig forretningsmessig erfaring, og kan bidra utover det som følger av advokatens profesjon. Mange selskaper

«Blir advokaten for grådig, løser nok aksjonærene problemet ved neste styrevalg.»

Jens Richard Andersen

ser også behovet for juridisk kompetanse i styreverv. Advokaten i styret har en viktig kontrolloppgave og kan avverge at det fattes vedtak som burde ha vært unngått.

Alle selskaper må i økende grad forholde seg til «corporate compliance». Kunnskapen om slike regler er ganske lav blant styremedlemmer som ikke er jurister. Dette er dokumentert av Transparency International. Advokatens tilstedeværelse i styrommene kan øke selskapets fokus på slike regler. Hvis advokatene tvinges ut fordi rådgiveroppgaven prioriteres, forsvinner denne umiddelbare muligheten for påvirkning.

De fleste selskaper kjøper bare advokathjelp når de må, det vil si i forbindelse med store kontrakter eller oppståtte tvister. Det kjøpes i liten grad «generell» rådgivning, for eksempel vedrørende «compliance», fordi effekten av å la være er for fjern. Derfor er det etter min oppfatning lite ønskelig fra samfunnets ståsted at advokatene forsvinner ut av styreverv.

Styreadvokaten blir eksempelvis spurt om å vurdere en kontrakt før styret fatter beslutning. Oppgaven kan ofte utføres raskere og billigere enn om man må innhente ekstern advokat. Hvis styreadvokaten går igjennom

avtalen under styremøtet, vil det sannsynligvis ikke stride mot lovforslaget. Men gjøres jobben på kontoret som vanlig oppdrag, ekskluderes han fra styret. Jeg skjønner ikke helt hva lovgiver tror man oppnår, bortsett fra å redusere vederlaget for normalt advokatarbeid.

Styreadvokaten må selvsagt holde seg unna hvis noen antyder at styret har begått ulovligheter eller pådratt seg erstatningsansvar. Styreadvokaten bør etter min oppfatning heller ikke ta prosessoppdrag for selskapet (selvproseder).

Lovforslaget bør derfor endres slik at en styreadvokat ikke kan påta seg

1) rådgivningsoppdrag i forbindelse med påstander om at selskapet eller styret har opptrudd klanderverdig, eller 2) prosessoppdrag for selskapet.

Dersom advokatene tvinges til å velge rådgivningsoppdragene og forlater styrene, vil dette lett føre til dårligere juridisk kvalitet på styrebeslutninger, til ulempe for selskapene og samfunnet. Dette er mye viktigere enn mulige honorardiskusjoner. Blir advokaten for grådig, løser nok aksjonærene problemet ved neste styrevalg.

Jeg har med vilje ikke nevnt børsnoterte selskaper da jeg ikke har slik styreerfaring, og utelukker ikke at det kan være behov for en annen regulering for disse.

Les en lengre versjon av dette innlegget på <http://www.advokatbladet.no/category/debatt/>

DEBATTINNLEGG

sendes til redaksjonen@advokatbladet.no. Frist til neste utgave er 10. mai. Skriv maks 4700 tegn, inkludert mellomrom, eller etter avtale med redaksjonen. Legg ved bilde av forfatteren. Debattinnlegg kan også bli publisert på Advokatbladet.no.

PÅ JURISTENES SLAGMARK

Av RUTH ANKER HØYER, EKSTRAORDINÆR LAGDOMMER, OSLO

Det er alltid interessant å åpne et nytt nummer av fagtidsskriftet Advokaten. Ved nærmere studier og gjennomlesing av de ulike oppslag kan man komme i forskjellige sinnstemninger. De faglige innlegg bringer oss i en saklig tilstand. De muntre innslag løsner på smilebåndet, og vi leser også med innlevelse og empati omtaler av våre fagkolleger på en glidende skala fra beundring, noen ganger krydret med et snev av misunnelse, andre ganger forskrekkelse og noen ganger medfølelse.

Men hvor ofte gir dette fagbladet oss en opphøyet stemning som må kunne karakteriseres som en følelse av lykke?

Da jeg bladde gjennom Advokatbladets nr. 2 for 2017 og kom til side 42, sluttet jeg blaugen og begynte å lese. En advokat fra Bergen med det for en jurist relevante etternavn Lexau fortalte at vi jurister må slutte å tenke at det er domstolene våre som må ta seg av oppståtte konflikter. I stedet må vi bidra til å løse konflikter på annen måte. Og ikke nok med det. Forfatteren hadde tatt en master i *Konfliktforståelse og meglings* ved det juridiske fakultet ved Københavns Universitet. Han var nå aktuell med en bok med tittelen *Juridisk sett – et oppgjør med jusen og et forslag til fornyelse*.

For meg var disse tanker som en åpenbaring. Endelig en jurist og advokat som tenker slik jeg har tenkt i mine mange år som advokat og ikke minst som dommer, uten at jeg har klart å gjøre noe radikalt med det. Opptatt i rettssalen som jeg var.

Hvor ofte har jeg ikke sittet i retten og spurt meg selv om, hva det er vi holder på med?

Advokater i retten går løs på hverandre med hver sine fortolkninger –

for ikke å si fordreininger – av fakta, med paragrafer og høyesterettsavgjørelser som våpen. Det føres en verbal skyttergravskrig mellom partene. Sårede mennesker ser vi nok av i retten, også i sivile saker, enten de allerede var det før de gikk inn i konflikten, eller har økt eller fått sine skader i rettsprosessen.

Det endelige slaget i rettssaker tar dommerne seg av. Avgjørelsen kan gjøre den ene parten til den store seierherre med vunnet sak og tilkjente sakskostnader, mens den andre taper alt.

Som dommere kan vi bare forestille oss hvordan den tapende parten mottar dommen. Blir det en liten bulk i tilværelsen, eller blir det et bombenedslag? Hvordan blir de økonomiske og de psykiske ettervirkninger for partene? Og hvis partene har relasjoner til hverandre for eksempel som foreldre til felles barn, naboer, kolleger, hvordan kan de reparere og få noe godt ut fra brann-tomten?

For mitt indre øre hører jeg nå både dommere og advokater rope: Mekling i forlikråd, foreldremekling i tingretten og rettsmekling i både tingrett og lagmannsrett.

Og det er absolutt positive tiltak. Men er de radikale nok til å endre vår kostbare og til tider destruktive måte å løse konflikter på? Nei, mener jeg.

Vi, jussens soldater, må tenke helt nytt, slik Lexau sier i intervjuet.

I Norge har vi konfliktrådene som tenker radikalt annerledes. De har sitt utgangspunkt i strafferetten, men behandler også visse sivile tvister, for eksempel nabotvister. Etter å ha lest Dag Hareides *Konfliktmekling*, forstår jeg det slik at jussen ikke står så høyt i fokus der, jf. kapittel 1 i boken «Konflikttråd – konflikten tilbake til folket».

«Hvor ofte har jeg ikke sittet i retten og spurt meg selv om, hva det er vi holder på med?»

Ruth Anker Høyer

Min lykkefølelse var derfor sterkt til stede, mens jeg leste innlegget i Advokatbladet. Den ble delvis byttet ut med indignasjon, da jeg kom til siste avsnitt med overskriften «Antok ikke boken». Norske forlag vis-

te ikke interesse for Lexaus' bok som de kalte en *debattpok*, som ikke passet inn i deres portefølje.

Men heldigvis for et dansk forlag som levde opp til sitt navn *Frydenlund* og besluttet å utgi boken – og det på norsk! Jeg har som anvist gått inn på forlagets nettside og bestilt boken. Den ligger nå på et bord nær meg og bare venter på å bli prioritert fremfor travle dager i retten.

ANNONSE

HJERTØY
Advokatfirma Tor Erik Hjertøy

Beregningsbistand for erstatningskrav ved bruk av Compensatio

Advokat Tor Erik Hjertøy tilbyr beregningsbistand av erstatningskrav i personskadesaker.

Tjenesten kan brukes for å utforme et svar eller som en kontroll av mottatt tilbud/krav. Du sender forutsetningene med post eller epost, og du vil få personlig oppfølging og motta fullstendig utmålingsdokumentasjon med utskrifter fra Compensatio.

Hjertøy har over 15 års erfaring fra Trafikksforsikringsforeningen og Yrskadeforsikringsforeningen 1979-1994, og deretter egen advokatvirksomhet i 22 år.

C. J. Hambros plass 5, 0164 Oslo

Telefon: 22 33 69 50
Mobil: 908 26 883
E-post: torerik@advokathjertoy.no
www: <http://advokathjertoy.no>

STÅR FRI RETTSHJELP FOR FALL?

Av KRISTIN HOVDEN
NORSTEDT, ADVOKAT,
HORTEN

Grensen for fri rettshjelp for en enslig person er brutto årsinntekt på 246.000 kroner. Beløpet har nå stått helt uendret siden 2009. I samme periode har lønningene i Norge steget med mellom tretti til forti prosent. Det sier seg selv at antall personer som har rett til fri rettshjelp har minsket kraftig i løpet av disse årene.

I tillegg har myndighetene innført krav om at også samboers inntekt skal medregnes i saker som gjelder fast bosted og samvær med barn. Dersom paret har en årsinntekt på til sammen mer enn 369.000 kroner, får man avslag på fri rettshjelp i barnesaker.

Tidligere var dette et av de rettsmåtene hvor flest unge mennesker fikk fri rettshjelp. Nå er det kun enslige forsørgere på trygd som kommer inn under ordningen. Dette er virkelig trist, og svært lite gjennomtenkt fra myndighetenes side, fordi det ofte skjer

en eskalering av konfliktnivået når nye partnere kommer til.

Mange foreldre som kunne fått profesjonell bistand av rettsvesenet til å finne gode ordninger for barna sine, har ikke lenger råd til å bruke systemet. Har Norge råd til å la

barn forbli kasteballer i voksenkonflikter år etter år? Vi vet at barns psykiske helse skades av dette. Er det ikke bedre at foreldrene selv ordner opp i problemene ved hjelp av barnepsykologer og erfarne dommere, enn å overlate familiens problemer til barneverntjenesten? Det er nemlig der de ender opp i dag, i et barnevern som fra før av sliter tungt med ressursmangel og et økende antall bekymringsmeldinger, en situasjon jeg antar delvis er skapt av myndighetene selv, ved at stadig færre foreldre har råd til gå i retten og be om hjelp derfra.

Utviklingen er virkelig bekymringsfull, og ender antagelig i nokså nær fremtid med at hele ordningen med fri

rettshjelp avvikles. Dette er helt klart en ønsket utvikling fra myndighetenes side. Hvis man ville bidra til at folk flest kunne løse konflikten sine ved hjelp av domstolene, ville man selvsagt sørget for at beløpsgrensene fulgte den alminnelige lønnsutviklingen.

«Jeg synes det er utrolig trist at man ikke innser verdien av rettslig behandling, særlig av barnesakene.»

Kristin Hovden Norstedt

Jeg synes det utrolig trist at man ikke innser verdien av rettslig behandling, særlig av barnesakene. Prosessen rundt barne-loven fungerer jo utrolig bra! Det at saker om barn ender opp med hovedforhandling og full vitneførsel, hører nå nærmest til unntakene. De aller fleste foreldre klarer å bli enige i all minnelighet og med barnets beste i tankene, når de får hjelp og støtte fra psykologer, dommere og advokater i fellesskap.

Det er uærlig av myndighetene å late som om man ønsker en ordning der også ressursvake mennesker skal ha mulighet til å reise sak for domstolene, når man samtidig undergraver systemet så godt man kan.

firmaer med mengder av penger på bok. Vi er enkeltpersonforetak eller små firmaer som er avhengig av at det vi faktisk arbeider og fakturerer, kommer inn. Salær er ikke lønn, men at vi klarer å utbetale lønn er avhengig av at salærkravene i høy grad dekkes. Det å vente 6, 12 eller 18 måneder på penger som kanskje kommer er svært utfordrende. Å få kuttet forti arbeidstimer med et pennestøk er et spytt i ansiktet. Vi gjør samvittighetsfulle vurderinger daglig ut fra plikten til å ivareta rettsikkerheten til de vi representerer.

Det er uklart om tingrettens utgangspunkt er at advokater generelt forsøker å jukse på regningene, eller om tingretten mener at advokater er fullstendig udugelige til å vurdere nødvendigheten av eget arbeid i egne saker. Begge deler er alvorlig, og uttrykk for et signifikant tillitsproblem.

«Å få kuttet forti arbeidstimer med et pennestøk er et spytt i ansiktet.»

Silje Elisabeth Stenvaag

Det er behov for å gjøre noe med denne situasjonen. Ett alternativ er at oppnevnte advokater tillates å avregne salær månedlig selv om saken ikke er avsluttet, slik at man får forutsigbarhet og jevnlig tilbakemelding på vurderingen av salæret. Et annet alternativ er at klienter heretter bes om å kontakte dommerne ved hvert enkelt spørsmål de har for å klarere at det er henvisninger som advokaten tillates å bruke tid på, ut fra hva man kan forvente å få dekket av salær.

Kanskje vil vi se at det er mye dommerne eller saksbehandlerne ved tingretten kan bistå klientene våre med ut fra den alminnelige veiledningsplikten det offentlige har. På den måten kan vi kanskje spare inn på tidsbruken. Det er trolig ikke en ideell situasjon for noen, aller minst for klientene, men det er samtidig ikke akseptabelt å fortsette å jobbe gratis for Oslo tingrett.

– VI MÅ BLI TØFFERE!

Jens Johan Hjort erkjenner at fjoråret har vært utfordrende for advokatstanden.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

TROMSØ: Advokatforeningens leder Jens Johan Hjort var tilbake på hjemmehavne da han nylig stilte som foredragsholder på årsmøtet til Troms krets på The Edge hotell i Tromsø. Under tilsvarende møte i fjor ble det til rungende applaus vedtatt å støtte hans kandidatur som leder av Advokatforeningen – et verv han senere ble valgt til under representantskapsmøtet i mai. I år var Hjort klar på at 2016 har vært et utfordrende år for advokatstanden.

– 2016 er hva jeg vil kalle «annus horribilis» for norske advokater: På et

tidspunkt var tre advokater fengslet grunnet veldig alvorlige forhold. Da blir det også stilt spørsmål ved oss som driver lovlig, sa Hjort.

Han tok så til orde for at standen sammen må få frem at disse sakene ikke er regelen, men unntaket.

– Samtidig må vi understreke at vi jobber med disse sakene internt. I tillegg må vi som forening se på disiplinærsystemet. Og vi må bli tøffere. De som ikke operer etter boken skal ikke kunne drive som advokat – og til slutt heller ikke være medlem av vår forening, påpekte Hjort.

GOD STEMNING: – Ny advokatlov legger opp til et tilsynsystem som både er bredere og bedre enn dagens system, sier Jens Johan Hjort, her med leder av Troms krets, Marianne Bech.

TROMSØ-TUR: Marte Dahl og Elise Wedel Jarlsberg var hentet inn fra Advokatforeningen sentralt for å trene advokatene i etikk – til stor nytte for de om lag femti oppmøtte advokatene.

VEM VET, INTE DU, VEM VET, INTE JAG, VI VET INGENTING NU, VI VET INGET I DAG

Av SILJE ELISABETH
STENVAAG, ADVOKATENE
GRAASVOLD & STENVAAG

Overskriften er en grei oppsummering av hvordan forutberegneligheten for salærfastsettelse i saker med fri sakførsel ved Oslo tingrett er nå.

Jeg vil oppfordre sorenskriveren til å spare inn på tingrettens lønnsbudsjett

på samme måte som nå gjøres overfor advokater. Det bør sendes ut brev til alle ansatte med informasjon om at det ikke vil bli betalt ut vanlig lønn lenger. Betaling for utført arbeid i april, mai og juni 2017 vil bli vurdert ved årets avslutning, eventuelt neste høst hvis ledelsen finner at det er et mer passende tidspunkt. Det er opp til ledelsen å vurdere om arbeidet var nødvendig, eller om det kunne vært gjort på kortere tid.

Dommerne må kunne redegjøre for i detalj hver enkelt telefonsamtale eller

e-post som er sendt i denne perioden, forsvere hvorfor det tok tid å skrive den dommen, og godtgjøre at den rettsmeklingen som ikke ga noe resultat, likevel var hensiktsmessig. Det vil være opp til ledelsen å gjøre en helhetsvurdering av rimeligheten og nødvendigheten av utført arbeid. Det spiller ingen rolle for ledelsen at dommerne har forsørgeransvar og huslån som alle andre; pengene kommer – muligens – dersom ledelsen finner det riktig, en gang.

De fleste advokater som har saker med fri sakførsel er ikke i store, rike

ANNONSE

**TEMA / OPPDATERING
AV RETTSPRAKSIS
– STRAFFERETT OG
STRAFFEPROSESS**

FORELESER / HØYSTERRETTSDOMMER MAGNUS MATNINGSDAL
NORGES HØYSTERETT

JUS

Oslo
Kongressenter
Folkets Hus
1.-2. juni

**ADVOKATENES
FAGDAGER.NO
2017**

En bekymringsmelding til NAV

Av JORJOR GUEYE,
Sosial-, arbeids- og
trygderettsgruppen

NAVs fremste oppgave er å forvalte den til enhver tid gjeldende velferdspolitikken. Dette er et enormt mandat, og sakspresset hos de ulike NAV-kontorene er stort. Saksbehandlingen i NAV må likevel være innenfor rammen av forvaltningsloven. Denne inneholder en rekke regler som har som formål å ivareta privatpersoners rettsikkerhet i møte med den sterke offentlige motpart.

Det er ingen tvil om at det er mange dyktige og kompetente ansatte hos NAV. Det er heller ingen tvil om at det er mange ansatte i NAV som er sitt ansvar bevisst, og som tar saksbehandlingsreglene på alvor.

Jussbuss har flere ganger avdekket skremmende forvaltningspraksis hos NAV som utgjør en stor rettsikkerhetsrisiko for brukerne. Dette gjelder blant annet uholdbar lang saksbehandlingstid, og dårlig saksbehandling i saker der brukere utestenges fra kontorene. Jussbuss klaget i fjor inn en sak til Sivilombudsmannen på vegne av vår klient som hadde blitt utestengt fra sitt NAV-kontor. Sivilombudsmannen konkluderte med at NAV-kontoret ikke hadde fulgt de ulovfestede kravene til forsvarlig saksbehandling og god forvaltningskikk.

Jussbuss vil rette søkelyset mot en annen praksis som utgjør en rettsikker-

hetsrisiko for brukerne, nemlig muntlige avslag. Vi får med jevne mellomrom henvendelser fra brukere som har opplevd å få et muntlig avslag fra NAV-kontoret på sine henvendelser om ulike ytelser og stønader. Flere av våre klienter har også opplevd å få kommentarer som «det er ikke noe poeng å søke».

Denne praksisen er svært problematisk fordi det medfører at brukerne blir avskåret fra de rettsikkerhetsgarantiene som følger av forvaltningsloven. Det følger av loven at NAV skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før enkeltvedtaket treffes. Ved å gi et muntlig avslag, og dermed frata brukerne retten til å sende inn en skriftlig søknad, blir saker av stor velferdsmessig betydning for den enkelte avgjort på kortest mulig vis av én enkelt saksbehandler. Det er fare for at saken ikke blir godt nok opplyst, at NAV trer feil i det rettslige terrenget, og dermed at vedtaket blir feil. Også kravet til begrunnelse påvirkes av muntlige avslag. Når begrunnelsen ikke gis i et skriftlig vedtak, kan det være vanskelig for brukeren å forstå hvorfor det ikke var «noe poeng å søke». Jussbuss erfarer at flere av våre klienter opplever at NAV heller gir muntlige avslag enn å veilede om hvilke ytelser som kan

#Jussbuss

Totalt 6042 saker i 2016

Saksområdene med størst pågang:

- Utlendingsrett (1041 saker)
- Fengselsrett (818 saker)
- Arbeidsrett (756 saker)
- Husleierett (712 saker)
- Gjeldsrett (535 saker)
- Trygderett (335 saker)
- Sosialrett (206 saker)

være aktuelle i deres sak. Dette er ikke i tråd med veiledningsplikten som NAV er lovpålagt.

Kanskje viktigst av alt er det at muntlige avslag fratar brukerne klageadgangen som følger av loven. Det er alvorlig at den enkelte saksbehandlers vurdering ikke kan overprøves.

Ikke alle har rett på ytelser fra NAV. Men alle har rett til å søke om det, og alle har rett til å få sin søknad vurdert. I tillegg har alle rett til å klage på et eventuelt avslag. NAV har også plikt til å hjelpe klientene med å sende inn søknad dersom klienten har behov for det. Et muntlig avslag ivaretar åpenbart ikke brukernes rettigheter.

Jussbuss har forståelse for at NAV har et stort sakspress og at utfordrende situasjoner med brukere er en del av deres arbeidshverdag. Det kan være fristende å avfeie henvendelser man selv anser som åpenbart håpløse for å spare tid og ressurser. Balansen mellom effektivitet og rettsikkerhet er en gjennomgående problemstilling hos forvaltningsorganene. Men lovgiver har tatt stilling til dette gjennom forvaltningsloven. Det er viktig at denne følges, og at saksbehandlingsreglene tas på alvor. Ved å gjøre dette tar man også rettsikkerheten til brukerne på alvor.

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat Toralf Wågheim ved Advokatfirmaet Riisa & Co i Bergen. Wågheim er forfatter av boken *Advokaters erstatningsansvar*.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Ansvar for arbeidsrettslig bistand

En klient gikk til sak mot en advokat etter at advokaten unnlot å fremme krav om erstatning for økonomisk tap i en arbeidsrettssak. Erstatningsbetingende opptreden av advokaten, ifølge Lofoten tingrett.

Dette fremkommer i en avgjørelse, avsagt 8. februar 2017. Bakgrunnen for saken var at klient A ble sagt opp fra sin stilling i X kommune. Begrunnelsen for oppsigelsen var hovedsakelig fravær fra arbeidet som følge av at A var varetektsfengslet i fire uker. A ble senere frifunnet i straffesaken. A anla søksmål mot kommunen med påstand om at oppsigelsen var ugyldig, samt krav om betaling av oppreisningserstatning.

A var bistått av advokat B i arbeidsrettssaken, som ble behandlet i tingrett, lagmannsrett og Høyesterett. Sistnevnte instans kom til at oppsigelsen var ugyldig og at A skulle tilkjennes erstatning med 50.000 kroner for ikke-økonomisk tap.

A var uten fast arbeid i perioden fra han ble oppsagt til han var tilbake i stillingen. Det ble imidlertid ikke fremmet krav om erstatning for inntektstap i arbeidsrettssaken. A tok derfor ut ny stevning mot kommu-

nen som selvprosederende i september 2015, med krav om erstatning for økonomisk tap. Tingretten kom da til at kravet mot kommunen var foreldet.

A tok deretter rettslige skritt mot advokat B med krav om erstatning for uaktsom advokatbistand.

KJERNEN AV ADVOKATOPPDRAGET

Tingretten legger til grunn at advokater har et strengt profesjonsansvar. Retten bemerket at det ikke hadde noen betydning for aktsomhetsnormen at det var innvilget fri rettshjelp. Spørsmålet var om advokat – som ledd i en alminnelig god tjeneste – kunne og burde ha fremmet krav om erstatning for økonomisk tap overfor kommunen.

Retten legger til grunn at krav om erstatning for økonomisk tap anses som en helt sentral del av en sak om usaklig oppsigelse. Etter rettens oppfatning, ligger et slikt krav i kjernen av det som kan forventes av en advokat i denne typen saker. Dersom advokaten mente at forfølgning av et slikt krav falt utenfor hans oppdrag, måtte advokaten ha klargjort dette overfor klienten.

Retten legger videre til grunn at kravet om erstatning etter ulovlig oppsigelse ble rettskraftig avgjort av Høyesterett i arbeidsrettssaken. Tvistelovens bestemmelser stengte således for muligheten til å fremme

erstatningskrav for økonomisk tap i en senere sak.

Retten konkluderte med at advokat B hadde utvist erstatningsbetingende uaktsomhet. Retten fant videre at A var påført et tap på 750.000 kroner som følge av uaktsomheten. Videre ble A tilkjent avsnvsrente med 75.000 kroner. Det var heller ikke grunnlag for å nedsette erstatningen etter reglene om skadelidtes medvirkning eller tapsbegrensningsplikt.

IKKE FORELDET

Advokat B anførte at erstatningskravet mot ham var foreldet. Retten var enig i at kravet var foreldet etter foreldelsesloven § 3, da det hadde gått over tre år fra tapet oppstod til at erstatningskravet ikke var foreldet etter bestemmelsen om tilleggsfrist i foreldelsesloven § 10. Det ble lagt til grunn at A verken hadde eller burde hatt nødvendig kunnskap om kravet mot advokaten før i saksforberedelsen i den etterfølgende rettssaken mot kommunen høsten 2015. Foreldelse ble avbrutt ved forliksklage mot advokaten i februar 2016, og kravet var dermed ikke foreldet.

Advokat B ble således dømt til å betale erstatning med 825.000 kroner, og idømt sakskostnader med 121.305 kroner. Dommen er anket til lagmannsretten.

Månedensadvokat

Karin
Fløistad

Karin Fløistad i Simonsen Vogt Wiig i Oslo er utnevnt som leder for den splitter nye Konkurranselagenemnda i Bergen. Hun har doktorgrad i EU- og EØS-rett, og sier at det ikke er noen tvil om at EU-retten nå inkluderer politiske verdspørsmål.

TEKST: NINA SCHMIDT

Hva blir dine oppgaver som leder av Konkurranselagenemnda?

Min første viktigste oppgave er å få et helt nytt organ til å levere kvalitet med gode prosesser allerede fra første sak. Vi er et kollegialt organ sammensatt med høy faglig kompetanse fra flere områder. Som leder må jeg være tydelig og sikre både det tverrfaglige samarbeidet og partenes rettsikkerhetsgarantier. Det blir både utfordrende og spennende.

Ved opprettelsen av nemnda, oppheves samtidig Kongen i Statsråds adgang til å overprøve Konkurransetilsynets vedtak på politisk grunnlag. Kan dette svekke de folkevalgtes kontroll over viktige økonomiske samfunnsområder?

Overordnet har konkurranseretten beveget seg fra å være et område preget av politiske avveininger til å bli et område styrt av rettsregler og rammet inn av faglige vurderinger. Dette har vært en politisk ønsket utvikling for bedre å fremme de overordnede målsettingene med konkurranseretten. Nemnda er et politisk uavhengig organ satt sammen på faglig grunnlag. Politisk styring er ivarettatt gjennom rollen som regelverksutvikler. Vi skal forholde oss lojalt til denne inndelingen, som jeg også personlig har stor tro på.

Ifølge Regjeringen vil nemnden bidra til bedre rettsikkerhet for

Karin Fløistad er leder for den nye Konkurranselagenemnda. Her ved Europauniversitetet i Firenze etter sin disputas i EU- og EØS-rett. Foto: Privat

bedriftene. På hvilken måte, kan du gi et tenkt eksempel?

Vi er et bredt sammensatt uavhengig spesialistorgan og har dermed en særlig forutsetning for å føre tilsyn med de av Konkurransetilsynets vedtak som blir påklaget. En slik forvaltningsmessig prøvingsrett uten forankring i politiske organ har vært etterlyst av en rekke utvalg, og fra bedriftene og deres advokater over lang tid. Nå er vi endelig på plass. Vår kompetanse omfatter saker som anses som straff i EMKs forstand, og vår saksbehandling skal tilpasses dette. Sakene skal begynne i Gulating lagmannsrett og så eventuelt gå videre til Høyesterett. Samlet medfører dette at bedriftene sikres kvalitet, effektivitet og rettsikkerhet.

Hvordan vil advokater kunne nyttiggjøre seg av nemnden?

Bedriftene har fått et spesialisert klageorgan i forvaltningsprosessen som advokatene deres kan bruke dersom kundene ønsker å klage på Konkurransetilsynets

vedtak. Nemnda ser frem til den kontradiktoriske prosessen som er en så viktig del av opplysningen av saken.

Nemnden skal holde til i Bergen. Må du flytte dit?

Jeg er ofte i Bergen som følge av min klientportefølje, og jeg ser frem til flere opphold i Bergen som nemndleder. Men jeg skal ikke flytte fra kjære Tåsen.

Hva blir de vanskeligste sakene for nemnden å ta stilling til, tror du?

Anvendelse av konkurranselovgivningen krever innsikt i konkurranserett og konkurranseøkonomi. Dette samvirket mellom ulike fagdisipliner er utfordrende.

Du har doktorgrad i EU- og EØS-rett. Kan du trekke frem noen viktige utviklingstrekk i EU-retten og EØS-retten?

EU-retten har utviklet seg betydelig gjennom ulike traktatsrevisjoner slik at

Navn og alder: Karin Fløistad (45)

Tittel: Advokat, Doctor in law

Bosted: Nedre Tåsen

Opprinnelsessted: Oslo, men fremhever gjerne familiegården i Austre-Moland

Sivilstatus: Gift med Audun fra Drammen, to barn

den nå omfatter områder som tidligere ble ansett for nasjonalstatenes eget domene. Betydningen av denne utviklingen for EØS-avtalen var et tema for avhandlingen min. Før avstemningen i Storbritannia påvirket en mulig Brexit i hvert fall intensiteten i denne utviklingen i EU, og vi så en mindre offensiv EU-domstol. Hvordan dette vil slå ut etter Brexit gjenstår å se, men det er ingen tvil om at EU-retten (og dermed også EØS-avtalen) nå inkluderer politiske verdspørsmål som går langt utover å sikre et velfungerende indre marked.

Har du noen gode tips til advokater som for første gang skal føre en sak for EU- eller EF-TA-domstolen?

Det er store forskjeller mellom EU- og EFTA-domstolen, men begge domstolene er faglig spesialiserte, og det stiller krav til advokatens presisjonsnivå og dybdekunnskap. Vi må heller ikke glemme at form er viktig på kontinentet, og den bør alle tilpasse seg, selv om vi er komfortable med en noe mer uformell stil i Norge. Form er bare et virkemiddel for å skape trygghet og tillit. I alle domstoler er det advokatens oppgave å skaffe seg domstolens tillit.

Du søkte på stillingen som EF-TA-dommer i fjor høst. Hvorfor søkte du?

Som dommer i EFTA-domstolen ville jeg hatt de beste muligheter for å påvirke det rettsområdet jeg virkelig brenner for. Fagmiljøet i og rundt EF-

TA-domstolen har en veldig tiltrekningskraft på meg.

Hva var det som fikk deg til å velge fagområdet EU- og EØS-rett?

Min interesse for det internasjonale begynte tidlig, for eksempel tilbrakte jeg 17. mai som russ med å ta kjemiek-samen på IB. Jeg har bodd i USA, Belgia og flere runder i Italia. Utenland-soppholdene og det internasjonale, samt språk, har hatt stor innflytelse på meg, og når jeg ble jurist og ikke statsviter, så var det helt naturlig å velge EU/EØS-rett som en faglig spesialisering. Jeg har arbeidet med EU/EØS-rett i alle mine jobber, fra forvaltningens ståsted i lovavdelingen, fra rollen som advokat for det offentlige hos Regjeringsadvokaten, og som advokat hos Simonsen Vogt Wiig.

Beskriv en vanlig arbeidsdag:

Min dag begynner med at jeg går til fots til Filipstad brygge, selv om det tar 45 minutter, og selv om jeg da entrer jobben med lysende rosa joggesko. Dette er faktisk min mest kreative periode av arbeidsdagen, der mange vanskelige floker finner sin løsning. Jeg begynner alltid dagen med en oppdatering fra tjenesten BazQuxreader, som leverer en spesialtilpasset feed om det jeg interesserer meg for. Dagen går i møter og diskusjoner, samt juridiske og strategiske utredninger. På slutten av dagen har jeg et ritual med å samle og sende relevante nyheter og innspill til mine viktigste kunder.

Hva brenner du for, rent faglig?

Akkurat nå brenner jeg for klargjøringen av det nasjonale handlingsrommet innenfor EU/EØS-retten. Det er etter mitt syn avgjørende for legitimiteten til dette fagområdet videre. EU/EF-TA-institusjonene forvalter et rettsområde som nå omfatter viktige politiske avveininger. For at dette systemet skal fungere videre, må det etableres et riktig balansepunkt for avveiningen mellom felleskapsinteresser og nasjonale

prioriteringer på en rekke viktige områder.

Har du et faglig forbilde, og i tilfelle hvem?

Som faglige forbilder må jeg skille mellom en spesialist og en mer «all-rounder». Professor ved UiB Halvard Haukeland Fredriksen, som jeg var fadder for hos Regjeringsadvokaten, ble mitt faglige forbilde og en viktig mentor særlig i innspurten med avhandlingen. Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted er også et faglig forbilde.

Hvem mener du er Norges beste advokat på ditt felt?

Advokat Ketil Bøe Moen.

Hva er ditt morgenritual?

Sitronvann, jeg sverger til kokt vann med fersk presset sitron hver dag.

Hvor aktiv er du på sosiale medier, og hvilke?

Jeg har foto som hobby og er aktiv på Instagram. Jeg går på kurs om fotoredigering og er interessert i formidling gjennom bilder.

Hvilke TV-serier følger du med på?

Jeg tilhører den gruppen som mener at tiden for TV-serier tok slutt med Friends og LA Law. På kvelden lager jeg mat hvis jeg kan. Etter oppholdene i Italia er jeg fryktelig interessert i mat, min spesialitet er langbord, masse familie og venner og spaghetti vongole (spaghetti med skjell kokt i vin). Stemningen som skapes av god mat må aldri undervurderes. Jeg har ikke TV-abonnement, men strømmer gjerne Aber Bergen hvis jeg skal slappe av med en TV-serie.

Hver måned fremover vil vi presentere en advokat som har gjort seg bemerket. Tips redaksjonen om aktuelle advokater.

Skriv til nina@advokatbladet.no

FÅR ADVOKATER TIL Å FORTELLE:
Åsmund Klem. Foto: Axel Hodnefjell

Podcast med kjente advokater

Randi Gustad, Svein Holden og Cathrine Grøndahl er blant dem som har takket ja til å delta i Jussprat-podden. Målet er å gi et personlig bilde på juristyrket, sier initiativtaker og programleder Åsmund Klem.

I hver episode inviteres en ny person som forteller om sin arbeidshverdag som jurist. I første episode er det Thommessen-advokat Nicolai Julsvoll som er gjest i studio.

– Tanken bak podcasten er å få til en mer personlig og avslappet prat enn det man kanskje er vant med fra bedriftspresentasjoner. Målet er at intervjuobjektet skal forklare konkret hva de arbeider med, fremfor kun å presentere bedriften sin, forklarer Klem, som studerer jus ved UiO.

Han har allerede ferdiggjort seks intervjuer som vil bli publisert fortløpende hver torsdag fremover. Ifølge jusstudenten har tilbakemeldingene fra lytterne vært god. I skrivende stund har første episode over tusen startede avspillinger.

– Vi får se hvordan responsen fra lytterne utvikler seg, men jeg kunne godt tenke meg å fortsette med dette utover høsten også. Studenter higer alltid etter å vite hvilket yrke de kan ende opp med. Da er det også deilig at de jeg tar kontakt med, har lyst å dele fra sin arbeidshverdag, sier Klem.

Podcastens målgruppe er hovedsakelig studenter.

Klem har tidligere erfaring fra blant annet Radio Nova og jussrevyen, noe han har fått god nytte av nå.

– Når først skulle lage noe, ønsket jeg gjøre det skikkelig, med god lyd. Jeg er derfor glad for at jeg til flere av sendingene har fått låne lydstudio av Radio Nova. At episodene bare varer i om lag 20 til 40 minutter håper jeg kan bidra til å nå flere, sier Klem.

Lytt til Jusspratpodden her: <https://soundcloud.com/klemmern>

Svak rettssikkerhet på Grønland

Etter at Advokatrådet, som er hovedstyret i Advokatsamfundet i Danmark, i fjor utga en rapport som avslørte store svakheter ved rettsystemet på Grønland, ble det nylig arrangert en åpen høring i det danske Folketinget om jurisdiksjonen Grønland.

Domstolens første instans, de såkalte kretsrettene, er lekmanndomstoler der hverken dommerne, aktorene eller forsvarerne er jurister, men bare har gjennomgått korte kurs.

I Advokatrådets rapport kom det frem at det faglige nivået og saksbehandlingsti-

dene ikke er tilfredsstillende i Grønlands fire rettskretser. Saker har hopet seg opp over år. En rekke saker må ankes på grunn av feil lovanvendelse eller andre formelle mangler ved avgjørelsene, påpeker rådet i rapporten, og kaller situasjonen «meget betenkelig».

Etter anbefaling fra Advokatrådet har det danske Justisministeriet utpekt Grønlands første landsforsvarer, som skal utdanne, rådggi og føre tilsyn med forsvarerne ved rettskretsene på Grønland. Han skal også utarbeide en veileder om god forsvareretik.

SELVSTYRE FRA 1979: Her bygda Kulusuk på Grønlands østside. Foto: Nick Russill, Wikimedia Commons

Hvorfor tok advokaten selvmord?

I 2010 endte advokat Stewart Dolin (57) sitt liv ved å kaste seg foran et tog i Chicago. Nå skal en amerikansk jury ta stilling til om selvmordet skyldtes stress og ubehag på advokatkontoret, eller om det skyldes bruken av det antidepressive legemiddelet Paxil.

Dolins enke, Wendy Dolin, har gått til sak mot legemiddelprodusent GlaxoSmithKline med krav om 12 millioner dollar i erstatning etter ektemannens død. Ifølge ABA Journal, vil legemiddelprodusentens advokater argumentere for at Dolins død ikke skyldtes legemiddelbruk, men hans mentale tilstand.

Ifølge GlaxoSmithKline skal Dolin ha vært bekymret for jobben sin etter at firmaet han arbeidet i ble fusjonert med Reed Smith, et internasjonalt advokatfirma med kontorer i fjorten amerikanske byer, samt i Europa, Midt-Østen og Asia, i 2007.

Ifølge lekkede bevismaterialer skal Dolin, som selv tok juridikum ved Loyola University Chicago School, ha følt seg underordnet sine nye partnere fordi han ikke hadde gått på Harvard eller Yale. Han skal også ha blitt kritisert for å være en middelmådig advokat fra et middelmådig firma, skriver ABA Journal.

Dolins enke vil på sin side føre bevis for at virkemiddelet i Paxil, paroksetin, i en undersøkelse viste forhøyet selvmordsrisiko hos ungdom, og at dette også gjelder for voksne. Ifølge enken ble mannens depresjon- og angstsymptomer tydelig forverret etter at han begynte å ta medikamentet.

Advokater har oftere depresjon og rusproblemer enn befolkningen for øvrig, skriver ABA Journal. En undersøkelse av 13.000 advokater og dommere på tvers av USA i 2016 viste at en av fem rapporterte at de hadde et problematisk forhold til alkohol. 28 prosent av de spurte oppga at de har depresjonsproblemer, 19 prosent opplevde angst, og 23 prosent opplevde stress, skriver ABA Journal.

Stiftet ny møteplass for miljørett

Allmenningens tragedie og stiens rettsvern. Arealforvaltning i havet. Klimaetikk. Grunnlovens § 112 som miljørettslig virkemiddel: Dette kan bli noen av de fremtidige diskusjonstemaene i Norsk forening for miljørett.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

– Dette er en historisk dag, gratulerer med dagen, alle sammen!

Det sa nyvalgt leder Nicolai Winge, førsteamanuensis i rettsvitenskap ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås, da Norsk forening for miljørett ble stiftet den 21.mars på et møte arrangert ved Universitetet i Oslo.

Møtet samlet et hundretalls jurister og advokater og andre interesserte fra mange ulike hold i samfunnet. Her var folk fra Naturvernforbundet, Turistforbundet og Skogeierforbundet, fra Bondelaget, fra bankvesen, politi og miljøorganisasjonen Sabima (Samarbeidsrådet for biologisk mangfold), og fra universitetsmiljøene, for å nevne et knippe av dem som tok ordet i debatten.

Norsk forening for miljørett skal være en møteplass for diskusjon av rettslige spørsmål knyttet til miljøet, og ikke ta

FULLSATT: Hans Christian Bugge, professor emeritus ved Institutt for offentlig rett, UiO, ledet møtet, som styret betegnet som «historisk». Høyesterettsdommer Ragnhild Noer (foran i rødt) foreviger møtet.

stilling i betente miljø saker, vedtok møtet.

VIL IKKE TA STILLING

Foreningens formålparagraf presiserer at «foreningen er nøytral i miljøpolitiske spørsmål og avgir ikke uttalelser i slike saker».

– Mange miljøspørsmål er omstridte, for eksempel ulvesaken, og vindkraftutbygging. Det ville være vanskelig å enes om et bestemt syn. Og dersom jeg skulle skrive en kommen-

tar i Aftenposten om ulv på vegne av foreningen, regner jeg med at halvparten av dere ikke ville ha kommet på neste møte, sa leder Nicolai Winge.

Veldig mange personer både i offentlig og privat sektor jobber med spørsmål knyttet til miljørett, og dette er bakgrunnen for opprettelsen av en felles møteplass. Det er miljørett over alt; om det er snakk om sprengning i Oslofjorden, friluftshensyn ved bygging av veier, ulvesaken

STYRET: Fra venstre Ingebjørg Tønnessen, Aud Ingvild Slette-moen, Nikolai Winge, Benedikte Strøm, Maja Dinéh Sørheim (vara) og Stein Erik Stinessen.

og klimaspørsmål; alt har sider til miljøet. Og jussen ligger alltid som et bakteppe i disse sakene, og setter rammer for hva som er lov og hva som ikke er lov, sa han.

HJELP TIL Å TOLKE

– Både forvaltningen og interesseorganisasjoner ønsker mer kunnskap om hvordan jussen skal forstås. Dette er bakgrunnen for at vi er her i dag. Vi tror at foreningen kan være en arena for diskusjon, debatt og kunnskapsformidling, og en møteplass. Derfor ønsket vi å stifte denne foreningen, sa Winge, som er en av initiativtagerne til foreningen.

Etter valg av styret, som foruten Winge består av statsadvokat Ingvild Slette-moen ved Økokrims miljøkrimavdeling, seniorrådgiver Benedikte Strøm i Miljødirektoratet, dommer Ingebjørg Tønnessen i Oslo tingrett og advokat og partner Stein Erik Stinessen i Advokatfirmaet Lund & Co, vedtok forsamlingen foreningens vedtekter.

MINST TO MØTER I ÅRET

Deretter ble salen invitert til å komme med innspill til fremtidige møtetemaer. Ifølge vedtektene skal det holdes minst to møter i året.

INITIATIVTAGERNE

Et bredt knippe folk fra ulike posisjoner i samfunnet står bak foreningen.

- Professor emeritus Inge Lorange Backer
- Professor emeritus Hans Christian Bugge
- Avdelingsleder i Økokrim Hans Tore Høviskeland
- Førsteamanuensis Nikolai Winge
- Professor Ole Kristian Fauchald
- Advokat Stein Erik Stinessen
- Høyesterettsdommer Ragnhild Noer
- Seniorrådgiver i Miljødirektoratet Benedikte Strøm
- Jusprofessor Christina Voigt

Kan aktiv lovgivning undergrave skogeieres selvdisiplinerende ordninger?

Forholdet mellom idrett og miljøvern, overskridelser og domstolskontroll, samt trusselen i havet i nord fra snøkrabber som kommer krypende inn fra vest, var andre innspill.

Diskusjonen ble etterfulgt av foredrag og diskusjon om ulv i Norge, der professor Backer og advokat Stein Erik Stinessen innledet.

TILLATELSE TIL Å VÆRE ADVOKAT VED HØYESTERETT

Oddmund Enoksen, SORTLAND

NYINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Philip Risbjørn, Telenor ASA - Group Legal, FORNEBU

Advokatfullmektiger

Samia Boulebtina, Advokatfirma Suleiman & Co, OSLO

Tone Helen Brodal, Advokatfirmaet Hammervoll Pind DA, OSLO

Åse Berit Børve, Advokatfirmaet Eurojuris Haugesund AS, HAUGESUND

Justyna Monika Dobrowolska, Advokatfirmaet Hesselberg, LARVIK

Karoline Stock Evje, Wikborg Rein Advokatfirma AS, OSLO

Thomas Frølich, Advokatfirmaet Thommessen AS, BERGEN

Eva Hagen, Advokatfirmaet Hammervoll Pind DA, OSLO

Marie Wangsmo Haugland, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO

Julie Almedal Hellevik, Gille advokater DA, OSLO

Linn Merete Hovland, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, BERGEN

Ellen Høysæter-Fjelddalen, Advokatfirmaet Hammervoll Pind DA Bergen, BERGEN

Jørgen Markus Jørgensen, Advokatfirmaet Egeland, OSLO

Ranjit Singh Kang, AR Advokatfirma, MOSS

Erik Ellekjær Kjesbu, Wikborg Rein Advokatfirma AS, BERGEN

Henning Laurantz, Ernst & Young Advokatfirma AS, OSLO

Henriette Lyngholt, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO

Bernt Bjørnsen Magnus, Advokatfirmaet Schjødt AS, ÅLESUND

Mads Strøm Mathisen, Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange DA, Avd. Tønsberg, TØNSBERG

Marcus Østgård Monsen, Sentrumsadvokaten DA, BERGEN

Christina Olkvam Norland, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO

Victoria Smedsrud, Asker Advokatkontor AS, ASKER

Håvard Olsen Sterri, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO

Anne-Sofie Kvalø Stigum, Advokatfirmaet Glittertind AS, OSLO

Fredrik Storø, Barentz Advokat AS, TROMSØ

Malene Lillebostad Svendsen, Sentrumsadvokaten DA, BERGEN

Axel Svihus, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, STAVANGER

Thale Kristine Thuen-Paulsen, Advokatfirmaet Schjødt AS, STAVANGER

Martine Valland, Advokatfirmaet Grette DA, OSLO

Francesca Vyvial, Advokatfirmaet Eriksen AS, FINNSNES

Fullmektig hos bedriftsadvokat

Angelica Aimeé Engebretsen, Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Oslofilalen, OSLO

Anita Bergh Ankarstrand, OSLO

Andreas Rakli, HELP Forsikring AS, OSLO

Victoria Benedicte Sandum Selmer, Protector Forsikring ASA, OSLO

Silje Skarå, Protector Forsikring ASA, OSLO

Anna Stabell, Protector Forsikring ASA, OSLO

Espen Flood Tangsrud, HELP Forsikring AS, OSLO

Offentlig ansatt advokat

Liv Marit Fagerli, Akershus universitetssykehus HF, LØRENSKOG

Fullmektig hos offentlig advokat

Lise Kahaki, Sør-Trøndelag fylkeskommune, TRONDHEIM

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Nadia Ødegård Salhi, Norges Automobilforbund NAF, OSLO

Berit Elise Wedel-Jarlsberg, Den Norske Advokatforening, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Linn Eckhoff Dolva, Advokatfirmaet Hjort DA, OSLO

Sarah-Ann Kvam, Advokatfirmaet Haavind AS, OSLO

Jannie Schibler, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO

GJENINNMELDTE

Bedriftsadvokater

Trine Elstad, Bane NOR SF, OSLO

Bjørn Hoff Hansen, Aker Solutions AS, LYSAKER

Solve Robstad, Crawford & Company (Norway) AS, SANDVIKA

Advokatfullmektiger

Sarah Lea Coates, Advokatfirma Kontrakt AS, OSLO

Elisabeth Lian Haugsdal, Advokatfirmaet Wiersholm AS, OSLO

Tine Therese Trulsen, Wikborg Rein Advokatfirma AS, OSLO

Organisasjonsadvokat

Tone Rogstad Bjellaanes, NITO - Norges Ingeniør og Teknologorganisasjon, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Joakim Boye, Advokatfirma Haakstad & Co DA, ARENDAL

Magnus Bøckmann, Advokatfirmaet Ytterbøl & Co AS, SARPSBORG

Christine Myhre, Advokatfirmaet Hjort DA, OSLO

Pirashanthi Sivabalachandran, Advokatfirmaet Juristhuset AS, OSLO

Mats Jonatan Iversen Stenmark, Advokatfirmaet Stenmark, OSLO

MEDLEMMER SOM HAR SKIFTET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Jon Evert Christensen

Lasse Vidar Haugen

Fra Steenstrup Stordrange til SANDS

Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange har bestemt seg for å bytte merkenavn til det mer internasjonalt vennlige SANDS.

– Vi er fortsatt Steenstrup Stordrange og bevarer dette som vårt foretaksnavn, men i dagligtale forkorter vi merkenavnet og blir til SANDS, sier managing partner Ernst Ravnaas i Steenstrup Stordrange i en melding.

I tillegg til det internasjonale markedet vil det nye merkenavnet også være en fordel på digitale flater, mener selskapet. I Steenstrup Stordrange er det ikke bare bare navnet som endres. Nylig flyttet selskapets Oslo-avdeling inn i nye lokaler i Cort Adelers gate 33 i enden av Vikaterassen. Foruten hovedkontoret i hovedstaden har advokatfirmaet også virksomhet i seks andre norske byer.

ANNONSE

JUS

Oslo
Kongressenter
Folkets Hus
1.-2. juni

**TEMA / OPPHAVS-
RETT OG PERSONVERN
PÅ NETT**

FORELESER ADVOKAT JON WESSEL-AAS,
BING HODNELAND ADVOKATSLSKAP

**ADVOKATENES
FAGDAGER.NO
2017**

50 år siden

PRESSEN SATTE PRIS PÅ COCTAILPARTY

Informasjonsutvalgets beretning mai 1966 – april 1967:

«Forholdet til pressen er fortsatt godt. Dagspressen har bragt flere gode intervjuer med advokater. Kretsmøtene omfattes med adskillig interesse og flere møter er blitt utførlig referert. (...) Utvalgets medlem Hestenes arbeider med en analyse av avisenes behandling av rettsstoffet og deres omtale av advokatene.

Advokatforeningens journalistpris ble første gang utdelt ved åpning av advokatlandsmøtet 25. mai 1966 i Oslo, da den ble tildelt journalist Jan Schjelderup Mathiesen (Morgenpos-

ten). Utdelingen fikk bred omtale i pressen. (...) Journalistprisen har fått en så vidt positiv mottagelse i pressekreter at utdelingen bør gjentas hvert år. (Prisen var på inntil 3000 kroner, red. anmerk.)

I sin innstilling av januar 1963 pekte Informasjonsutvalget på at det den gang ble arrangert større advokatmøter eller kongresser for medlemmene. Utvalget mente det var et behov for slike samlinger av advokater fra hele landet til felles drøftelser og foreslo at det f. eks hvert annet år bør arrangeres en advokatkongress med fri adgang for alle medlemmer av forenin-

gen. (...) Informasjonsutvalget finner at tiltaket med Advokatenes uke var så vellykket at man anbefaler det gjentatt med passende mellomrom i årene fremover.

(...) Informasjonsutvalget drøftet opplegget for Advokatenes uke på forhånd og assisterte med tilretteleggelse av PR omkring møtet og kontakt med pressen. Pressen var innbudt til åpning av Landsmøtet, og rettsmedarbeiderne ble invitert til cocktailparty siste dag, hvilket vi har inntrykk av at de satte pris på.

Norsk Advokatblad nr. 4 1967.

Advokat Jonas Aartun har sluttet i Aker Solutions på Lysaker, og begynt i Advokatfirma DLA Piper i Oslo.

Advokat Thomas Austad har sluttet i Deloitte Advokatfirma i Drammen, og begynt i Advokatfirmaet Salomon Johansen i Drammen.

Advokat Hodayoun Hamzeloe har sluttet i Ernst & Young Advokatfirma i Oslo, og begynt i Bull & Co Advokatfirma i Oslo.

Advokat Silje Tufto har sluttet i Advokatfirmaet Hammervoll Pind i Stavanger, og startet egen virksomhet i kontorfellesskap med Advokatfirma Øverland i Stavanger.

Advokat Lotte Lundby Kristiansen har sluttet i Advokatfirma Kontrakt i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & Co på Lillestrøm.

Advokat Johannes Bakkevig har trådt inn i kontorfellesskapet Advokatene Lykkeberg i Fredrikstad.

Advokat Simen Blaker Strand har sluttet som juridisk direktør i International Business Machines (IBM), og trådt inn som partner i Advokatfirmaet Grette i Oslo.

Advokatfullmektig Ole Kvåle har sluttet i Sporveien Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Grette i Oslo.

Advokat Ida Espolin Johnson har sluttet i Kyllingstad Kleveland Advokatfirma i Oslo, og trådt inn som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokat Bjørn Sjørgård har sluttet i Kyllingstad Kleveland Advokatfirma i Oslo, og trådt inn som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokat Marianne Sahl Sveen har sluttet i Wikborg Rein Advokatfirma i Oslo, og trådt inn som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokat Lars Horgen Hinze har sluttet i Wikborg Rein Advokatfirma i Oslo, og trådt inn som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokat Andreas Nordby har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen i Oslo, og trådt inn som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokatfullmektig Julianne Heltne har sluttet i Garanti-instituttet for Eksportkreditt i Oslo, begynt i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokat Sigrid Toft Fløystad har sluttet i Tine i Oslo, og trådt inn som partner i Advokatfirmaet Grette i Oslo.

Advokat Gard Erik Garlie har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig i Kristiansand, og begynt i Advokatfirma Wigemyr & Co i Kristiansand.

Advokat Marianne Uppman har sluttet i sin stilling som juridisk direktør i Sparebank 1 Oslo Akershus, og begynt i ny stilling som juridisk direktør i Forbrukerrådet i Oslo.

Advokat Karianne Hulaas har startet opp enkeltpersonforetaket Karianne Hulaas i Moss.

Advokat Birgitte Stenberg Kravik har sluttet i NHO Service i Oslo, og begynt i Norsk Industri i Oslo.

Advokat Tora Krogsæter Vinje har sluttet i Legal 24 Advokatfirma i Oslo, og begynt i Acapo i Oslo.

Advokat Gro Øien har sluttet i NITO – Norges Ingeniør og Teknologorganisasjon i Oslo, og begynt i Næringslivets Hovedorganisasjon NHO i Oslo.

Advokat Anne Lise Ellingsen Gryte har sluttet i Advokatfirmaet Thommessen i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet CLP i Oslo.

Advokat Heidi Aspeflaten har sluttet i Advokatfirmaet Lippstad i Oslo, og begynt i Ad Arma Advokatfirma i Porsgrunn.

Advokat Gunnar Ekmann Flønes har sluttet i Ringnes i Oslo, og begynt i Kvale Advokatfirma i Oslo.

Advokat Åsne Dingsør-Dehlin har sluttet i Advokatfirma DLA Piper i Oslo, og begynt i Advokatfirmaet Glittertind i Oslo.

Advokat Marianne H. Dragsten har sluttet i Advokatfirmaet AnskaffelseXperten i Drøbak, og trådt inn som partner i Berngaard Sandbek i Oslo.

Advokat Synne Bjørvik Staaen har sluttet i Den Norske Legeforening i Oslo, og begynt i Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening i Oslo.

Advokat Charlotte Nordbakken har sluttet i Kluge Advokatfirma i Oslo, og begynt i Advokathuset Helgeland i Mo i Rana.

Advokat Thomas Talén har sluttet i Bull & Co Advokatfirma i Oslo, og trådt inn som partner i Deloitte Advokatfirma i Oslo.

Advokat Njaal Arne Høyland har sluttet i Aker Solutions i Oslo, og begynt i Ernst & Young Tax & Law i Oslo.

Advokat Ingvild Ombudstvedt har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo, og startet opp firmaet IOM Law i Oslo.

Advokat Kristine Wang har sluttet i Advokatfirmaet Føyen Torkildsen i Oslo, og begynt i Sporveien Oslo.

Advokat Thomas Flo Haugaard har sluttet som konsernadvokat i TINE i Oslo, og begynt i Hovedorganisasjonen Virke i Oslo.

Advokat Joar Holme Støylen har jobbet i Aibel i Asker på permisjon fra Advokatfirmaet Selmer, og er nå tilbake i Selmer i Oslo.

Advokat Bernt Heiberg har sluttet i Advokatfirmaet Tveter og Kløyfjell i Oslo, og trådt inn som partner i Advokatfirmaet Elden i Oslo.

Advokat Ingvill Matre Meinich har sluttet i Advokatfirmaet Hjort i Oslo, og begynt hos Regjeringsadvokaten i Oslo.

Advokat Madeleine Bråthen Bjaaland har sluttet i Advokatfirmaet Grette i Oslo, og begynt som advokat (Legal Manager) i Appear TV i Oslo.

Advokat Irene Steffensen Skinnemoen har sluttet i Codex Advokat Oslo, og startet opp firmaet Advokat Irene Steffensen Skinnemoen i Vestby.

Advokat Knud Knudsen har sluttet i Advokatfirma DLA Piper Norway i Oslo, og trådt inn som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma i Oslo.

Advokatene Brit Kjelleberg, Annette Rygg og advokatfullmektig Stine Lundevall har startet opp Advokatfirmaet BAX i Oslo.

SE JOBB-BYTTET PÅ NETT

Nå publiseres også jobb-byttene fra Nytt om navn-spalten på nett på Advokatforeningens egen stillingsportal Advokatjobb.no. Der finner du ledige jobber i bransjen, samt traineestillinger.

Informasjonen om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister, eller fra bidrag sendt direkte til redaksjonen@advokatbladet.no. Om informasjonen hentes fra registeret, vil du bli kontaktet før publisering.

Neste frist for innsendelse er 5. mai.

NB: Spalten er kun for Advokatforeningens medlemmer.

Stevner TV2

Før årets sesong av Eliteserien i fotball kjøpte Discovery-plattformen rettighetene til å vise kampene. Mediehuset betalte 2,4 milliarder kroner for rettigheten i seks sesonger.

I årets sesongstart har likevel ikke det hindret den tidligere rettighetshaveren TV2 i å legge inn en rekke sportsnyhetsspauser i sitt «FotballXtra», der de fortløpende har vist klipp fra kampene.

Kanalen viser til nyhetsretten i Åndsverksloven, og mener derfor de kan vise høydepunkter og mål fra kampene som pågår. Knut Kristvang i rettighetshaveren FotballMedia mener

TV2s praksis er utspikert, og at kanalen strekker forståelsen av nyhetsdirektivet for langt.

Sammen med Norges fotballforbund (NFF) og Norsk toppfotball (NTF) har FotballMedia derfor stevnet kanalen. I forbindelse med fotballrunden 17. april sendte TV2 Zebra en ny utgave av «FotballXtra» – denne gangen med færre innlagte nyhetsspauser med fotballklipp. Likevel var ikke det godt nok for rettighetshaveren, som overfor Aftenposten antyder at de vil opprettholde stevningen.

STILLINGSANNONSE

Advokatfirmaet Preto & Co DA, søker etter partner/advokat. Selskapet drives i dag av 3 partnere (advokater) og har i tillegg tre ansatte advokater/advokatfullmektiger og en sekretær. Kontoret betjener både private klienter og bedrifter. Vi er opptatt av et høyt faglig nivå på våre tjenester og har et svært godt arbeidsmiljø. Kontoret er veldrevet med et fornuftig kostnadsnivå og sentral beliggenhet.

Vi søker fortrinnsvis ny partner med eller uten portefølje, alternativt ansatt advokat med erfaring.

Henvendelser rettes til Siren Preto, Hege Kristine Walløe eller Bjørn Eirik Ingebrigtsen på tlf. 55 90 85 80
Søknad med vitnemål og CV sendes til post@preto.no innen 15. mai 2017.

Advokatforum er et av Norges best etablerte og største kontorfellesskap med 25 advokater. Vi har kontorer i Oslo. Advokatene har bred erfaring innen sivil- og offentlig rett og driver utstrakt prosedyrevirksomhet. Vi bistår privatpersoner, bedrifter og foreninger over hele landet. Vi har som felles mål å yte advokatbistand av høy kvalitet, og har utviklet solide fagmiljøer for å fremme dette.

For mer info, se www.advokatforum.no

ADVOKATER

Advokatforum får ledige kontorplasser og søker etter omgjengelige kollegaer med god faglig forankring. Egen portefølje vil være en fordel, men ikke et absolutt krav.

Vi kan tilby:

- hyggelige kollegaer med høy kompetanse
- uformelt og godt sosialt miljø
- sentralt beliggende og representative lokaler i Grensen 12 B
- lave felleskostnader

Ta kontakt med:

Advokat Sven Knagenhjelm, sk@advokatforum.no
Tlf. 22 40 36 40 / 932 49 354.

Advokat Bengt Haadem Hoff, bhh@advokatforum.no
Tlf. 22 40 36 40 / 908 49 690

Advokat Liv Solveig Pettersen lsp@advokatforum.no
Tlf. 22 40 36 40 / 977 89 344

Advokatforum, Grensen 12 B, 0159 Oslo • tlf. 22 40 36 40 • www.advokatforum.no

Kommuneadvokaten i Bærum

Advokat/advokatfullmektig

Kommuneadvokaten har en ledig stilling som advokat/advokatfullmektig. Kommuneadvokaten er kommunens prosessfullmektig for domstolene og fylkesnemnda og påtar seg rådgivningsoppdrag for den politiske og administrative ledelsen. Kommuneadvokaten skal fremme rettssikkerhet og ivareta kommunens rettslige og økonomiske interesser. Arbeidsoppgavene er juridisk og samfunnsmessig interessante og spenner over de fleste rettsområder innenfor både privatrett og offentlig rett. Den som ansettes kan påregne en variert portefølje, og vi ser etter søkere som er motivert for å jobbe med flere av kontorets sentrale rettsområder. Kontoret består av 11 advokater og én advokatsekretær.

For mer informasjon og innsending av søknad se:
www.baerum.kommune.no/jobb
Søknadsfrist: 8. mai 2017

BÆRUM
KOMMUNE

Bærum kommune –
kanskje ditt viktigste valg

Ikke forvaring i Nederland

Kari Henriksen (Ap) i Justiskomiteen har stilt et skriftlig spørsmål til Erna Solberg i kjølvannet av sivilombudsmannens kritikk av at norske innsatte overføres til soning i Nederland.

«Statsministeren har tidligere uttalt: «Det er regjeringens syn at bruk av forvaring må skje i henhold til norsk lov og våre internasjonale forpliktelser.» Står statsministeren fast ved at politikken hun er ansvarlig for skal ivareta våre internasjonale forpliktelser», spør Henriksen.

Justisminister Per-Willy Amundsen svarer, og understreker at forvaringsdømte ikke overføres til Norgerhaven fengsel i Nederland.

«Videre vil jeg understreke at en grunnleggende forutsetning for inngåelsen av avtalen med Nederland om leie av fengselskapasitet, var at det ikke var i strid med internasjonale menneskerettigheter som Norge er bundet av», svarer Amundsen.

OSLO
ADVOKAT-
FELLESKAP

Vi får ledige kontorplasser og søker etter omgjengelige kollegaer med egne porteføljer. Oslo Advokatfellesskap er et veletablert kontorfellesskap bestående av 20 advokater, med porteføljer innen de fleste rettsområder. Advokatfellesskapet vektlegger god faglig utveksling og et godt sosialt miljø.

Vi holder til i representative lokaler med rimelige felleskostnader, beliggende sentralt og med kort gangavstand til tinghuset.

Ta kontakt hvis du har spørsmål eller ønsker en uforpliktende samtale:

Advokat Karl Thomas Tvedt
990 26 625 / karl@advokattvedt.no.

Advokat Berit Jagmann 906 64 637 / berit@advokatjagmann.no.

Oslo Advokatfellesskap,
St. Olavsgt. 28, 0166 Oslo

STILLINGSANNONSE

LO er den ledende arbeidstakerorganisasjonen i Norge, og har 913.000 medlemmer fordelt på 25 forbund. LOs administrasjon holder til i Oslo Kongressenter Folkets Hus på Youngstorget i Oslo. I tillegg har vi distriktskontorer i alle fylker. Til sammen er vi ca. 265 ansatte som har et hyggelig og til tider hektisk miljø på arbeidsplassen. LO er en IA-bedrift. Vi ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø og oppfordrer alle kvalifiserte til å søke, uavhengig av kjønn, etnisk bakgrunn, religion, nedsatt funksjonsevne, alder og seksuell orientering.

ADVOKAT BERGEN – JURIDISK AVDELING

Det er ledig stilling som advokat ved LOs juridiske regionskontor i Bergen. Stillingen er underlagt LOs juridiske avdeling med hovedkontor i Oslo. LOs juridiske avdeling har regionskontorer i Trondheim med tre advokater, og Stavanger og Bergen som begge har en advokatstilling.

Arbeidsoppgaver

- Arbeidet som LOs advokat i Bergen er selvstendig, krevende og interessant. Arbeidet består i hovedsak av prosedyre og rådgivning til LOs forbund og medlemmer og krever bred kompetanse i individuell arbeidsrett. Kunnskap om yrkesskadeforsikring, pensjon og EØS-rett er en fordel. Det må påregnes noe reisevirksomhet og utredningsarbeid.

Kvalifikasjoner

- Advokatbevilling og bred kunnskap om individuell arbeidsrett.
- Erfaring som dommerfullmektig vektlegges.
- Kompetanse innenfor yrkesskade- og pensjon er en fordel.

Utdanningsretning

- Juridiske fag

Utdanningsnivå

- Universitet

Vi tilbyr

- LO tilbyr sine advokater gode lønns- og arbeidsvilkår samt attraktive velferdsordninger.

Kontaktinfo:

- Atle Sønsteli Johansen, Avdelingsleder Juridisk avdeling, (+47) 91705439
- Merete Voje Lie, Nestleder Personal- og utviklingsavdelingen, (+47) 95815160

Søknadsfrist:

- 12.05.2017
- Søknad sendes via www.lo.no

ANNONSE

TRENGER DU EN TRANSLATØR?

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte tolkatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translator Service as

Bred erfaring og kompetanse.
Kontakt oss på tlf. 810 33 333
eller post@translator.no

NOOR SABAH NAEL TRÅVIK

Tolk og oversetter

Dari (Afghanistan)
Farsi (Iran)
Tolkeutdanning fra UIO

Nemds og rettsmøte, HIO
Bioteknologi Ingeniør
Medlem av tolkeforening

Tolkeutdanning fra universitetet /høgskole. Mangeårs erfaring med tolking i retts og nemdsmøter, tolking av monologer, flerkulturell forståelse i tolking.

+47 928 13 012

noomael@hotmail.com

BOKTIPSET

Navn og alder: KRISTIN SCHJØDT BITNES, 38 ÅR
Tittel: LEGAL COUNSEL & COMPLIANCE MANAGER
Arbeidssted: WALLENIIUS WILHELMSSEN LOGISTICS PÅ LYSAKER

Kristin Schjødt Bitnes bor sammen med Jonna, har en datter og bor i Oslo. Hun har tidligere jobbet i Simonsen Vogt Wiig i Oslo og i Singapore og vært in-house advokat i Stolt Nielsen Tankers i Rotterdam. Hun elsker å kjøre snowboard, spille tennis og reise. Selv om hun liker å lese bøker så har hun de siste årene utviklet en avhengighet til TV-serier som har stjålet litt av lesetiden.

Hvilken bok har gjort sterkest inntrykk på deg, og hvorfor?
Vanskelig spørsmål. *Mine Venner* av Emmanuel Bove har jeg lest flere ganger. Boken handler om en underlig og ensom sjel. Den er irriterende og vakker på samme tid, og slutter aldri å være relevant selv om den ble skrevet tidlig på 1900-tallet. Litt inne i samme segment så må jeg også nevne *Buzz Aldrin, hvor ble du av i alt myldret* av Johan Harstad. En helt fantastisk bok om livet, Færøyene og tilfeldigheter. Jeg bare elsker alle de pussige assosiasjonen i boken, som gjorde så sterkt inntrykk på meg at jeg at jeg har satt Færøyene langt oppe på reise-til-listen.

Hvordan velger du lesestoff?
Ofte litt tilfeldig. Jeg reiser en del både privat og i jobbsammenheng, og da er en viktig del av reisen å kjøpe bøker på flyplasser rundt omkring i verden. Det blir noen i løpet av året, og da leser jeg de bøkene jeg finner og får lyst til å lese der og da. Ellers så har jeg noen

forfattere jeg digger – av de leser jeg det de gir ut.
Hvis du skal kjøpe en bok til en god venn, hvilken vil du kjøpe?
For å si det sann, jeg har prasket på mange av mine venner *Buzz Aldrin, hvor ble du av i alt myldret* opp gjennom årene. Egentlig burde man vel gi bøker til venner etter hvilke interesser de har, men jeg synes det er alt for fristende og gi bøker jeg selv har likt. Da kan man jo overføre (forhåpentligvis) en interessant leseopplevelse som man kan dele i ettertid.
Hvilken er den neste boken du skal lese?
Max, Mischa og Tetoffensiven av Johan Harstad. Det gleder meg til. Jeg elsker alt Johan Harstad har skrevet, så dette er helt sikkert ikke et unntak – så da er det godt boken har over tusen sider.
Kan du anbefale en fagbok?
Jeg jobber mest med shipping og globale kontrakter, så det går mest i

faglitteratur knyttet til disse områdene. For tiden har vi som så mange andre nødt til å sette oss inn i de nye EU-personvernreglene som trår i kraft i 2018, så jeg skulle gjerne ha funnet en god fagbok som tar for seg disse reglene. Anbefaling mottas derfor med stor takk.
Leser du e-bøker?
Nei.
Hvem vil du utfordre (og litt om hvorfor)?
Jeg vil gjerne utfordre Ståle Skutle Arnesson som jobber i Deloitte. Jeg har kjent Ståle siden vi studerte juss sammen i Oslo, og har senere jobbet sammen med ham i Simonsen Vogt Wiig. Ståle er den kuleste særingen jeg vet om, og han elsker å lese bøker. Jeg er derfor helt sikker på at han kan gi noen riktig interessante boktips (han er forøvrig den vennen jeg har som det ikke er lett å kjøpe bøker til, fordi han har en kresen smak og har lest det meste innenfor sjangeren han liker).

ADVOKATER I NYHETENE

SOVER GODT
Justispolitisk talsmann i FrP, Ulf Leirstein, mister ikke nattesøvnen av kritikk fra Sivilombudsmanen, skriver han i et innlegg i Aftenposten.
«Påpekningene fra Sivilombudsmanen er en liste over bagatellmessige utfordringer», mener Leirstein: «Videre kritikk fra Sivilombudsmanen er at fangene transporteres fra Norge til Nederland i såkalte «bodycuffs» på grunn av sikkerhet. At risikofanger må sikres under transport i fly, mister ikke jeg noe nattesøvn over i alle fall».

«Allikevel mener Aftenposten at Sivilombudsmannens problemstilling, om at tortur ikke vil etterforskes av norske myndigheter, er et viktigere hensyn å ta enn å sikre tryggheten og rettferdigheten hos befolkningen og ofrene. Det er et sørgelig eksempel på hvordan venstresidens elitistiske tenkning er milevis unna den vanlige manns oppfatning av hva rettferdighet er», skriver Leirstein.
ANKER VARSLER-SAK
Advokat Ingvild Opøien (bildet) i Oslo representerer en 35 år gammel kvinnelig forsker som gikk til sak mot sin tidligere arbeidsgiver Oslo univer-

sitetssykehus for det fors-keren mente var represali-er etter at hun varslet om dårlig arbeidsmiljø, skriver Uniforum.no.
Forskeren tapte saken i Oslo tingrett, men saken er nå anket til Borgarting lagmannsrett.
«Tingretten velger å snu om på problemstillingen, og i stedet sette varsleren på tiltalebenken. Varsleren angripes for sine uttalelser og atferd, etter varslings. Hun må sågar svare når det gjelder sitt syn på homofili, og muslimmer. Retten moraliserer, noe som gjennomgående preger dommen», skriver Opøien i ankeskrivet.

Får ikke mer enn salærsats

Advokatkostnader i kompliserte saker skal ikke belastes det offentlige utover vanlig salærsats, ifølge en fersk kjennelse i Høyesterett.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

To Transocean-selskaper og de tidligere tiltalte skatterådgiverne Einar Brask og Klaus Klausen krevde at Staten dekket deres reelle advokatkostnader, men Høyesterett har nå vendt tomme ned.
Etter at Økokrim henla saken, ble de to Transocean-selskapene av Borgarting lagmannsrett i fjor høst tilkjent 30,9 millioner kroner i erstatning. Klausen ble tilkjent 3,2 millioner kroner, og Brask 8,1 millioner kroner.
Lagmannsretten godtok det antall advokattimer det var krevd dekning for, men kom til at det ikke kunne tilkjennes erstatning for høyere salær enn den offentlige salærsatsen. Denne avgjørelsen ble anket til Høyesterett, som avgjorde saken i avdeling med fem dommere, ledet av konstituert dommer Knut Kaasen.
«Det forrykker balansen mellom partene hvis påtalemyndighetene skal kunne engasjere privatpraktiserende advokater som aktører på markedsmessige vilkår, mens de siktede ikke har krav på mer enn statens salærsatser selv når de frifinnes», anførte advokat Erik Keiserud på vegne av Brask og Klausen.
KREVDE 51,5 MILLIONER MER
Brask krevde at hans erstatning ble økt med 10,1 millioner kroner, subsidiært 2,78 millioner kroner, mens Klausen krevde en økning på 3,89 millioner kroner.
De to Transocean-selskapene, representert ved advokat Nicolai V. Skjerdal, krevde en økning i erstatningen med 37,5 millioner kroner, subsidiært 22,5 millioner kroner.
Staten, ved førstestadsadvokat Elisabeth Harbo-Lervik, anførte at «hverken straffeprosessloven § 438 eller EMK art.6 gir hjemmel til å ilegge staten erstatningsansvar for omkostninger til advokatene utover offentlig salærsats».
Keiserud og Skjerdal påpekte at Økokrim, på grunn av sakens kompleksitet, hadde sett seg nødt til å la seg bistå av advokater på kommersielle vilkår, og at det er nødvendig i komplekse og omfattende straffesaker å gi rom for å erstatte tiltalte faktiske salæromkostninger.
«Det frie forsvarvalg blir ikke reelt dersom tiltalte, også om han frifinnes, selv må dekke differansen mellom offentlige salærsatser og markedspris til den ekspertise forsvaret krever», anførte de.
I den enstemmige kjennelsen slås det fast at ordlyden i § 438 i Straffeprosessloven er klar, og at «det ikke er anledning til å tilkjenne utgifter til forsvarer med høyere beløp enn statens satser» og at «EMK ikke gir en siktet som er frikjent, noe absolutt eller skjønnsbasert krav på dekning av forsvarerutgifter han faktisk har hatt til det nødvendige forsvar under rettergangen».

ANKET TIL HØYESTERETT: Nicolai V. Skjerdal og Erik Keiserud.

XORD

Unntaks-løse	↕	Vedgår	↕	Donere	↕	Ordrett	↕
Uenig		Hage		By og film		Dekke	
↕							
Angå					Ha det gøy		
Landet					Pelsverk		
↕							
Smerte-takene						Fersk	
§		Det ny-norske angrepet		Korn-sort			
↕				Våger			
Benåd!				Glatt berg			
Innta				Sletter			
Bråk					Kapasi-tans-mål		
Maken							
↕			Tresort			Byrde	
			Fagorga-nisasjon				
Dessert					Universi-tetssted		
Talekunst							
↕							

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.

Send løsningsordet til redaksjonen@advokatbladet.no innen 8.mai. Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.

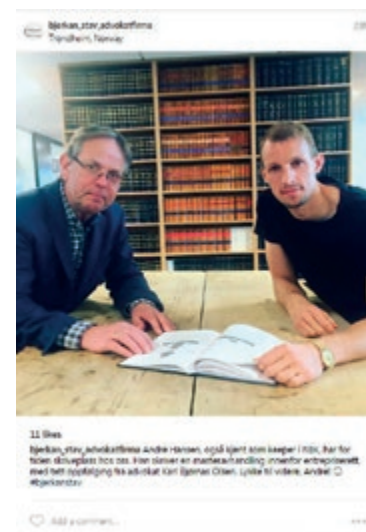
Vinneren av kryssordet i mars er Knut Hagan, Kolbotn. Vi gratulerer!
Løsningsordet var ISOLASJON.

in Advokatfirmaet BA-HR kunnes stolt melde at to av deres advokater, **Anne Fløystad Ellingsgård** og **Henrik Taubøll** som de to eneste advokatene, hadde blitt omtalt i Estate Medias kåring av «10 på vei opp i eiendomsbransjen».

ig Advokatfirmaet Bjerkan Stav delte et bilde av advokat **Karl Bjørnas Olsen** som er fadder for Rosenborg-keeper **André Hansen**, som i tillegg til fotballkarrieren skriver masteravhandling innenfor entrepriserett, og har skriveplass hos firmaet.

Henrik@advokatbladet.no
Følg Advokatbladet på Facebook, Twitter og Instagram
@Advokatbladet

f Advokat og ytringsfrihetsforkjemper **Jon Wessel Aas** gratulerte **Anine Kierulf** med ny jobb som fagdirektør i **Nasjonal institusjon for menneskerettigheter**. Gratulasjonstråden utviklet seg etter hvert til en diskusjon om hvor vidt det var greit av en rektor på en skole i Vestfold å kontakte politiet etter at en femtenåring fremsatte påstander om lærere på Facebook.

Nevnte **Kierulf** mente at det ikke er ok:

«Hvis man er usikker på hva man kan si eller gjøre av hensyn til taushetsplikten (hvilken?), så kontakter man advokat, ikke politiet. Og utgangspunktet er altså at alle har ytringsfrihet – også barn og ungdom – og at inngrep i den friheten – slik anmodninger fra inspektører om å slette poster på FB er – forutsetter lovhemmel, nødvendighet og forholdsmessighet.»

in Advokatfirmaet **Simonsen Vogt Wig** påpeker at opphevelsen av sanksjonene mot Iran i fjor har åpnet opp et nytt marked med store investeringsmuligheter – og inviterer til frokostmøte om hvordan drive forretningsvirksomhet der.

in Wikborg Rein delte et bilde på LinkedIn der firmaets Shanghai-baserte partner **Christian James Olsen** møtte statsminister **Erna Solberg**, næringsminister **Monica Mæland** og utenriksminister **Børge Brende**. Delegasjonen er den største som har reist til Kina for å promotere det norsk-kinesiske samarbeidet.

ANNONSEINFO

ANNONSEANSVARLIG
Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil: 414 14 440

26.000 LESERE (TNS GALLUP)

ANNONSEPRISER 1. JANUAR 2017

1/1 – 216 x 286 (inkludert 3 mm utfallende)	kr. 19.400
2/3 – 116 x 234	kr. 17.200
1/2 – 176 x 123	kr. 14.250
1/4 – 176 x 58/116 x 83	kr. 9.400
1/6 – 56 x 123/116 x 58	kr. 5.500

Se fullstendig formatliste på nett: advokatbladet.no

Andre formater etter avtale.

Bilagspris: 4-sider løst, pris 25 000, gramvekt inntil 20 gram.
Andre formater etter avtale.

Byråprovisjon 3 %, formidlingsgodtgjørelse 1,5 %
Alle priser er eks. mva.

UTGIVELSER 2017

Nr	Bestillingsfrist annonser	Utgivelser
4	13. april	28. april
5	18. mai	31. mai
6/7	15. juni	28. juni
8/9	17. august	1. september
10	21. september	4. oktober
11	26. oktober	8. november
12	30. november	13. desember

advokatjobb.no

Prøv en annonse på Advokatjobb.no

Bransjens egen jobbportal!

Ledige jobber innenfor juss-Norge samlet på ett sted.

Du treffer både jobbsøkere og advokater som er ute etter å orientere seg i markedet.

Gratis, rullerende Nytt om navn-funksjon profilerer alle som har byttet jobb.

Vi har gunstige årsavtaler!

1-5 annonser: 7.500 kroner
6-20 annonser: 14.000 kroner
21-50 annonser: 30.000 kroner

Skreddersy dine annonser til alle våre plattformer! Kontakt oss for et pakketilbud.

Advokaten

ADVOKATBLADET

REDAKTØR
Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Telefon: 22 03 50 50
Mobil: 915 59 602

REDAKSJONSRAÐ

Steinar Mageli (leder)
Jon Wessel-Aas
Gunhild Lærum
Ina Lindahl Nyrud
Emanuel Feinberg

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

TIPS REDAKSJONEN

Redaksjonen tar gjerne imot tips til reportasjer.

tips@advokatbladet.no

Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekreter.,
ms@advokatforeningen.no
Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mette Håtvædt Tønsberg
mette.tonsberg@07.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no, Aurskog
Telefon: 63 86 44 00

Advokatbladet ønsker å arbeide etter regler for god presseskikk slik de er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Ta kontakt med redaksjonen dersom du mener deg urimelig behandlet i en omtale. Du kan også klage direkte til Pressens faglige utvalg,

Rådhusgt. 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55
E-post: pfu@np-nr.no

ADVOKATFORENINGEN

– Sitter dine klienter på gråstein?

Tomten som ikke er en tomt. Vøyensvingen 10 er et glimrende eksempel på hvordan vi utnytter bittesmå tomtearealer til å drive byforedling. Der det før var p-plass til 5 biler står det i dag et bygg med 11 leiligheter og takterrasse over to plan.

Vi leter nå etter flere tomter eller ubrukte bygårder. Har du en tomtefluk til overs er det mulig vi kan gjøre gull av gråstein. Ta kontakt med Nina Westby Ranum, mobil 92 25 16 04 eller nwr@aspelinramm.no, så kan vi finne ut om det du har kan få ny verdi.

INFILL

Et Aspin Ramm-selskap

Vi bygger byen litt og litt bedre | www.infill.no